

**A MISKOLCI HERMAN OTTÓ
ÁLTALÁNOS ISKOLA
ÉS
ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA**

2024

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezető	4
HELYZETELEMZÉS.....	7
AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA.....	10
1. A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI	11
1.1. PEDAGÓGIAI ALAPELVEINK	11
1.2. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA CÉLJAI, FELADATAI	15
1.3 A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI.....	21
2. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK.....	23
3. AZ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK	28
3.1. AZ ISKOLA EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAMJA	28
3.2 AZ ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS ISKOLAI TERV	33
3.3 AZ ISKOLA KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAMJA.....	35
4. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK	41
5. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS ÉS A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS FELADATAINAK MEGVALÓSÍTÁSÁT SZOLGÁLÓ TEVÉKENYSÉGI RENDSZER ÉS SZERVEZETI FORMÁK.....	45
6. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI.....	56
6.1 A PEDAGÓGUSOK ALAPVETŐ FELADATAI.....	56
6.2 AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA.....	62
7. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG	68
7.1 SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK.....	68
7.2. A BEILLESZKEDÉSI, TANULÁSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGGEL KÜZDŐ TANULÓK	99
7.3. A KIEMELTEN TEHETSÉGES TANULÓKKAL VALÓ FOGLAKOZÁS	103
7.4. A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ, HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ TANULÓKKAL VALÓ FOGLALKOZÁS, A GYERMEKVÉDELEM FELADATAI	105
7.5 TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK, ÉS A LEMORZSOLÓDÁS CSÖKKENTÉSE, ILLETVE MEGELŐZÉSE ÉRDEKÉBEN VÉGZETT TEVÉKENYSÉGEK.....	110
8. AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN VALÓ TANULÓI RÉSZVÉTELI RENDJE.....	116
9. KAPCSOLATTARTÁS A SZÜLŐKKEL, TANULÓKKAL, AZ ISKOLA PARTNEREIVEL	118
10. A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGA VIZSGASZABÁLYZATA	121
11. AZ ISKOLÁBA JELENTKEZŐ TANULÓK FELVÉTELÉNEK ÉS ÁTVÉTELÉNEK SZABÁLYAI.....	124
12. Az alapfokú művészetoktatás célkitűzései, követelményei.....	126
13. ROMA TANULÓK INTEGRÁLT OKTATÁSA.....	139

14. Felnőttoktatás.....	140
AZ ISKOLA HELYI TANTERVE.....	141
1. AZ ISKOLÁBAN TANÍTOTT KÖTELEZŐ TANTÁRGYAK ÉS ÓRASZÁMAIK	142
2. A CSOPORTBONTÁSOK ÉS AZ EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSI ELVEI	151
3. A NEMZETI ALAPTANTERVBEN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSA	152
3.1. KULCSKOMPETENCIÁK, KIEMELT FEJLESZTÉSI IRÁNYOK	152
3.2. AZ 1-2. ÉVFOLYAM PEDAGÓGIAI FELADATAINAK MEGVALÓSÍTÁSA.....	154
3.3. A 3-4. ÉVFOLYAM PEDAGÓGIAI FELADATAINAK MEGVALÓSÍTÁSA	155
3.4. AZ 5-6. ÉVFOLYAM PEDAGÓGIAI FELADATAINAK MEGVALÓSÍTÁSA.....	156
3.5. A 7-8. ÉVFOLYAM PEDAGÓGIAI FELADATAINAK MEGVALÓSÍTÁSA	157
3.6. ALKALMAZOTT PEDAGÓGIAI MÓDSZEREK	159
4. AZ OKTATÁSBAN ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI	162
5. AZ ISKOLA KÉPZÉSI RENDJE.....	163
6. AZ ISKOLAI BESZÁMOLTATÁS, AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI ÉS FORMÁI.....	164
7. A TANULÓK TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK, MAGATARTÁSÁNAK ÉS SZORGALMÁNAK ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE	171
MAGATARTÁS	173
SZORGALOM	174
8. AZ OTTHONI FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI FELADATOK MEGHATÁROZÁSA.....	175
9. A MINDENNAPOS TESTNEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK MÓDJA	176
10. A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSE	177
11. PEDAGÓGIAI MÉRÉS ÉS ÉRTÉKELÉS	180
12. Mérések, értékelések a tanév folyamán.....	182
A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGÉVEL, MÓDOSÍTÁSÁVAL, NYILVÁNOSSÁGÁVAL KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK.....	184
Nyilatkozat.....	186
A PEDAGÓGIAI PROGRAM ELFOGADÁSÁRA ÉS JÓVÁHAGYÁSÁRA VONATKOZÓ ZÁRADÉKOK.....	180

Bevezető

Köszöntöm a Miskolci Herman Ottó Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola minden dolgozója nevében. Megtisztel bennünket, hogy elolvassa nevelési és pedagógiai programunkat, melyben egy nagy múltú intézmény mutatkozik be. Olyan iskola, ahová szívesen járnak a gyerekek, kötődnek tanáraikhoz, társaikhoz. Reméljük nevelési és oktatási elveink találkozni fognak az Ön gyermeknevelésről alkotott elképzeléseivel, és megerősít bennünket munkánk értelméről, tevékenységünk helyességéről.

Iskolánk Miskolc legsűrűbben lakott területének, az Avasnak oktatási intézménye, 1978-ban nyitotta meg kapuit. Az elmúlt évek alatt sokat formálódott arculatunk, és munkánk eredménye:

- Az elmúlt évtizedek alatt kialakított **hírnevünk**.
- **Művészeti oktatásunk** magas színvonala.
- **A sajátos nevelési igényű** tanulók eredményes fejlesztése.
- A hosszú ideje stabil összetételű, **magas színvonalon dolgozó tantestületünk**.
- Iskolánk **szilárdan alapozó**, biztos alpműveltséget nyújtó, tehetséggondozó és felzárkóztató tevékenysége.
- Nevelőmunkánkban a **klasszikus, humanista értékek** közvetítése, a személyiség sokoldalú fejlesztése.
- Az **esélyegyenlőség** megteremtése minden tanulónk számára.
- **A hagyományok megőrzése** mellett, a kor kihívásaira reagáló, állandó **megújulási** képesség.

Intézményünkben a tudásátadás alapvető eszköze továbbra is a hagyományos tantermi képzés, ez nagy hangsúlyt kap, de jelen vannak a gyakorlati és az elektronikus, IKT eszközökön alapuló oktatási formák is.

Az iskola fő funkciója az ismeretátadás és mellette az információáradat kezelésének, rendszerezésének tanítása, valamint a képességek fejlesztése. Olyan képességek, kompetenciák kialakítása, fenntarthatósága a cél, amelyek alkalmassá teszik tanulóinkat: a megértésre, a megismerésre, az együttműködésre, a problémamegoldásra, a majdani önálló életvezetésre, munkavállalásra. Nem specializálódunk egyetlen területre sem, hanem általánosan képző, a nevelés-oktatás minden területét egyaránt fontosnak tartó intézmény kívánunk maradni. Nyugodt, kiegyensúlyozott munkára törekszünk, ugyanakkor nyitottak vagyunk a pedagógiai újításokra.

Intézményünkben meghatározó:

- az ismeretek feldolgozása,
- értelmes rendszerben történő elhelyezése,
- az ismereteken alapuló algoritmusok kialakítása.

Pedagógiai programunk alapja a Nemzeti Alaptanterv, a hatályos jogszabályok és mindazok az értékek, amelyeket iskolánk a pedagógiai munkában elért és fontosnak tart. Megalkotásakor arra törekedtünk, hogy tükröződjön az a szellemiség, amelyben tanulóinkat a maguk egyéni sajátosságaival és körülményeivel elfogadjuk, segítjük kibontakozásukat. A gyermeki jogokat tiszteletben tartjuk, ugyanakkor elvárásokkal is élünk irányukban, hiszen kötelességeik is vannak, amelyeknek betartására neveljük őket.

Emellett fontosnak tartjuk a gyermekkor boldogságának, örömeinek megőrzését, és mindennapi életükben erre is figyelmet fordítunk. Bízunk benne, hogy programunk elnyeri partnereink tetszését és sok kis gyermeket fogadhatunk, akik majd biztos tudással, emberséggel és a közösségi életre való képességgel felvértézve mennek tőlünk a középfokú iskolákba.

A PEDAGÓGIAI PROGRAM JOGSZABÁLYI HÁTTERE:

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola -egészségügyi ellátásról
- 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus -továbbképzésről, a pedagógus - szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben résztvevők juttatásairól és kedvezményeiről
- 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról

HELYZETELEMZÉS

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata 2004. április 8-i ülésén döntött a város közoktatási rendszerének korszerűsítéséről, benne a Herman Ottó Általános Iskola és a Munkácsy Mihály Általános és Művészeti Iskola integrálásáról. Fenntartói döntés alapján 2024.szeptember 1-től a Munkácsy Mihály Alapfokú Művészeti Tagiskola megszűnik. Tanulói a Miskolci Herman Ottó Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolában folytatják tanulmányaikat.

Az a tény, hogy mind a Herman Ottó Általános Iskola, mind a Munkácsy Mihály Általános és Művészeti Iskola fennállásának immár 46 éve alatt olyan szakmai elismerést vívott ki magának nemcsak a szűkebb beiskolázási körzet, de az egész város közvéleménye előtt, és amelyre méltán lehetünk büszkék, arra bátorít bennünket, hogy bátran fogalmazzuk meg immáron közös utunk közös teendőit.

A két intézményt eddig sem csupán földrajzi közelsége ösztönözte az együttműködésre. Az elmúlt évek során úgy tudtunk egy egészséges, mindkét iskola munkájára ösztönzőleg ható versenyszellemet kialakítani, hogy pedagógusaink és diákjaink körében is a másik munkájának, eredményeinek elismerése, megbecsülése vált kapcsolataink alapjává. Közössek voltak a gondjaink és hasonlóak a célkitűzéseink.

A két iskola profilja úgy alakult ki, hogy lehetővé tegye számunkra: a két intézmény ne egymás ellenében, hanem a közös pontokat erősítve, de az egyéni arculatot megtartva képes legyen egy olyan magasabb szintű együttes munkára, amely hatékony válaszokat tud majd adni a kor kihívásaira.

A személyi feltételek

A pedagógiai programunkban megfogalmazott feladataink ellátásához rendelkezünk megfelelő számú és végzettségű szakemberrel.

Ezen kívül speciális végzettségű szakemberek is vannak: logopédus, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, iskola-pszichológus.

Az elmúlt években a pedagógus továbbképzési rendszer lehetőségeit kihasználva többen szereztek olyan speciális ismereteket, képzettséget, melyek a részcélkitűzések, az iskolára jellemző egyedi feladatok, sőt az európai normák teljesítésében, megoldásában segítik intézményeinket. A tantestületek munkáját közvetlenül segítik a pedagógiai asszisztensek, és a rendszergazda.

A tárgyi, technikai felszereltség, anyagi helyzet

Az intézményt - az összes nevelő-oktató funkciójukat figyelembe véve - annyian használják, ahány főre tervezték. A tantermek, szaktantermek, előadótermek és az egyéb kisegítő helyiségek: könyvtár, logopédiai foglalkoztató, iskolapszichológus helyisége, éppen a jelenlegi létszámnak elegendőek. A iskola épülete 2010-ben pályázat keretében teljes felújítást kapott.

A mindig szűkösnek érzett anyagi lehetőségek ellenére számos új eszközzel gyarapítottuk az iskola felszereltségét. A pályázati lehetőségek kihasználásával jutottunk olyan, az alapfelszereltségen felüli eszközökhöz, melyet sikeresen alkalmazunk a művészetoktatás, a nyelvoktatás, az olvasó osztályok képzésében, a mindennapi testmozgás, vagy a minőségi sport célkitűzéseinek megvalósításában.

A nevelő-oktató munka tartalmi megítélése

Iskoláink tanulóinak semmivel sem rosszabb a magatartása és a szorgalma, mint más, a velünk azonos körülmények között élő, működő iskoláké. Sőt, teljesítményüket - és benne a pedagógusok teljesítményét, a hozzáadott pedagógiai értéket - tekintve elismerésre méltó nevelő-oktató munkánk. Tanítványaink között szép számmal vannak kimagasló eredményt elérők, akik a városi, megyei, sőt országos versenyeken sikeresen szerepelnek, és sikeresen folytatják tanulmányaikat az általuk választott középiskolában. Eredményeink annak köszönhetők, hogy az intézményben a szakköri és sportfoglalkozásokon túl a pedagógusaink - sokszor díjazás nélkül – csupán lelkiismeretüktől indítatva foglalkoznak a versenyekre, kiállításokra, bemutatókra készülő tanítványainkkal.

A Munkácsy Iskola több, mint négy évtizedes múlta visszatekintő művészetoktatása adja az alapot a Herman iskolában megvalósuló folytatásra, az abban részesülő növendékek és szüleik által is elismert és igényelt nevelő – oktató tevékenységhez.

A tanulmányaikban lemaradók sikertelenségének oka általában a kellő szorgalom, a megfelelő hozzáállás hiánya. Nekik korrepetálással, egyéni felzárkóztatással igyekeznek pedagógusaink és speciális képzettségű szakembereink (logopédus, fejlesztő pedagógus, iskolapszichológus) segíteni.

A napközi otthon ma már jóval több, mint gyermekmegőrzést vállaló forma; a másnapra történő felkészülés, az egészséget támogató aktív levegőzés, a kulturált étkezés és a kellemes szórakozás színtere. Egyszerre nevel a munkafegyelemre, társas kapcsolatra, szorgalomra, a saját környezet iránti igényességre és a szabadidő kellemes és hasznos eltöltésének lehetőségeire. A különféle családi indíttatású, különféle magatartási problémákkal küzdő tanulókkal nehéz a közösség normáit elfogadtatni, betartatni, de a nevelő személye és a vonzó programok szervezése segítheti ezt.

AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

1. A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI

1.1. PEDAGÓGIAI ALAPELVEINK

Iskolánk nevelőtestületének pedagógiai hitvallása

Olyan iskola kialakítása, amelyben gyermek és felnőtt jól érzi magát, amelyben a gyermekek minél tovább maradnak életvidám, alkotó gyerekek, ahol a szociális különbségek elvesznek, ahol a tehetség, a türelem, a másik iránti figyelem számít.

Munkánkban az emberi kultúra alapértékei: szeretet, igazság, őszinteség, becsület, hazaszeretet, tudás, bátorság, szorgalom, kitartás, tolerancia, pluralizmus és demokrácia igénylése, az emberi méltóság tisztelete meghatározó jellegűek. Iskolánkban a tanulók teljes személyiségének fejlesztése, valamint a tanulók korszerű ismereteinek, képességeinek, készségeinek kialakítása és bővítése a legfontosabb pedagógiai feladat. Nevelőink **szellemileg, erkölcsileg és testileg** egészséges nemzedéket kívánnak nevelni a ránk bízott gyermekekből.

Ennek érdekében:

- a tervszerű nevelő és oktató munka a tanulók alapkészségeit fejleszti, és számukra korszerű, a mindennapi életben hasznosítható, tovább építhető alapműveltséget nyújt,
- iskolánk olyan – az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó – ismereteket közöl, melyek megalapozzák a tanulók műveltségét, világszemléletét, világképük formálódását és eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben,
- az iskola oktató tevékenységének célját a gyermeki személyiség széleskörű fejlesztésében látjuk,
- fontosnak tartjuk, hogy diákjaink elsajátítsák az egyéni tanulás módszereit,
- kiemelt feladatunk, hogy a tanítás – tanulási folyamatunk egyre hatékonyabb legyen, és folyamatosan emelkedjenek a tanulók eredményességi mutatói.

- szeretnénk elérni, hogy tanulóink körében a szorgalomnak, a tudásnak és a munkának becsülete legyen,
- törekszünk a humánusra, az egyén és a közösségek iránti tiszteletre,
- segítünk diákjainknak észrevenni és értékelni a jót - megelőzni, felismerni a rosszat,
- törekszünk az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására,
- szeretnénk tanulóinkat megismertetni nemzeti kultúránk és történelmünk eseményeivel, kiemelkedő személyiségeivel és hagyományaival, hogy mindezek megbecsülése révén tápláljuk a gyermekekben a haza, a szülőföld iránti szeretetet.

Iskolánk folyamatosan részt kíván venni lakóhelyünk életében. Ennek érdekében:

- rendszeres kapcsolatot tartunk a tanulók szüleivel, a családokkal,
- igyekszünk lehetőséget teremteni arra, hogy iskolánk életéről, tevékenységéről, eredményeiről minél többet megismerhessenek a szülők, valamint városunk érdeklődő polgárai,
- ápoljuk és bővítjük eddigi kapcsolatainkat a városunkban található iskolákkal és közművelődési intézményekkel,
- nevelőink fontos feladatnak tartják, hogy iskolánk – eddigi hagyományaihoz híven – továbbra is képviseltesse magát a különféle városi rendezvényeken, illetve a tanulók számára szervezett városi szintű megmozdulások szervezésében és lebonyolításában maga is részt vegyen.

Iskolánk minden tanuló számára biztosítani kívánja az esélyegyenlőséget. Ennek érdekében biztosítjuk a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók számára a képesség-kibontakoztató foglalkozásokat, melyek lehetővé teszik számukra a sikeres integrációt, illetve azt, hogy képesek legyenek megfelelni a sikeres társadalmi beilleszkedés követelményeinek.

Szeretnénk, ha tanulóink, akik a közös családi és iskolai nevelés eredményeképpen egyesítik magukban az alábbi tulajdonságokat:

- humánus, erkölcsös, fegyelmezett, kötelességtudó,
- művelt, érdeklődő, nyitott, kreatív, alkotó,
- becsüli a tudást, a szorgalmas tanulást, a munkát,
- képes a problémák érzékelésére és megoldására,
- gyakorlatias, képes eligazodni szűkebb és tágabb környezetében,
- jó eredmények elérésére törekszik (munkában, tanulásban, versenyben)
- van elképzelése a jövőjét illetően,
- öntevékenyen, aktívan vesz részt a tanulásban, ismeri a tanulás helyes és hatékony módszereit,
- képes tudását tovább fejleszteni és önállóan ismereteket szerezni,
- képes az értő olvasásra, gondolatait helyesen és szabatosan tudja megfogalmazni szóban és írásban,
- a mindennapi életben felhasználható képességekkel rendelkezik,
- ismeri, tiszteli, ápolja:
 - * nemzeti kultúránkat, történelmünket, anyanyelvünket,
 - * a természet, a környezet értékeit,
 - * más népek értékeit, hagyományait,
 - * az egyetemes kultúra legnagyobb értékeit,
- a társadalmilag elfogadott normák szerint viselkedik az emberi és a természeti környezetben,
- ismeri és alkalmazza a közösségben éléshez szükséges magatartásformákat,
- ismeri és betartja a különféle közösségek (család, iskola, társadalom) együttélését biztosító szabályokat,
- ismeri és alkalmazza az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott formáit és módszereit,
- viselkedése udvarias, beszéde kulturált,
- társaival együttműködik,

- szüleit, nevelőit, társait szereti és tiszteli,
- képes szeretetet adni és kapni,
- szereti hazáját,
- megérti, tiszteletben tartja a sajátjától eltérő nézeteket,
- szellemileg és testileg egészséges, edzett, egészségesen él,
- szeret sportolni, mozogni,
- megjelenése és személyes környezete tiszta, ápolat, gondozott.

Tudjuk, hogy ezek a tulajdonságok mindegyikét nem vagyunk képesek kialakítani minden egyes hozzánk járó tanuló személyiségében. Nevelőink mindennapi nevelő és oktató munkája azonban arra irányul, hogy a lehető legtöbb diákunk rendelkezzen végzős korára minél több itt felsorolt személyiségjeggyel.

Milyen legyen az iskolánkat elhagyó gyermek?

- Legyen képes a testileg, szellemileg, érzelmileg és erkölcsileg egészséges életvitelre.
- Rendelkezzen a társas emberi léthez nélkülözhetetlen szokások és magatartásmódok ismeretével és gyakorlataival.
- Legyen képes a társadalmi munkamegosztásba való bekapcsolódásra (továbbtanulásra és munkavállalásra).

1.2. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA CÉLJAI, FELADATAI

1. Célunk:

- a kialakult hagyományokra épülő, minden újra nyitott, gyermekközpontú iskola létrehozása, ahol a gyermek és a felnőtt egyaránt jól érzi magát;
- tanulóink szeretetben, őszinte, toleráns légkörben nevelődjenek, és ők is ilyen magatartást tanúsítsanak, legyenek fogékonyak embertársaik és a társadalom problémái iránt;
- a szociális-kulturális környezetből, vagy a másságból adódó hátrányok csökkentése.

Feladatunk:

- személyes és társas kapcsolati kompetencia fejlesztése;
- elmozdulás az ismeretközpontú pedagógiától az értékközpontú pedagógia irányába;
- az esélyegyenlőség biztosítása, a másság megismerése, elfogadása és elfogadtatása, lehetőségükhöz mértén, fogytékos embertársaik segítése;
- gyermekszerető, partnerközpontú, példamutató pedagógus magatartás;
- a pozitív erkölcsi értékek erősítése (szeretet, tisztelet stb);
- hagyományaink megismertetése és ápolása.

Követelményünk:

Munkánk akkor eredményes, ha:

- az iskolában folyó nevelő - oktatómunkát sokszínű, **változatos tevékenységrendszer** egészíti ki, a gyerekek egyéni érdeklődésének

és életkori sajátosságainak megfelelően (szakkörök, rendezvények, vetélkedők, diák-önkormányzati programok stb.);

- a gyerekek **szeretnek iskolába járni**;
- elérjük, hogy a szorgalomnak, a tudásnak, a munkának **becsülete** van;
- az **alapvető emberi normákat**, együttélési szabályokat úgy sajátítják el, hogy az viselkedésükben tükröződik, természetessé válik számukra **mások segítése**;
- az **iskola partnereivel** folyamatos a kapcsolat, elvárásaiknak igyekszünk megfelelni.

Ellenőrzés: Megfigyelés, kérdőívek alapján.

Értékelés: Osztályfőnöki (közösségi nevelés) és etika/hit- és erkölcstan órákon, diák-önkormányzati napokon.

2. Célunk:

- Testileg, szellemileg egészséges gyerekek nevelése, akik rendelkeznek a mindennapi élethez szükséges gyakorlati ismeretekkel, az ismerik egészséges életvezetés szabályait, és elutasítják a káros szenvedélyeket.
- Tanulói túlterheltség csökkentése.

Feladatunk:

- a tanórákon, és azokon kívül is foglalkozunk az egészséges életmód, életvitel fontosságával, mindennapi gyakorlatával (táplálkozás, higiéné, pihenés, sport, öltözködés);
- ismerjék következményeit, és ezért tudják elutasítani az egészségükre ártalmas szenvedélyeket (dohányzás, alkohol, drog);
- tanulják meg az egészség, az élet tiszteletét;

- válják belső igénnyé környezetük rendben tartása;
- Helyes tanulási módszerek, szokásrendszerek kialakítása, minden tanuló sajátítsa el a számára leghatékonyabb tanulási technikákat.

Követelményünk:

Munkánk akkor lesz eredményes, ha:

- tanulóink nemcsak ismerik, hanem **gyakorolják az egészséges életvitelt**;
- minél **jobb lesz állóképességük**, minél többen sportolnak;
- **el tudják utasítani** az egészségre ártalmas anyagok fogyasztását;
- **nem tűrik meg** környezetükben a rongálást;
- tanítványaink testileg, lelkileg **kiegyensúlyozottak**, sikereket érnek el tanulmányaikban.

Ellenőrzés: megfigyelés, szociometria mérések, eredményvizsgálatok, fizikai állóképesség mérése.

Értékelés: osztályfőnöki (közösségi nevelés), etika/hit- és erkölcstan, biológia, földrajz, történelem testnevelés órákon, szabadidős programokon.

3. Célunk:

- az európaiság normáinak megismertetése, ezzel egyidejűleg a társadalom és a világ igényeinek megfelelő identitástudat kialakítása;
- legyenek tisztában a magyar nép szellemi örökségével, de ugyanakkor legyenek toleránsak más népek kultúrája iránt.

Feladatunk:

- ismertessük meg tanulóinkkal a szűkebb és tágabb természeti és társadalmi környezetünket, kulturális örökségünket;
- neveljük lakóhelyünk, hazánk tiszteletére, szeretetére;
- ismertetésük meg az európai és az egyetemes emberi kultúra értékeit;

- fejlesszük tanítványaink írásbeli, szóbeli kifejezőkészségét, szókincsét; szövegértését, anyanyelvünk helyes, és szabatos használatát.

Követelményünk:

Munkánk akkor lesz eredményes, ha:

- tanulóink **ismerik** környezetüket, kulturális örökségüket;
- **szeretik** lakóhelyüket, hazájukat;
- **ismerik** környezetük természeti adottságait, múltját, jelenét;
- ismerik az **Európai Unió** elvárásait, a csatlakozás jelentőségét, életükre gyakorolt hatását;
- **kulturáltan kommunikálnak.**

Ellenőrzés: megfigyelés, szóbeli és írásbeli számonkérések.

Értékelés: magyar, történelem tantárgyakban, osztályfőnöki (közösségi nevelés) és etika/hit- és erkölcstan órákon, vetélkedőkön, tanulmányi kirándulásokon, városnéző sétákon.

4. Célunk:

- korszerű, tudományos alapokon nyugvó, tovább bővíthető ismeretanyag nyújtása;
- a NAT műveltségterületeihez igazodó alpműveltség megalapozása, felkészítés a továbbtanulásra, a társadalmi munkamegosztásban való részvételre, az egész életen át tartó tanulás igényének és képességének kialakítása;
- az idegen nyelv tanulása segítse a kommunikációs képességek kiszélesítését.

Feladatunk:

- felfrissített szakmai, módszertani, pszichológiai, pedagógiai, mentálhigiénés ismereteket átadni tudó nevelő - oktató munka végzése.
- hatékony, önálló tanulás tanítása, igényének felkeltése;
- kulcskompetenciák fejlesztése;
- alapvető készségek, képességek (gondolkodás, beszéd, írás, olvasás, kommunikáció stb.) kialakítása, továbbfejlesztése;
- a tanulók eltérő képességeinek, eltérő haladási ütemének megfelelő oktatási formák biztosítása;
- a tudásvágy, igény az önművelésre, a művészetek befogadására és megértésére;
- a kommunikáció központú idegen nyelv tanítása;
- tanulóink önismeretének fejlesztése az eredményes továbbtanulásuk érdekében.

Követelményünk:

Munkánk akkor lesz eredményes, ha:

- tanulóink **képességüknek megfelelő eredményt** érnek el, és ennek megfelelően **tanulnak tovább**;
- megtanulják a korszerű ismeretszerzés **módszereit**, az **informatikai eszközök** használatát;
- tanulóink **alkalmazni tudják** ismereteiket.

Ellenőrzés: a tantárgyi értékelések alkalmával

Értékelés: az egyes tantárgyakban, a középiskolák, a szülők visszajelzései, a versenyek eredményei alapján, a félévi, év végi értékelések alkalmával.

5. Célunk

- a tanulás-tanítás folyamatában növekedjen és gyakorlattá váljon az informatikai eszközök és módszerek alkalmazása, a számítógéppel támogatott oktatási megoldások;
- a tanulók informatikai ismerete olyan legyen, hogy képesek legyenek az adott kor kihívásainak folyamatosan megfelelni.

Feladatunk

- **digitális írástudás:** digitális kompetencia kialakítása;
- **esélyegyenlőség biztosítása** a hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű tanulók számára;
- az **oktatás hatékonyságának növelése**;
- kapjon **jelentős szerepet az informatika** a tanulás-tanítás folyamatában.

Követelményünk

Munkánk azzal lesz eredményes, ha:

- tanulóink képesek az információ felismerésére, visszakeresésére; értékelésére, tárolására, előállítására, bemutatására, cseréjére;
- tudnak kommunikálni és együttműködni az Interneten keresztül;
- ismerik és alkalmazzák az alapvető számítógépes programokat;
- ismerik az információ megbízhatóságának és hitelességének problémáit.

Ellenőrzés: megfigyelés, eredményvizsgálatok

Értékelés: tantárgyakban

1.3 A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI

Nevelési módszereink két nagy csoportra oszthatók:

1. Közvetlen (direkt) módszerek azok, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.
2. Közvetett (indirekt) módszerek azok, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

Iskolánk pedagógusai által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások:

	Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
1. Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek	- Követelés. - Gyakoroltatás. - Segítségadás. - Ellenőrzés. - Ösztönzés.	- A tanulói közösség tevékenységének megszervezése. - Közös célok kitűzése, elfogadtatása. - Hagyományok kialakítása. - Követelés. - Ellenőrzés - Ösztönzés.
2. Magatartási modellek bemutatása, közvetítése.	- Elbeszélés. - Tények és jelenségek bemutatása. - Műalkotások bemutatása. - A nevelő személyes példamutatása.	- A nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében. - A követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből.
3. Tudatosítás (meggyőződés kialakítása).	- Magyarázat, beszélgetés. - A tanulók önálló elemző munkája.	- Felvilágosítás a betartandó magatartási normákról. - Vita.

Nevelési céljaink megvalósulását illetően akkor tekintjük nevelő és oktató munkánkat sikeresnek, ha iskolánk végzős diákjaink legalább 90 % - a nyolcadik évfolyam végén:

- minden tantárgyból megfelel az alapfokú nevelés-oktatás kerettanterveiben meghatározott tovább haladás feltételeinek. (Természetesen elsődleges célunk az, hogy tanulóink többsége, a minimális követelmények teljesítésén túl az egyéni képességei alapján elvárható legjobb szinten feleljen meg az iskolánk helyi tantervében megfogalmazott követelményeknek.);
- rendelkezik olyan bővíthető biztos ismeretekkel, készségekkel, képességekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszik őt arra, hogy a középiskolai követelményeknek a későbbiekben megfeleljen, felkészüljön az egész életen át tartó tanulásra;
- ismeri a kulturált viselkedéshez, az emberek közötti kapcsolatokhoz, valamint a közösségben éléshez szükséges viselkedés- és magatartásformákat;
- határozott elképzeléssel bír saját közelebbi és távolabbi jövőjét és sorsát illetően.

2. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

Az ember **személyisége** sokféle személyiségjegyből tevődik össze, - velünk született és szerzett, testi és lelki adottságok összessége - amelyeket a körülmények is befolyásolnak, ugyanakkor egy-egy korábbi, jellemző tulajdonság meg is változtatható.

A **személyiségfejlesztés** tudatos, tervezett, nagy felelősséget igénylő, fejlesztő jellegű tevékenység. Az iskola - mint másodlagos szocializációs színtér - egyre nagyobb feladata, hogy előtérbe kerülnek a szocializációt megalapozó, (szükség esetén korrigáló) szociális tanulási folyamatokkal összefüggő teendők.

Így a pedagógiai programunkban megfogalmazott **alapelveken, az értékkövetítésen a nevelési és az oktatási célokon** túl, személyiségfejlesztő munkánk során kiemelt feladatunknak tekintjük az alábbi területeken való készség - és képességfejlesztést:

- **A személyiség önvezérlő képessége, önismeret, önfejlesztés**

Tanulóink rendelkezzenek a reális önismeret, énkép birtokában tovább fejleszthető tudással, ismerjék saját értékeiket, lehetőségeiket, legyenek képesek reális célok kitűzésére. Tudatosan óvják testi és lelki egészségüket, érezzék felelősséget saját személyiségük alakulásáért, ismerjék meg az önkifejezés formáit. Önmaguk ismeretén, elfogadásán túl legyenek képesek mások motívumainak megértésére, az együttműködésre.

- **Konstruktív konfliktuskezelés**

A konfliktus az emberi életben elkerülhetetlen és a személyiség fejlesztése szempontjából hasznosítható jelenség. A konfliktusmegoldás lényegében

problémamegoldás, amelynek hatékonysága függ az önértékelés minőségétől, az önismeret szintjétől, a kommunikációs és együttműködési képesség fejlettségétől. Fontosnak tartjuk, hogy tanulóinkban kialakuljon a konszenzusra, erőszakmentes megoldási alternatívákra törekvés, megtanulják a feszültség oldásának technikáit, a kudarcok, gátlások, szorongások leküzdésének formáit.

- **A tanulás tanulása**

Az önálló tanuláshoz alapvetően szükséges az értő olvasás kellő szintű elsajátítása, a logikus gondolkodásra való képesség fejlesztése. A tanulás tanításánál legfontosabb feladatunk az - ismeretközvetítésen túl- a tudás eszközjellegű átadása. Törekszünk arra, hogy diákjaink kapjanak olyan feladatokat, amelyek megoldása igényli az önálló tervezést, döntést, kutatómunkát, és ez értékelési rendszerünkben is közvetítésre kerül. Fontos feladatunk a helyes és eredményes tanulási stratégiák átadása, a tanulás fontos elemeinek (rendszeresség, önellenőrzés, motiváció) tudatosítása.

Iskolánk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlessze.

Tanulóink személyiségfejlesztésével kapcsolatos feladataink:

1. A tanulók erkölcsi nevelése:

Feladat: az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.

2. A tanulók értelmi nevelése:

Feladat: az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A világ megismerésére való törekvés

igényének kialakítása. Az önálló tanuláshoz alapvetően szükséges az értő olvasás kellő szintű elsajátítása, a logikus gondolkodásra való képesség fejlesztése. A tanulás tanításánál legfontosabb feladatunk az - ismeret közvetítésén túl - a tudás eszközjellegű átadása. Törekszünk arra, hogy diákjaink kapjanak olyan feladatokat, amelyek megoldása igényli az önálló tervezést, döntést, kutatómunkát, és ez értékelési rendszerünkben is közvetítésre kerül. Fontos feladatunk a helyes és eredményes tanulási stratégiák átadása, a tanulás fontos elemeinek (rendszeresség, önellenőrzés, motiváció) tudatosítása.

3. A tanulók közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelése:

Feladat: Az emberi együttélés szabályainak megismertetése. A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása. A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása. Fontosnak tartjuk, hogy tanulóinkban kialakuljon a konszenzusra, erőszakmentes megoldási alternatívákra törekvés, megtanulják a feszültség oldásának technikáit, a kudarcok, gátlások, szorongások leküzdésének a konfliktusok konstruktív kezelésének formáit.

4. A tanulók érzelmi (emocionális) nevelése:

Feladat: Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása.

5. A tanulók akarati nevelése:

Feladat: Az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása. Rendelkezzenek a reális önismeret, énkép birtokában továbbfejleszthető tudással, ismerjék saját értékeiket, lehetőségeiket, legyenek

képesek reális célok kitűzésére. Tudatosan óvják testi és lelki egészségüket, érezzenek felelősséget saját személyiségük alakulásáért, ismerjék meg az önkifejezés formáit. Önmaguk ismeretén, elfogadásán túl legyenek képesek mások motívumainak megértésére, az együttműködésre.

6. A tanulók nemzeti nevelése:

Feladat: A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. A hazaszeretet érzésének felébresztése.

7. A tanulók állampolgári nevelése:

Feladat: Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetés. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvételre.

8. A tanulók munkára nevelése.

Feladat: Az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása. A tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása.

9. A tanulók testi nevelése.

Feladat: A tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése. Egészséges edzett személyiség kialakítása. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása.

Munkánk akkor lesz eredményes, ha:

- felismerjük tanulóink személyiségében rejlő, magatartásukat meghatározó tényezőket;

- megismerjük motiváltságaikat, akarati tulajdonságaikat (ez nemcsak osztályfőnöki, hanem szaktanári feladat is);
- elősegítjük reális önértékelésüket, kialakítjuk önbecsülésüket, építjük önbizalmukat;
- fejlesztjük önálló döntési képességüket;
- erősítjük a családból hozott pozitív tulajdonságokat, ellensúlyozzuk a negatívakat;
- össze tudjuk hangolni a család, a környezet és az iskola nevelői tényezőit;
- pozitív példaadással értékeket közvetítünk,
- a kommunikációs készség fejlesztésével, a konstruktív konfliktuskezelési technikák megismertetésével, gyakorlati alkalmazásával segítjük problémáik megoldását.

Módszerek:

A személyes fejlődést segítő beszélgetések, megfigyelések, tréningek, szituációs játékok példamutatás stb.

A megvalósítás színterei:

A szaktárgyi és osztályfőnöki (közösségi nevelés) órákon, a tánc- és drámapedagógia, illetve etika/hit- és erkölcsstan órákon, tanórán kívüli rendezvényeken. (tanulmányi, kulturális és sportversenyek, diák önkormányzati programok, tanulmányi kirándulások)

3. AZ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

3.1. AZ ISKOLA EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAMJA

Iskolánk, lakótelepi iskola, a környezetében élő családok szociális helyzete sok esetben nem megfelelő. Sok a munkanélküli, valamint a gyermekét egyedül nevelő szülő, akik kevés időt fordítanak gyermekeik nevelésére, felvilágosítására. Munkánkat nehezíti, hogy a lakótelepen kevés a szabadidő hasznos eltöltését szolgáló intézmény. Ezt a hiányt igyekszünk pótolni, olyan szabadidős tevékenységekkel, melyek pozitív magatartásformákat hordoznak. Ezeken a rendezvényen kiemelten fontosnak tartjuk az egészséges életmód kialakítását.

A környezet és az egészség egymástól el nem választható fogalmak. A természeti környezet óvása, védelme nélkül nem beszélhetünk egészséges emberi életről sem, mivel az ember a természet része. Az általa okozott természeti-környezeti szennyeződések károsan hatnak vissza a saját szervezete működésére. Ennek szellemében kívánjuk nevelni a ránk bízott gyermekeket és a környék lakóinak környezet-és egészségtudatos magatartását is fejleszteni kívánjuk. Ezért munkánkat akkor végezzük sikeresen, ha az egészségnevelési és a környezeti nevelési programokat egységben kezeljük.

Egészségnevelési elképzeléseink:

- Egészségnevelési munkánk akkor lesz eredményes, ha a tanulóinkban kialakítjuk az önmagukkal szembeni felelősségérzetet, amelynek során felismerik azt, hogy az egészségük megőrzése egyéni tetteken, választásokon, személyközi kapcsolataik minőségén is múlik.

- Ennek érdekében meg kell ismertetnünk tanulóinkkal az egészségi állapot szempontjából fontos viselkedésmódokat, szokások kialakítását, feltételeit, valamint az ezeket befolyásoló tényezőket.
- Segítséget kell nyújtanunk abban, hogy készség szintjén alkalmazzák azokat a küzdési stratégiákat, amelyek alkalmazásával megőrizhetik, illetve újrateremthetik életük egyensúlyát.

Az iskola egészségnevelési tevékenységének kiemelt feladatai:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében;
- tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az egészséges életmód kialakulását szolgáló tevékenységi formákat, az egészségbarát viselkedésformákat;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórákon kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel. Az egészséges életmódra nevelés témakörei a tanítási órák anyagába integráltan, illetve az osztályfőnöki (közösségi nevelés) órákon önálló témakörökként jelennek meg.

Az iskolai egészségnevelést a következő tevékenységformák szolgálják:

- a mindennapi testedzés testnevelés órákon; játékos, egészségfejlesztő testmozgása napköziben; az iskolai sportkör foglalkozásai; tömegsport foglalkozások;
- az egészségnevelést szolgáló tanórai (környezetismeret, természetismeret, biológia) és tanórán kívüli foglalkozások, elsősegélynyújtó szakkör, vetélkedők;
- az iskolai egészségügyi szolgálat: iskolaorvos, védőnő segítségének igénybevétele.

1. osztály

- a.) A test felépítésére vonatkozó helyes fogalmak, testrészeink
- b.) A test tisztasága, személyes higiéné. A tisztálkodás eszközei. Fogápolás
- c.) Az öltözködésről
- d.) Környezetünk tisztasága és védelme
- e.) Balesetveszélyes helyzetek

2. osztály

- a.) Táplálkozási szokások és ismeretek
- b.) Teljesítmény és táplálkozás
- c.) Helytelen táplálkozási szokások
- d.) Baleset megelőzés
- e.) Testünk edzése

3. osztály

- a.) Egészség, betegség
- b.) Helyes életmód, egészséges napirend
- c.) Sport, mozgás, egészség
- d.) Környezetünk védelme, természetvédelem
- e.) Baleset megelőzés, elsősegélynyújtás

4. osztály

- a.) Barátság, érzelmek, társas kapcsolatok
- b.) Egészség, Betegség
- c.) Érzeleti szerek és károsító hatásuk, káros szenvedélyek
- d.) Elsősegélynyújtás, baleset megelőzés
- e.) Testünk edzése

5. osztály

- a.) Ápoltság, divat, egészség, testünk higiénája
- b.) A serdülőkor kozmetikája
- c.) Egészséges otthon és iskola
- d.) Mozgás, egészség, kirándulás
- e.) Baleset megelőzés

6. osztály

- a.) Az élelmiszerek összetevői, konyhatechnikai eljárások
- b.) Energiaszükséglet, energia bevitel, egészséges táplálkozás
- c.) Tudatos egészségmegőrzés
- d.) A serdülőkor küszöbén, testi és lelki változások
- e.) Konfliktusok, megoldási lehetőségek.
- f.) Szenvedélybetegségek
- g.) Baleset megelőzés

7. osztály

- a.) Egészség, betegség, orvoshoz fordulás, a beteg ember ápolása
- b.) Orvosi ellátás, gyógyítási szokások, házi gyógymódok
- c.) Allergia, az immunrendszerünk erősítése, zavarai, AIDS
- d.) Szenvedélybetegségek: alkohol és hatásai
- e.) A drog fajtái, fogyasztása, függőség kialakulása, következménye
- f.) Baleset megelőzés

8. osztály

- a.) Önismeret, önértékelés, önkritika
- b.) Szeretet, szerelem, őszinteség, barátság
- c.) Szeretet hiánya: durvaság, megbántás, becsapás
- d.) Családalapítás, felkészülés a gyermekvárára
- e.) Baleset megelőzés

Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozásnak feladata, mivel összehangolt nevelésről, szemléletformálásról van szó.

Az egészségneveléssel kapcsolatos feladatok

FELADAT	HATÁRIDŐ	FELELŐS
Az egészségneveléssel kapcsolatos feladatok beépítése az éves munkatervbe	MINDEN TANÉV AUG:	FŐIGAZGATÓ, MINDEN PEDAGÓGUS
Az egészségneveléssel kapcsolatos rendezvények beépítése a DÖK éves munkatervébe	MINDEN TANÉV AUGUSZTUS	DÖK VEZETŐ
Az interaktív módszerek beépítése az oktató-nevelő munkába	FOLYAMATOS	MINDEN PEDAGÓGUS
Egészségnevelési pályázatok figyelése, pályázatok írása	FOLYAMATOS	MINDEN PEDAGÓGUS
Házi vetélkedők szervezése	MINDEN TANÉV	KÖRNYEZETVÉDELMI MUNKAKÖZÖSSÉG
Osztályfőnöki (közösségi nevelés) órákon felvilágosító foglalkozások tartása	FOLYAMATOS	OSZTÁLYFŐNÖKÖK VÉDŐNÖK
Kapcsolattartás társintézményekkel	FOLYAMATOS	FŐIGAZGATÓ
Kapcsolódás a városi rendezvényekhez	FOLYAMATOS	MINDEN PEDAGÓGUS

3.2 AZ ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS ISKOLAI TERV

1. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók
 - ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
 - ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat;
 - ismerjék fel a vészhelyzeteket;
 - tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
 - sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
 - ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
 - sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.
2. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:
 - a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
 - a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegély-nyújtás alapismereteit;
 - a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.
3. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében
 - az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal, Magyar Ifjúsági Vöröskereszttel és az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületével;

- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;

4. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják a helyi tantervben szereplő tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódóan

TANTÁRGY	ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK
közösségi nevelés 5.-8. évfolyam	– teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás baleseteknél; – a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja; – az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybevétele;
biológia	- rovarcsípések - légúti akadály - artériás és ütőeres vérzés - komplex újraélesztés
kémia	- mérgezések - vegyszer okozta sérülések - savmarás - égési sérülések - forrázás - szénmonoxid mérgezés
fizika	- égési sérülések - forrázás
testnevelés	- magasból esés

3.3 AZ ISKOLA KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAMJA

Intézményünk az Avasi lakótelepen, 1978 óta végzi az általános iskolai tanulók nevelését-oktatását. Az iskola elhelyezkedése befolyásolja a környezeti nevelési munkánk tartalmát, lehetőségeit. Szűkebb környezetünkre jellemző, hogy kevés zöld terület, park található a sűrűn épült vasbeton bérházak között. A városrészben viszont kedvezőbb a helyzet, hiszen számos természeti kincs és műemlék található az Avason.

1. Hosszú távú célunk, jövőképünk, hogy környezettudatos állampolgárrá váljanak tanítványaink. Ennek érdekében diákjainkban ki kell alakítani:

- a környezettudatos magatartást és életvitelt;
- a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartást és életvitelt;
- a környezet (természetes és mesterséges) értékei iránti felelős magatartást, annak megőrzésének igényét és akaratát;
- a természeti és épített környezet szeretetét és védelmét, a sokféleség őrzését;
- a rendszerszemléletet;
- tudományosan megalapozni a globális összefüggések megértését;
- az egészséges életmód igényét és elsajátíttatni az ehhez vezető technikákat, módszereket.

2. A célok eléréséhez szükséges készségek kialakítása, fejlesztése a diákokban. Ilyenek például:

- alternatív, problémamegoldó gondolkodás;
- ökológiai szemlélet, gondolkodásmód;
- szintetizálás és analízis;
- problémaérzékenység, integrált megközelítés;
- kreativitás;

- együttműködés, alkalmazkodás, tolerancia és segítő életmód;
- vitakészség, kritikus véleményalkotás;
- kommunikáció, média használat;
- konfliktuskezelés és megoldás;
- állampolgári részvétel és cselekvés;
- értékelés és mérlegelés készsége.

3. Az iskola környezeti nevelési szemlélete

A diákok számára olyan oktatást kell az iskoláknak biztosítani, amelyben a tantárgyi képzésen kívül hangsúlyt kapnak az erkölcsi kérdések és a környezettudatos életmód. Interaktív módszerek segítségével kreatív, együttműködésre alkalmas, felelős magatartást kialakító, döntéshozásra, konfliktus-kezelésre és megoldásra képes készségeket kell kialakítanunk. Mindezek megkívánják az új értékek elfogadtatását, kialakítását, megszilárdítását és azok hagyománnyá válását. A fenti célok csak úgy valósíthatók meg, ha hatékony tanulási, tanítási stratégiát tudunk kialakítani.

Környezeti nevelő munkánk az iskolai élet sok területére terjed ki. Szemléletet csak úgy lehet formálni, ha minden tantárgyban és minden iskolán kívüli programon törekszünk arra, hogy diákjaink ne elszigetelt ismereteket szerezzenek, hanem egységes egészként lássák a természetet, s benne az embert. Érthető tehát, hogy a természettudományos tantárgyak összhangjának megteremtése kiemelt feladatunk volt és marad.

4. Tanórán kívüli és tanórai foglalkozások

A környezeti nevelés összetettségét csak komplex módszerek segítségével lehet közvetíteni. Ezért fontos a tantárgyak közötti integráció. Minden lehetőséget meg kell ragadnunk, hogy megfelelő módon diákjainkban egységes képet alakítsunk ki az őket körülvevő világról. A környezeti nevelés tehát tantárgyközi, nemcsak a

természettudományos órák feladatai. A tantárgyi órákon a tananyaghoz kapcsolódva ki kell használni a nevelés direkt, illetve indirekt lehetőségeit.

5. Környezeti nevelés az alsó tagozatban

A környezeti nevelés pedagógiai-pszichológiai alapjai nem lehetnek mások, mint általában a nevelésé, és szoros kapcsolatban vannak az egyes életkorok tanulási-megismerési sajátosságaival. A hat-tíz éves gyermekek elsősorban a **mesét és a játékot** kedvelik. Ezért környezeti nevelésükben nem a törvényszerűségek megállapítása, és az odavezető oknyomozó vizsgálódás a cél, hanem az életkoruknak megfelelő **tevékenységek** végzése.

Feladataink:

- igényes környezeti kultúra kialakítása a tantermekben, az iskola belső tereiben, az iskola körül;
- helyes fogyasztási szokások kialakítása;
- takarékos és figyelmes anyaghasználatra nevelés, (energiatakarékosság, papír újra hasznosítása stb.) a természeti és mesterséges környezet esztétikumának kialakítása;
- a lakókörnyezet és a közeli természeti környezet adottságainak megismerése;
- meghatározott terület rendszeres ellenőrzése, rendbetétele az iskolában és az iskola körül.

6. Környezeti nevelés a felső tagozatban

Tanulóink számára olyan nevelést és oktatást kell biztosítani, amelyben **hangsúlyt** kapnak az erkölcsi kérdések és a környezettudatos életmód. Lakótelepi iskolánkban kiemelten **fontos feladatunknak** tartjuk, hogy változtassunk a **diákok szemléletén**, környezet-és természetszeretetüket formáljuk, megszilárdítsuk.

Törekszünk arra, hogy tanulóink ne elszigetelt ismereteket szerezzenek, hanem **egységes egészként** lássák a természetet, és benne az embert.

A tanórákon, és az azokon kívüli programokon, megismertetjük tanítványainkkal a minket körülvevő természettel, megtanítjuk őket arra, hogy keressék a tapasztalt jelenségek okait, kutassák a köztük lévő összefüggéseket. **Így válhatnak majd tudatos környezetvédővé, a természetet féltő, óvó felnőtteké.**

A tanórán kívüli lehetőségeink:

- A helyi tantervben szereplő környezetismeret, természetismeret, biológia, kémia, földrajz tantárgyak tananyagai;
- Tanulmányi kirándulások, akadályversenyek, városismereti játékok, természetjáró túrák stb.;
- Kézműves foglalkozások: egy-egy ünnephez kötötten;
- Pályázatok, újságkészítés, kiállítás-rendezés, filmkészítés, kérdőíves felmérés, iskolarádió működtetése, papírgyűjtés, szelektív hulladékgyűjtés;
- Múzeumlátogatások, Bükk Nemzeti Park;
- Versenyek: Herman Ottó verseny a Föld, a Víz, az Állatok Világnapja, Madarak és Fák Napja, az Erdők Hete alkalmából.
- Szakkörök;
- Iskolaszépítés (parkosítás, virágosítás)

7. Kommunikáció

A környezeti nevelésben – jellegénél, összetettségénél fogva – nélkülözhetetlenek a kommunikáció legkülönbözőbb módjai. Ugyanakkor legalább ilyen fontos, hogy diákjaink a nagyszámú írott, hallott és látott média-irodalomban kritikusan, a híreket okosan mérlegelve tudjanak eligazodni. Fontos számunkra, hogy képesek legyenek a szakirodalomban az értékes információkat az értéktelentől megkülönböztetni. Tanulóinkat meg kell tanítani a fellépésre, a szereplésre, az

előadások módszertanára. Végzett munkájukról számot kell adniuk írásban és szóban egyaránt – ez a képesség napjainkban nélkülözhetetlen.

Iskolán belüli kommunikáció formái

- kiselőadások tartása megfelelő szemléltetőeszközökkel;
- házi dolgozatok; poszterek, plakátok, szórólapok készítése és bemutatása;
- iskolarádió, faliújság felhasználása híradásra.

Iskolán kívüli kommunikáció formái:

- környezetvédelmi cikkek feldolgozása különböző napilapokból;
- környezeti problémákról megjelent tudományos cikkek feldolgozása;
- környezetvédelemről szóló rádió és televíziós hírek feldolgozása, értékelése.

8. Mérés-értékelés a környezeti nevelésben:

Az iskola környezeti nevelési munkájának mérése, értékelése több szempontból eltér az iskola életének más területén alkalmazottaktól. Ennek oka, hogy a környezeti nevelés a szakmai ismeretek mellett – a többi tárgyhoz képest – markánsabban közvetít egy viselkedési módot és értékrendet az embernek a világban elfoglalt helyéről.

9. Iskolán kívüli együttműködés a környezeti nevelés érdekében

Mivel a **fenntartó** határozza meg az általa fenntartott intézmények profilját és költségvetését, ezért a vele való kölcsönös együttműködés a környezeti nevelési programunk megvalósítása szempontjából is fontos. A tanórai és a tanórán kívüli környezeti programokat színesebbé és tartalmasabbá tehetik a **környezeti neveléssel foglalkozó intézmények**. (MIVÍZ kft, Diósgyőri Papírgyár, Északerdő Zrt, Miskolci Állatkert és Kultúrpark,). A **civil szervezetek** szakmai ismeretekkel és programjaikkal segíthetik környezeti nevelési munkánkat. (ÖKOkör)

Tanítványaink szülei közvetlen segítséget tudnak nyújtani a vetélkedőkre történő felkészüléshez.

10. Módszerek

A környezeti nevelésben a hatékonyság növelése érdekében módszertani megújulásra van szükség. Olyan módszereket kell választanunk, amelyek segítségével a környezeti nevelési céljainkat képesek leszünk megvalósítani. Ezek nem mindegyike ismert mindenki előtt, ezért olyan továbbképzéseken veszünk részt, amelyben megtanuljuk az interaktív lehetőségeket. Fontos, hogy ezeket mindenki saját maga is kipróbálja, mielőtt diákokkal alkalmazza.

11. Taneszközök

Az iskola rendelkezik azokkal az alapvető oktatási eszközökkel, szakkönyvekkel, amelyek a környezeti nevelési munkához szükségesek. Folyamatosan pótolni kell az elhasználódott vegyszereket, eszközöket, valamint lépést tartva a fejlődéssel, új eszközöket kell beszerezni.

Biztosítani kell, hogy a környezeti nevelési tanórák és programok számára megfelelő audiovizuális, multimédiás eszközök álljanak a tanárok és a tanulók rendelkezésére.

4. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka iskolánkban egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül. A tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása iskolánk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata.

A közösség az egyén számára különböző szokások, értékek, magatartásszabályok, viselkedésminták szövevénye, amelyhez az egyén akaratlanul is igazodik, alkalmazkodik. A személyiség számára előnyös, ha minél nagyobb és minél többretegű az embert körülvevő közösségek hálója, és minél intenzívebbek a kommunikációs kapcsolatok és az érzelmi viszonyok.

A közösségfejlesztés lényege a tevékeny közösség nevelő erejének tudatos, szakszerű kiaknázása az egyéni fejlődés érdekében. Olyan folyamat, amely aktív, dinamikus kapcsolatot teremt az egyén és a társadalom között.

Jó a közösség, ha:

- normarendszere, értékrendje mindig pozitív. Ennek következtében minden tagjára pozitív hatást gyakorol, de nem állja útját az egyéni képességek kibontakozásának, hanem segíti azt;
- tartalmas, gazdag tevékenység repertoárral rendelkezik. Minden tagja választhat olyan tevékenységet, ami egyéni ambícióinak, érdeklődésének, képességének megfelel;
- vezetése demokratikus, önállóan tűz ki feladatokat, tervez, szervez, értékkel, perspektívát ad.

A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink:

1. A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása.

Feladat: Az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.

2. A tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében.

Feladat: A tanulói közösségek irányításánál a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz: a kisgyermek heteronóm – a felnőttek elvárásának megfelelni akaró – személyiségének lassú átalakulásától az autonóm – önmagát értékelni és irányítani képes – személyiséggé válásig.

3. Az önkormányzás képességének kialakítása.

Feladat: A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják.

A diákönkormányzati munka célja:

- érdekképviselés, érdekérvényesítés a diákönkormányzat felnőtt és gyerekvezetőinek irányításával, segítségével;
- az iskolai élet szervezésében közreműködés, a tanulók együttműködésének fejlesztése;
- színesebb diákévek, iskolai élet szervezésében közreműködés;
- nyilvánosság megteremtése a diákok számára, a tanulók együttműködésének fejlesztése;

- más diákönkormányzatokkal, diákszervezetekkel kapcsolattartás.

A diákönkormányzati munka feladata:

- iskolai programok szervezése;
- iskolaújság, iskolarádió, faliújság, üzenő fal működtetése;
- diákönkormányzatok közti információs hálózathoz vagy diákszervezetekhez való csatlakozás.

4. A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése.

Feladat: A tanulói közösségeket irányító pedagógusok legfontosabb feladata, a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan rész vesznek, és ott a formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek.

5. A közösség egyéni arculatának, hagyományának kialakítása.

Feladat: A tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.

A tanulói közösségek fejlesztésére irányuló pedagógiai munkánk akkor lesz eredményes, ha:

- tanulóink megismerik a közösség szerepét, a társas viselkedés szabályszerűségeit;
- elsajátítják a megfelelő kommunikációs és együttműködési készségeket és képességeket;
- megértik a kölcsönös egymásra figyelés fontosságát, elsajátítják technikáját;
- össze tudják hangolni az egyéni és a közösségi érdekeket;
- erősödik bennük a csoporthoz tartozás érzése és felelőssége;

- tisztelik társaikat, törődnek egymással, elfogadják a másságot.
- képesek véleményük megfogalmazására, megvédésére, tudnak érvelni, felelősségteljes döntést hozni;
- ismerik a gyermeki, diák és emberi jogokat, kötelességeket;
- elismerik és elfogadják az emberi egyenjogúságot;
- nyitottak a különböző kultúrák iránt.

Módszerek:

Beszélgetések, közösségi programok, szituációs játékok, közösségfejlesztő tréningek, szociometria felmérések, drámajátékok, diákönkormányzati rendezvények.

A megvalósítás színterei

Tanórákon

- osztálykeretben - azonos korú gyerekek,
- évfolyam szinten - csoportbontásos tantárgyak tanításánál,

Tanórán kívül

- Szakkörökben - azonos érdeklődés, tehetség,
- napközis csoportokban,
- diáksportkörökben,
- osztályprogramokon (kirándulás, színház, mozi, kiállítás és múzeum látogatás, klubdélután),
- kiscsoportos tevékenységek során – versenyek,
- diákönkormányzat rendezvényein - farsang, karácsony, helytörténeti séta, disco,
- erdei iskolában,
- társadalmi munka során - papírgyűjtés, iskola szépítés,
- táborozások alkalmával.

5. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS ÉS A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS FELADATAINAK MEGVALÓSÍTÁSÁT SZOLGÁLÓ TEVÉKENYSÉGI RENDSZER ÉS SZERVEZETI FORMÁK

A tanulói személyiség fejlesztésének legfontosabb színtere a hosszabb tanítási-tanulási folyamatba illeszkedő tanítási óra.

Az iskola nevelői a tanítási-tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartják a tanulók motiválását, a tanulói aktivitás biztosítását és a differenciálást.

- a) A motiválás célja, hogy tanulóinkban felébresszük azokat az indítékokat, amelyek a gyermekeket tanulásra ösztönzik, és ezt a tanulási kedvet a tanulás végéig fenn is tartsuk.
- b) A tanítási órák tervezésénél és szervezésénél minden esetben előtérbe helyezzük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók tevékenykedtetését, vagyis állandó aktivitását biztosítják.
- c) Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos feladat a differenciálás, vagyis az, hogy a pedagógusok nevelő-oktató munkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez. A nevelők az egyes szaktárgyak tanítási óráin előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, így - elsősorban a gyakorlásnál, ismétlésnél - a tanulók önálló és csoportos munkájára támaszkodnak.
- d) Az iskolánk tárgyi környezetét a tantermekben és az iskola egyéb helyiségeiben (pl. aula) úgy alakítjuk ki, hogy az tükrözze az iskolába járó tanulók kulturális sokszínűségét és értékeit.

Az egységes alapokra épülő differenciálás

Intézményünk pedagógiai tevékenysége teret enged a színes, sokoldalú iskolai életnek, a tanulásnak, a játéknak, a munkának; fejleszti a tanulók önismeretét, együttműködési képességét, akaratát; hozzájárul életmódjuk, motívumaik, szokásaik, értékekkel való azonosulásuk fokozatos kialakításához, megalapozásához. A kulcskompetenciák hatékony fejlesztésének egyik feltétele a fejlesztési céloknak megfelelő tanítási folyamat, tanulási tevékenység. A tanítás nem más, mint a tanulók tanulásának szervezése: tervezése, irányítása, szabályozása és értékelése. A differenciált tanulásszervezés terén különösen a következő szempontokra kell figyelemmel lenni:

- Olyan szervezési megoldásokat kell előnyben részesíteni, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését.
- A tanulásszervezés meghatározó szempontja a tanulók aktivitásának kibontakoztatása.
- Az oktatási folyamat megszervezése segítse elő a tanulók előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon lehetőséget esetleges tévedéseinek korrigálására és tudásának átrendeződésére.
- Az oktatási folyamat alkalmazza az együttműködő (kooperatív) tanulás technikáit, formáit.
- Az iskolai tanítás - tanulás különböző szervezeti formáiban (az osztálymunkában, a csoportmunkában, a tanulók páros és egyéni oktatásában) a tanulók tevékenységét, önállóságát, kezdeményezését, problémamegoldását, alkotóképességét kell előtérbe állítani.
- A tanulásszervezés egyik fő elve és teendője a tanulókhoz alkalmazkodó differenciálás a feladatok kijelölésében, azok megoldásában, a szükséges tanári segítségben, az ellenőrzésben, az értékelésben.

- A feladathoz illeszkedő tanulásszervezési technikák, alkalmazása nélkülözhetetlen a hátrányos helyzetű tanulók egyéni képességeinek fejlesztése érdekében.

Az iskolában a nevelési és oktatási célok megvalósítását az alábbi egyéb (tanítási órán kívüli) tevékenységek segítik:

A nem kötelező tanórai foglalkozások tananyagát és követelményeit a helyi tanterv tartalmazza, melyek az adott tanévre vonatkozóan kerülnek aktualizálásra a tanmenetekkel összhangban.

a.) *Hagyományőrző tevékenységek*

Az intézmény hagyományainak ápolása, ezek fejlesztése és bővítése, valamint az intézmény jó hírnevének megőrzése az alkalmazotti és a gyermekközösség minden tagjának kötelessége. A nemzeti ünnepélyek és megemlékezések rendezése és megtartása a tanulók nemzeti identitástudatát fejleszti, hazaszeretetüket mélyíti. Az intézmény egyéb helyi hagyományai közé tartozó rendezvények a közösségi élet formálását, a közös cselekvés örömét szolgálják, a fiatalokat az egymás iránti tiszteletre nevelik.

Névadóink Herman Ottó és Munkácsy Mihály példáját, szellemiségét igyekszünk követni a nevelésünkben és oktatásunkban egyaránt. Minden ősszel az **Állatok világnapja** alkalmából rajzpályázatot szervezünk a diákjaink számára.

- **Legkedvesebb mesém** – rajzpályázat és kiállítás óvodásoknak,
- **Aranyecset** - városi rajzverseny.
- A művészeti iskola vizsgaelőadása.
- Rádiós műsor keretében emlékezünk **a jeles napokról**.
- Az országosan meghirdetett témahetek mellett saját témaheteket is rendezünk/szervezünk: Pályaválasztási hét, Magyar hét, SNI-s témahét, Hagyományőrző témahét.
- Emlékeztetsek a tanévnyitó, az október 23-a, a karácsony, a március 15-e, az anyák napja, a ballagás, a tanévzáró bensőséges pillanatai.

b,) Diákönkormányzat

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviselőit, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskoláinkban diákönkormányzatok működnek. Az iskolai diákönkormányzatok munkáját az osztályokban megválasztott küldöttekből álló diák önkormányzati vezetőségek irányítják. A diákönkormányzatok tevékenységét az iskola főigazgatója által megbízott nevelő segíti.

c,) Napközi otthon

A Köznevelési Törvény előírásainak megfelelően a tanulóknak az iskolában a tanítási napokon 16 óráig szervezett egyéb foglalkozásokon kell részt venniük. Az egyéb foglalkozás lehet napközi vagy tanulószoba is. A tanítási szünetekben a munkanapokon összevont napközi otthoni csoport üzemel, ha ezt a szülők legalább 10 gyermek számára igénylik

d,) Diákétkeztetés

A napközi otthonba felvett tanulók napi háromszori étkezésben (tízórai, ebéd, uzsonna) részesülhetnek. A napközibe nem járó tanulók számára – igény esetén – ebédet (menzát) biztosít az intézmény.

Az iskola vállalja, hogy – szülői kérésre és orvosi papírokkal igazolva – speciális étkeztetést biztosít (speciális diéta, cukorbetegség, ételintolerancia stb.) esetén. Valamint iskolai étkezést nem igénylő tanulóink is lehetnek napközisek, ha a szülő gondoskodik gyermeke napi ételmezéséről.

e,) Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások

Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengék felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások segítik.

- Az 1-4. évfolyamon az egyes tantárgyakból gyenge teljesítményt nyújtó tanulók képességeinek fejlesztésére felzárkóztató, differenciált képességfejlesztő órákat szervezünk. A foglalkozások a helyes tanulási módszereket is elsajátíttatják.
- Az 5-8. évfolyamon a gyenge eredményt elérő tanulók részére felzárkóztató, a jó eredményt elérő tanulók részére tehetséggondozó/képesség fejlesztő foglalkozásokat tartunk. A foglalkozásokon a tanulók tanulás-módszertani ismereteket is elsajátítanak.
- A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művésziek, technikaiak, szaktárgyiak, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. A szakkörök indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt.

f.) Képesség-kibontakoztató felkészítés és integrációs felkészítés

Az iskola a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók szociális helyzetéből és fejlettségéből eredő hátrányainak ellensúlyozása céljából képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítést szervezhet.

A képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés keretei között a tanulók

- egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása,
- fejlődésének elősegítése,
- a tanuló tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése folyik.

Integrációs felkészítésben vesznek részt azok a képesség-kibontakoztató felkészítésben részt vevő tanulók, akik egy osztályba, osztálybontás esetén egy csoportba járnak azokkal a tanulókkal, akik nem vesznek részt a képesség-kibontakoztató felkészítésben.

A képesség-kibontakoztató felkészítésben részt vevő tanulók nevelése-oktatása, tudásának értékelése az oktatásért felelős miniszter által kiadott program alkalmazásával történik.

g,) Iskolai sportkör /tömegsport

Az iskolai sportkör tagja az iskola minden tanulója. Az iskolai sportkör a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.

h,) Versenyek, vetélkedők, bemutatók

A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre felkészítjük. A versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a különféle versenyekre a nevelők szakmai munkaközösségei, vagy a szaktanárok végzik.

i,) Tanulmányi kirándulások

Az iskola nevelői a tantervi követelmények teljesülése, a nevelő munka elősegítése céljából a tanulók számára egy kötelező tanulmányi kirándulást, és igény/lehetőség szerint erdei iskolát, táborozást szerveznek. Ezeken a tanulók részvétele ajánlott, de nem kötelező. A felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

j,) Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozások Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését szolgálják a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások. Az e

foglalkozásokon való részvétel – ha az költségekkel is jár – önkéntes. A felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

Az iskolán kívüli ismeretszerzés, ismeretközvetítés sajátos, múzeumban megvalósuló formájával foglalkozó pedagógiai elmélet és gyakorlat; a múzeumi gyűjteményi anyaga, kiállításai, az ott folyó kutatómunka és a múzeum látogatói közötti közvetítőtevékenység azon területe, amely a gyermek- és ifjúsági korosztállyal foglalkozik. Közvetlen célja a múzeumi anyag (gyűjtemény, kutatómunka, kiállítás) sokoldalú és élményszerű megismertetése. Hosszabb távú célja a múzeumok által nyújtott kulturális ismeret és élmény igénylésére, és ezáltal múzeum látogatóvá nevelés.

A múzeumpedagógia színterei a különböző múzeumok, így az iskolán kívüli ismeretszerzésre nagyon jó lehetőségeket teremtenek. Lehetőséget nyújtanak a tantárgyi koncepciókra, a tanult ismeretek összevetésére, összefüggések keresésére, feltárására, megértésére.

Az életkori sajátosságoknak megfelelően mind az alsó-, mind a felső tagozatnak meghatározhatók az elsődleges fejlesztési területei és követelményei.

Alsó tagozat

Fejlesztési területek:

- Miután a múzeumpedagógia sohasem öncélú, az első időben a természettudományos, néprajzi, műszaki és művészeti múzeumok kiállításai használhatók fel legjobban, mert a magyar, környezetismeret, vizuális kultúra, technika és tervezés órák ismeretanyagait lehet ezekben konkretizálni. A történeti múzeumok csak később, a mondák tanításának idején illeszkednek a tananyagba.
- Ez az időszak elsősorban a múzeumokhoz való megfelelő kötődés kialakításának ideje. Fontos, hogy a gyerekek úgy emlékezzenek a múzeumra, mint ahol nagyon jól érezték magukat.
- Az alsó tagozatra a készségfejlesztés speciális feladatai hárulnak, ahol fokozottan kell figyelni a manuális készségekre és ezek fejlesztésére. Ennek a tárgykészítések során van nagy szerepe a múzeumpedagógiában.

Fejlesztési követelmények:

- Tanulják meg a helyes múzeumi viselkedést, érezzék kötelezőnek a szabályok betartását.
- Ismerjék meg a legfontosabb országos gyűjtőkörű múzeumokat.
- Maradjanak nyitottak az ismeretszerzés iskolán kívüli módjaira.
- Ebben a korban már nagyon sok ismerettel rendelkeznek a gyerekek, de értékítéletük természetesen még nem kialakult. Az értékítélet megalapozására kell figyelmet fordítani, az egyéni érték és a közösségi érték fogalmainak tisztázásával, megértésével.
- Fedezzék fel a gyerekek, hogy mindazoknak, amiket a könyvekből megtanulnak, valóság tartama van. Vessék össze a már megtanult történeteket, fogalmakat, eseményeket a tárgyakban jelentkező konkrét világgal. Ezeken keresztül legyenek képesek alapvető összefüggések felismerésére.

- Tudják alkalmazni a sajátos múzeumi kommunikációs rendszert ismeretszerzésre, vagyis a múzeumhasználatot, mint a tanulás egyik módszerét jól alkalmazzák.
- Ismerjék meg környezetük, lakóhelyük múltjának dokumentumait, tárgyi emlékeit, s jelenlegi képét.
- A gyerekek negyedik osztály végére legyenek képesek minta alapján önállóan elkészíteni azokat a tárgyakat, amelyek a múzeumlátogatásokhoz kapcsolódnak.

Felső tagozat - Fejlesztési területek:

- A felső tagozatos diák az egyes tudományágak alapjait sajátítja el a szaktantárgyakon keresztül, fontos, hogy számára a részek egésze szintetizálódjon. Ehhez nyújthat segítséget egy-egy múzeumi foglalkozás.
- Különösen előtérbe helyezendő a történeti, néprajzi, művészeti múzeumok szerepe az érzelmi és erkölcsi nevelésben (hazaszeretet, identitástudat, önbecsülés, önértékelés stb.).
- A természettudományi és műszaki múzeumok a tudományos szemlélet alapjainak minél erősebb bevééséhez járul hozzá.
- A múzeumlátogatások során egyes különleges szakmák és hivatások is felkelthetik a gyerekek érdeklődését, segítve ezzel pályaválasztásukat.
- A készségfejlesztésben az értelmi képességek fejlesztése dominál, melyek az ismeretszerzés, - feldolgozás és –alkalmazás szolgálatában állnak. (Megfigyelő-, felismerő-, elemző-, szintetizáló- és összehasonlító képességek stb. fejlesztése)

Fejlesztési követelmények:

- Legyenek képesek a pontos megfigyelésre

- Tudják értelmezni térben és időben a természet és társadalom jellemzőit, kölcsönhatásait, összefüggéseit. Vegyék észre a hasonlóságokat és különbözőségeket.
- A múzeumi kommunikáció során helyesen és jól alkalmazzák az iskolában tanult szakkifejezéseket.
- Legyenek képesek szóban, írásban vagy egyéb módon (rajz, festmény, ének, tánc, drámajáték) élményeikről, tapasztalataikról beszámolni.
- Tudjanak önállóan kérdéseket feltenni.
- Alapozódjon meg értékrendjük.
- Az életkori sajátosságaiknak megfelelően legyenek képesek a különböző forrásokból összegyűjtött ismereteik osztályozására, a köztük lévő összefüggések megkeresésére, a konklúziók levonására.
- Ismerjék fel a természeti-társadalmi fejlődés folyamatosságát és ezen belül a változások szükségességét.
- Fedezzék fel a társadalom és a művészetek egymásra utaltságát, a művészeti ágak koronkénti prioritásának összefüggéseit.
- Mélyüljenek el lakóhelyük megismerésében nemcsak a múlt, hanem a jelen eseményeit is tartsák számon.
- Használják tájékozódási pontokként a múzeumi épületeket, Gyakorolják (felügyelettel) a tömegközlekedési megközelítési lehetőségeket.
- Törekedni kell arra, hogy a múzeum, mint igényes szórakozási lehetőség épüljön be a gyerekek ünnep- (minden) napjaiba.

k,) Szabadidős foglalkozások

A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal is felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl.: túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, klubdélutánok, táncos rendezvények

stb.) A szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket azonban a szülőknek kell fedezniük.

l.) Iskolai könyvtár

A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtár segíti.

m.) Az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata

A tanulók igényei alapján előzetes megbeszélés után lehetőség van arra, hogy az iskola létesítményeit, illetve eszközeit (pl.: sportlétesítmények, számítógép stb.) a tanulók – tanári felügyelet mellett – egyénileg vagy csoportosan használják.

n.) Hit- és erkölcstan

Az iskolában a területileg illetékes, bejegyzett egyházak – az iskola nevelő és oktató tevékenységétől függetlenül – hit- és erkölcstan oktatást szervezhetnek. A hit- és erkölcstan oktatáson való részvétel a tanulók számára önkéntes, a szülő írásbeli kérésére történik.

6. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI

6.1 A PEDAGÓGUSOK ALAPVETŐ FELADATAI

- A magasabb jogszabályokban, a pedagógiai programban, a szervezeti és működési szabályzatban, valamint az intézmény más belső szabályzatában és vezetői utasításában előírt pedagógiai és adminisztratív feladatok ellátása.
- Heti teljes munkaidejének nyolcvan százalékát (kötött munkaidejét) az igazgató által meghatározott feladatok ellátásával töltse.
- Heti teljes munkaidejének nyolcvan százalékában (neveléssel-oktatással lekötött munkaidejében) tanórai és tanórán kívüli (egyéb) foglalkozásokat tartson.
- Kötött munkaidejének neveléssel-oktatással lekötött munkaidején felüli részében a nevelést-oktatást előkészítő, a neveléssel-oktatással összefüggő egyéb feladatokat, tanulói felügyeletet, továbbá eseti helyettesítést lásson el.
- A tanítási órák és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások pontos és eredményes megtartása.
- Aktív részvétel a nevelőtestület értekezletein, valamint a szakmai munkaközösségek munkájában.
- Aktív részvétel az éves munkaterv szerinti rendezvényeken.
- A tudomására jutott hivatali titkot megőrizze.
- A jogszabályokban meghatározott határidőkre megszerezze az előírt minősítéseket.
- Az iskola céljainak képviselője a tanulók és a szülők előtt.
- A pedagógusra bízott osztályterem, szaktanterem gondozottságának és pedagógiai szakszerűségének figyelemmel kísérése.

A tanórai és a tanórán kívüli oktató-nevelő munka, tanulásirányítás

- Tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások megtartása.
- A tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások éves tervének elkészítése (tanmenetek, éves programok).
- Előzetes felkészülés a tanítási órákra és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozásokra.
- A motiválás, a differenciálás, a tanulói aktivitás változatos formáinak alkalmazása a tanítási órákon
- Változatos szervezeti formák alkalmazása a tanítási órákon (kooperatív technikák, komplex instrukciós program)
- A tanulók életkorához és a didaktikai feladatokhoz megfelelően illeszkedő módszerek, szemléltetés, ellenőrzés és értékelés alkalmazása a tanítási órákon.
- A tanulók aktív munkájának és megfelelő magatartásának biztosítása a tanítási órákon és a különféle iskolai foglalkozásokon.
- Az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatása, gyakoroltatása a tanítási órákon.
- A helyi tanterv követelményeinek elsajátítása a nevelő által tanított tanulók körében.
- IKT eszközök széleskörű alkalmazása az eredményes tanulás-tanítás érdekében.
- Szaktárgyi koncentráció kihasználása

A tehetséges tanulók gondozása

- Egyéb (tanórán kívüli) fejlesztő foglalkozások szervezése a tehetséges tanulók részére.
- Iskolai tanulmányi, sport és kulturális versenyek, vetélkedők, bemutatók, pályázatok önálló szervezése, segítség a szervezésben.

- Részvétel az iskolai tanulmányi, sport és kulturális versenyeken, vetélkedőkön, bemutatókon.
- A tehetséges tanulók részvételének biztosítása és felkészítése a különféle iskolán belüli versenyekre, vetélkedőkre stb.
- A tehetséges tanulók részvételének biztosítása és felkészítése a különféle iskolán kívüli versenyekre, vetélkedőkre stb.

A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók gondozása, eredményes fejlesztése.

- Egyéb (tanórán kívüli) fejlesztő foglalkozások szervezése a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók részére.
- A gyermekvédelmi feladatok ellátása a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók körében.
- A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók korrepetálása, segítése, mentorálása.
- A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók felkészítése javító vagy osztályozó vizsgára.
- Az eredményes középiskolai felvétel elősegítése a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók körében.

A tanulók tanórán kívüli foglalkoztatása

- Szabadidős programok szervezése iskolán kívül (pl. színház-, múzeumlátogatás, kirándulás).
- Szabadidős programok szervezése iskolán belül (pl. klubdélután, farsang).
- Iskolai rendezvények, ünnepélyek, évfordulók megrendezése.
- A nevelők, gyerekek és szülők együttműködését, kapcsolatát erősítő (közös) programok.

Az iskolai diákönkormányzat működtetésében való aktív részvétel

- Az iskolai diák-önkormányzati munka egy-egy részterületének irányítása, segítése.
- Az iskolai diákönkormányzat programjainak önálló szervezése, segítség a programok szervezésében, részvétel a programokon.
- Iskolai szintű kirándulások, táborok önálló szervezése, segítség a szervezésben, részvétel a kirándulásokon, táborokon.

Munkafegyelem, a munkához való viszony

- A munkaköri köteleességek teljesítése.
- Az ügyeleti munka pontos, felelősségteljes ellátása az óráközi szünetekben.
- Pontos adminisztrációs munka. A formai követelmények, a határidők betartása.
- Az egyes tanév közben adódó feladatok pontos, határidőre történő teljesítése.

Folyamatos, aktív részvétel a nevelőtestület és a szakmai munkaközösség tevékenységében

- Feladatvállalás a munkaközösség, a nevelőtestület aktuális feladataiban.

- Részvétel a különféle feladatok megoldására alakult nevelői munkacsoportokban.
- Oktatási segédanyagok, szemléltető és mérőeszközök kidolgozása, közreadása.
- Belső továbbképzések, előadások, bemutató órák szervezése, megtartása.

Továbbtanulásban, továbbképzésekben való részvétel, önképzés

- Továbbtanulásban, továbbképzéseken való részvétel, a szervezetfejlesztési terv részeként a továbbképzési programnak megfelelően.
- A továbbképzéseken tanultak átadása a nevelőtestület tagjainak.

Az iskolai munka feltételeinek javítása

- Pályázatok összeállítása, pályázatokon való részvétel.
- Bekapcsolódás az eredményes pályázatok megvalósításába.
- Az iskolai alapítvány működésének segítése.
- Az iskolai munka javítása új ötletekkel, az ötletek kivitelezése megvalósítása (innováció).
- Az oktatáshoz kapcsolódó szemléltető eszközök tervezése, kivitelezése.
- Az iskola épületének, helyiségeinek dekorálása.

Részvétel a nevelőtestület szakmai életében, a döntések előkészítésében és végrehajtásában

- Részvétel az adott tanév munkatervében meghatározott feladatok ellátásában.
- Részvétel a nevelőtestület szakmai (pedagógiai) döntéseinek előkészítésében.
- Önkéntes feladatok vállalása a nevelőtestületi feladatok megoldásában.

Aktív részvétel a tantestület életében

- A pályakezdő (gyakornok) vagy az iskolába újonnan került nevelők munkájának, beilleszkedésének segítése.
- Önkéntes feladatvállalások, részvétel a nevelőtestület közösségi életének; rendezvényeinek szervezésében, a szervezés segítése.

Az iskola képviselete

- Részvétel a szülői szervezet által szervezett rendezvényeken.
- Bekapcsolódás az iskolán kívüli szakmai-pedagógiai szervezetek tevékenységébe.
- A település rendezvényein, eseményein való részvétel.

A vezetői feladatok ellátása

- Vezetői feladatok vállalása a nevelőtestület szervezeti életében.
- Az egyes vezetői feladatok (tervezés, szervezés, a végrehajtás irányítása, ellenőrzés, értékelés) lelkiismeretes ellátása.
- A vezetőre bízott közösség formálása, az emberi kapcsolatok javítása.

Megfelelő kapcsolat kialakítása a tanulókkal, a szülőkkel és a pedagógus kollégákkal

- A tanulók, a szülők és a pedagógus kollégák személyiségének tiszteletben tartása.
- Elfogadást, figyelmet, megértést, jóindulatot sugárzó stílus, hangnem és viselkedés a tanulók, a szülők és a pedagógus kollégák felé.
- Pedagógiai tanácsadás a tanulóknak és a szülőknek.
- Kellő figyelem érdeklődés, megbecsülés és jóindulat a nevelőtársak felé (a pedagógus kollégák segítése, a tapasztalatok átadása, észrevételek, bírálatok elfogadása).

6.2 AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA

Az osztályfőnök feladatai

- Megfelelő magaviseletű; az iskolai diákönkormányzati munkában és az iskolai rendezvényeken aktív osztályközösséget alakít ki az osztályközösség megfelelő irányításával.
- Fejleszti a tanulók személyiségét, elősegíti egészséges lelki és testi fejlődésüket.
- Elősegíti a társadalmi normákhoz és az iskolai elvárásokhoz igazodó értékrend kialakítást és elfogadását.
- Tanórákon kívüli – szükség esetén – iskolán kívüli közösségfejlesztő, szabadidős programokat (pl. osztálykirándulás, túra, színház-, múzeumlátogatás) szervez.
- Az osztályszintű és az iskolai rendezvényeken kíséri osztályát, felügyel a tanulókra.
- Megismeri a tanulók családi és szociális körülményeit.
- Rendszeres kapcsolatot tart és együttműködik a tanulók szüleivel.
- Rendszeres kapcsolatot tart együttműködik az osztályban tanító nevelőkkel.
- Tájékoztatja a tanulókat és a szülőket az őket érintő kérdésekről. Érdemi választ ad a szülők és tanulók iskolai élettel kapcsolatos kérdéseire.
- Figyelemmel kíséri a diákok tanulmányi előmenetelét, és erről rendszeresen – legalább havonta – tájékoztatja a szülőket.
- A bukásra álló tanulók szüleit a félév vége és az év vége előtt legalább egy hónappal írásban értesíti.
- Ha a tanuló az év végén tanulmányi kötelezettségeinek nem tesz eleget, a szülőket tájékoztatja a tanuló tovább haladásának feltételeiről.

- Figyelmezteti a szülőket, ha a gyermekük jogainak megóvása vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tart szükségesnek.
- A szülők figyelmét felhívja a szociális és egyéb juttatásokra.
- Támogatja és segíti az osztályban működő szülői szervezet munkáját.
- A szülők tájékoztatására szülői értekezleteket és fogadó órákat szervez.
- Fokozott törődéssel foglalkozik az osztályába járó kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal.
- Az osztály tanulóinál ellátja a gyermekvédelmi feladatokat, együttműködik a gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal.
- Segíti a tanulási, beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő tanulók iskolai munkáját.
- Támogatja a tehetséges tanulók fejlődését.
- Tájékozódik a tanulók iskolán kívüli tevékenységeiről.
- Az iskolaorvosi szolgálat bevonásával, figyelemmel kíséri a tanulók egészségi állapotát, és erről szükség esetén tájékoztatja az osztályban tanító nevelőket (pl. tartós betegségek, fogyatékoságok, gyógyszerérzékenység).
- Minden hó végén érdemjeggyel értékeli a tanulók magatartását és szorgalmát.
- Az első félév végén és a tanév végén javaslatot tesz a nevelőtestületnek a tanulók magatartás és szorgalom osztályzatára.
- Az első félév végén és a tanév végén javaslatot tesz a nevelőtestületnek a tanulók egész tanévi munkájának dicsérettel történő elismerésére.
- A házirendet megsértő vagy feladatait elmulasztó tanulót először szóbeli figyelmeztetésben, majd írásbeli figyelmeztetésben, intésben részesíti. Súlyosabb esetben javaslatot tesz a tanuló elleni fegyelmi eljárás lefolytatására.
- Figyelemmel kíséri a tanulók hiányzásait, vezeti a mulasztási naplót, a mulasztásokat az osztálynaplóban havonként összesíti. Igazolatlan mulasztás esetén a jogszabályokban előírt rendelkezések alapján jár el.

- A tanév elején elkészített közösségi nevelés tanmenet szerint vezeti az közösségi nevelés órákat, azokra előre felkészül.
- Segíti és ösztönözi a tanulók középiskolai továbbtanulását, megismerteti őket a pályaválasztási és továbbtanulási lehetőségekkel.
- A nyolcadik évfolyamban a szülők döntése alapján ellátja a tanulók középiskolai jelentkezésével kapcsolatos feladatokat, elkészíti az ehhez szükséges dokumentumokat.
- Elkészíti az osztályfőnöki munka éves tervezetét (közösségi nevelési munkaterv, közösségi nevelési tanmenet).
- Elkészíti az osztálystatisztikákat és ezekhez kapcsolódó elemzéseket.
- Elkészíti a félévi és tanév végi értékeléseket az osztályközösség fejlődéséről.
- Betartja az alapvető erkölcsi normákat a tanulókkal, a szülőkkel és a nevelőtársakkal szemben.
- Vezeti az osztálynaplót, hetente ellenőrzi a szükséges beírásokat, és szükség esetén gondoskodik azok pótlásáról.
- Felfekteti és vezeti a tanulói törzslapokat és bizonyítványokat.
- Tanév közben hetente ellenőrzi a KRÉTA rendszer szülők/gondviselők általi rendszeres látogatását (érdemjegyek, egyéb beírások, szülői jelzések stb).
- Figyelemmel kíséri az osztály tantermének gondozottságát és pedagógiai szakszerűségét.

Az osztályfőnöki munka tervezése

Az osztályfőnök osztályfőnöki nevelő munkáját a minden tanév elején összeállított közösségi nevelés munkaterv alapján végzi.

Az osztályfőnöki munkaterv felépítése

a) A tanév elején összeállított munkaterv

- Az előző tanév végi értékelés az osztályközösség fejlődéséről.
- Tanév eleji statisztikai adatok az osztályról.
- Közösségi nevelés tanmenet (a közösségi nevelés órák éves terve).
- Tervezett tanórán kívüli programok az adott tanévre havi bontásban.
- Tervezett fogadó órák és szülői értekezletek az adott tanévre. Az egyes szülői értekezletek tervezett témái.
- Az osztály diákközösségének vezetői.
- Az osztályban működő szülői szervezet vezetői.

b) A közösségi nevelés munkatervhez csatolt dokumentumok a tanév folyamán

- Első félévi és tanév végi osztálystatisztika.
- Első félévi és tanév végi értékelés az osztályközösség fejlődéséről.
- Jelenléti ívek és feljegyzések a szülői értekezletekről.

Az osztályfőnök által készített statisztikák, jelentések az osztályról

Tanév eleji statisztikai adatok az osztályról

- Tanulók száma, ebből leány;
- Állami nevelt (gondozott);
- Hátrányos helyzetű, ebből halmozottan hátrányos helyzetű tanuló;
- Tanulási, magatartási, beilleszkedési zavarral küzdő tanuló;
- Sajátos nevelési igényű tanuló;
- Az iskolában étkező, ebből normatív támogatásban részesülő tanuló;
- Az étkezőkből csak ebédelő, illetve háromszor étkező tanuló;
- Az iskolába járás alól felmentett tanuló;
- Egyes tantárgyakból az értékelés alól felmentett tanulók;
- Más településről bejáró tanuló;
- Nem magyar állampolgár;
- Évfolyamismétlő.

Statisztikai adatok az első félév és a tanév végén az osztályról

- Tanulók száma;
- Osztályozott tanulók száma és aránya;
- Osztályozatlan tanulók száma és aránya;
- Az egyes tantárgyakban elért osztályzatok száma és a tantárgyak osztályátlaga;
- Az osztály tanulmányi átlaga;
- Kitűnő tanulók száma és aránya;
- Szaktárgyi dicsérek száma tantárgyanként a tanév végén;
- Példamutató magatartásért adott dicsérek száma a tanév végén;
- Példamutató szorgalomért adott dicsérek száma a tanév végén;
- Egy tantárgyból bukott tanulók száma és aránya;
- Két tantárgyból bukott tanulók száma és aránya;
- Három vagy több tantárgyból évfolyamismétlésre bukott tanulók száma és aránya;
- A bukások száma tantárgyanként;
- A tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyek eredményei;
- Iskolán belüli versenyek eredményei (iskolai versenyeken részt vett tanulók száma és az elért helyezések);
- Iskolán kívüli versenyek eredményei (iskolán kívüli versenyeken részt vett tanulók száma és az elért helyezések);
- Nyolcadik évfolyamon a középiskolai továbbtanulás jellemzői.

A tanulói közösségek (osztályközösségek) tevékenységének, fejlődésének értékelési szempontjai az első félév és a tanév végén

- Az osztályközösség életét jellemző legfontosabb adatok (létszám, fiúk-lányok aránya, új tanulók, távozók).
- Az osztály szociális összetétele (a családok szociális helyzete, a családok kulturális elvárásai, hátrányos és halmozottan hátrányos tanulók, gyermek- és ifjúságvédelmi munka).

- A tanulási teljesítmény (tanulmányi átlageredmények, tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, a bukások, a tehetséges tanulók eredményei).
- Az osztályközösség társas szerkezete, a közösség rétegződése, struktúrája.
- Neveltségi szint (magatartás, társas viselkedés, beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küzdő tanulók).
- A közösségi tevékenység (önkormányzás szintje, közös programok és rendezvények felsorolása, egyéb (tanórán kívüli) foglalkozásokon való részvétel).
- A szülői házzal való kapcsolat (a családlátogatások és a szülői értekezletek tapasztalatai, a szülők nevelési elvei, a szülők kapcsolata az iskolával).
- Minden felsorolt területen belül meg kell határozni az alapvető pedagógiai feladatokat:
 - Milyen változások történtek az előző értékelés óta eltelt időszakban?
 - Milyen új problémák jelentkeztek az előző értékelés óta eltelt időszakban?
 - A problémák megoldásának érdekében milyen beavatkozás látszik célszerűnek?

7. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG

Iskolai nevelő és oktató munkánk egyik alapvető feladata a kiemelt figyelmet igénylő tanulók fejlesztése, melynek alapja a tanulók egyéni képességeinek, fejlettségének, ismereteinek figyelembevétele, a differenciálás; valamint különféle egyéni fejlesztő módszerek és szervezeti formák alkalmazása a tanítási folyamatban.

Munkánk során kiemelten kezeljük

- a sajátos nevelési igényű;
- a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő;
- a kiemelten tehetséges;
- a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók egyéni fejlesztését.

7.1 SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

Iskolánk a sajátos nevelési igényű tanulónak biztosítja azt a jogot, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint biztosítjuk.

Az SNI tanulók fejlesztésének általános céljai „A Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve” alapján:

- a fejlesztést a számukra megfelelő tartalmak közvetítése során valósítjuk meg, segítve a minél teljesebb önállóság elérését, és a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedést;
- a fejlesztési követelményeket a fejlődés lehetséges üteméhez igazítjuk;
- ha szükséges, a fejlesztés az iskoláskor előtti képességfejlődés területeire is kiterjed;
- törekszünk arra, hogy a tanulókat a nevelés, oktatás, fejlesztés ne terhelje túl.

A sajátos nevelési igényű tanulók habilitációs, rehabilitációs célú ellátása

A tanulók között fennálló – egyéni adottságokból és igényekből adódó – különbségeket az intézményünk a pedagógiai program és helyi tanterv kialakításakor veszi figyelembe.

A sajátos nevelési igény kifejezi:

- a tanuló életkori sajátosságainak fogyatékosság által okozott részleges vagy teljes körű módosulását,
- az iskolai tanuláshoz szükséges képességek kialakulásának sajátos útját, fejlődésének eltérő ütemét, esetleg részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, lassúbb ütemű és az átlagtól eltérő szintű fejleszthetőségét.

A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teheti szükségessé.

A habilitációs, rehabilitációs ellátás közös elvei

A habilitációs, rehabilitációs tevékenység olyan szakmaközi együttműködésben kialakított és szervezett nyitott tanítási-tanulási folyamatban valósul meg, mely az egyes tanulók vagy tanulócsoportok igényeitől függő eljárások, időkeret, eszközök, módszerek, terápiák alkalmazását teheti szükségessé.

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység közös céljai és feladatai

- kiemelt feladatunknak tekintjük a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékból, vagy egyéb pszichés fejlődési zavarból fakadó hiányzó vagy sérült funkciók kompenzálását vagy helyreállítását, a meglévő ép funkciók bevonásával;
- törekszünk a különféle részfunkciók egyensúlyának kialakítására;
- megtanítjuk különféle tanulási technikákat, illetve a szükséges speciális eszközök használatát;
- odafigyelünk az egyes területeken kimagasló teljesítményt nyújtó tanulók tehetségének kibontakoztatására.

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők

- A fogyatékból, az egyéb pszichés fejlődési zavar típusa, súlyossága;
- A fogyatékból, az egyéb pszichés fejlődési zavar kialakulásának, felismerésének, diagnosztizálásának ideje;
- A sajátos nevelési igényű tanuló
 - életkora, pszichés és egészségi állapota, rehabilitációs műtétei,
 - képességei, kialakult készségei, kognitív funkciói, meglévő ismeretei;
- A társadalmi integráció kívánalmai: az egyéni tanulási utak megtervezése és biztosítása, továbbtanulás, pályaválasztás, a lehető legönállóbb életvitelre történő felkészítés;
- A sajátos nevelési igényű tanuló fejlesztésére vonatkozó célokat, feladatokat, tartalmakat, tevékenységeket, követelményeket megjelenítjük
 - a helyi tantervben
 - a tematikus egységekhez, tervekhez kapcsolódó tanítási-tanulási programban, tanmenetekben,
 - az egyéni fejlesztési tervben.

A szükséges pedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű tanulók számára a köznevelési törvény alapján

Kialakítjuk, és hozzáférhetővé tesszük számukra:

- speciális tantervet, tankönyveket, tanulási segédleteket,
- speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő technikai eszközöket.

Iskolánkban megvalósuló inkluzív szemlélet:

- pedagógusaink, valamennyi dolgozónk, a gyermekek-, és szülők közössége befogadja és elfogadja a sajátos nevelési igényű tanulókat;
- az együttnevelés megvalósításában, a különböző pedagógiai színtereken a rehabilitációs, rehabilitációs szemléletet érvényesítünk, és a sérülés specifikus módszertani eljárásokat alkalmazzuk. A módszerek, módszerkombinációk megválasztásában a „sérülésspecifikusság” alkalmazkodást jelent a sajátos nevelési igény típusához, az elmaradások súlyosságához, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz;
- a nyitott tanítási-tanulási folyamatban megvalósuló tevékenységünk lehetővé teszi az egyes gyermek vagy csoport igényeitől függő pedagógiai eljárások, eszközök, módszerek, terápiák, a tanítás-tanulást segítő speciális eszközök alkalmazását;
- A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésében, oktatásában, fejlesztésében magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező pedagógusok vesznek részt;
- a tananyag-feldolgozásnál figyelembe vesszük a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait;
- a pedagógusok egyéni fejlesztési tervet készítenek a gyógypedagógus együttműködésével, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosítanak, a differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaznak;

- a pedagógusok a gyógypedagógusok segítségével egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keresnek; együttműködnek a különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépítik a pedagógiai folyamatokba;

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő gyógypedagógus

- segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését;
- segítséget nyújt a tanuláshoz, művelődéshez szükséges speciális segédeszközök kiválasztásában, ismerteti a speciális eszközök használatát, tájékoztat a beszerzési lehetőségekről;
- javaslatot tesz gyógypedagógiai specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására;
- figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra;
- együttműködik a többségi pedagógusokkal, figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait;
- terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon – egyéni fejlesztési terv alapján a rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben –, ennek során támaszkodik a tanuló meglévő képességeire, az ép funkciókra;
- segíti a befogadó pedagógust az egyéni értékelés kialakításában, a gyermek önmagához mért fejlődésének megítélésében;
- segíti a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolását.

Iskolánkban ellátott sajátos nevelési igényű tanulók csoportjai

A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanuló

A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók csoportjába azok a tanulók tartoznak, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni sajátosságaik figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai megsegítést, gyógypedagógiai segítséget igényelnek.

Tanulási és viselkedési problémájuk specifikus tanulási zavarok, azaz

- diszlexia,
- diszortográfia,
- diszkalkúlia,
- diszgráfia és diszpraxia, mint a motoros képességek fejlődési zavara, valamint ezek maradványtüneteinek fennállása,
- a fentiek együtt járása miatt a kevert specifikus tanulási zavarok;
- hiperaktivitás és figyelemzavar; továbbá
- a szocio-adaptív folyamatok zavarai, az érzelmi kontroll, ön-, vagy mások felé irányuló agresszió, a szorongás, az én-szabályozás gyengeségét mutató magatartásjellemzők, az alkalmazkodóképesség, a célirányos viselkedés, az önszervezés, valamint a metakogníció eltérő fejlődésében mutatkozik meg.

Az idegrendszer csökkent terhelhetőségének jelei a pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók esetében abban is megmutatkozik, hogy

- a tanulók általában fáradékonyabbak, a meteorológiai változásokra érzékenyebbek,
- az átlagnál, nehezebben tűrhetnek zajokat, viselik el a várakozás, kivárás okozta feszültséget, aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak,
- gyakrabban van szükségük pihenésre, szünetre, esetleg egyedüllétre, támasznyújtásra,

- fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, érthető és követhető szabályokat, valamint
- a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet.

A fejlesztés alapelvei

A pszichés fejlődési zavar miatt sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése a szakértői bizottság szakértői véleményére épülő egyéni fejlesztési terv alapján, egyéni sajátosságai, szükségleteik figyelembevételével, a szülővel és a tanulóval történő megbeszélést követően történik.

Az egyéni fejlesztőmunka tervezése, a rehabilitációs terv kidolgozása logopédus, pszichopedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája szakon/szakirányon szakképzettséget szerzett gyógypedagógus, gyógypedagógus-terapeuta, pszichológus és egyéb szakemberek (pl. szomatopedagógus, gyermekpszichiáter) bevonásával történik és rehabilitációs célú órakeretben zajlik.

Az egyéni fejlesztési terv tartalmáról, célkitűzéseiről, ütemezéséről (mikro, ill. makrotervezés) tájékoztatni kell az osztálymunkában résztvevő pedagógusokat, szaktanárokat, különös tekintettel a gyermek osztályfőnökre.

Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulását időszakosan, az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrizni szükséges a további célkitűzések megtervezését megelőzően.

Az iskolai oktatásban érvényesíteni kell a tanuló fejlődését, előrehaladását segítő számonkérési, értékelési formákat; indokolt esetben, a szakértői bizottság javaslata alapján – az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből – az értékelés és minősítés alól mentesítés adható.

A tanítás-tanulás folyamatában kiemelt figyelmet, a tanulásszervezési módok, a tanulási és értékelési eljárások megválasztása terén sajátos feladatot jelent a

bármely területen tehetségesnek bizonyuló tanulók felismerése, tehetségük gondozása, amely támogatja a pályorientáció folyamatát is.

A pszichés fejlődési zavar miatt sajátos nevelési igényű tanulók oktatása intenzív terápiás céllal szervezett időszakos külön nevelés keretében (pl. logopédiai osztályban, tagozaton), valamint a többi tanulóval együtt, integrált nevelés, oktatás keretében történhet.

Az iskolai nevelés, oktatás során kiemelt feladatok

- a tantervi előírásoknak megfelelő sikeres tovább haladás biztosítása,
- a pozitív énkép és önértékelés kialakítása,
- a tanulás iránti motiváció és a kudarcűrő képesség növelése,
- a kortársakra és a felnőtt közösségre irányuló rendezett társas kapcsolatok kialakítása,
- a társadalmi együttélés szabályainak követése és az önállóságra nevelés.

A fejlesztés kiemelt céljai, feladatai specifikus tanulási zavarok esetén

A pszichés fejlődési zavar körébe tartozó jelenségeket, így az iskolai tanulási és viselkedési problémák kialakulását különböző tényezők idézhetik elő. Ezért a specifikus tanulási zavar, valamint a viselkedésszerveződés zavarának megállapítása sokrétű, differenciáldiagnosztikai irányultságú állapotfeltárást igényel a szakértői bizottságok részéről.

A specifikus tanulási zavarok esetében a tanulók alapproblémája, hogy jó értelmi képességeik ellenére az olvasással (diszlexia), a helyesírással (diszortográfia), az írásmozgással (diszgráfia) és a számolással (diszkalkúlia) kapcsolatban az iskolai oktatás során feltűnő nehézségek jelentkeznek, általános értelmi képességeik és tanulási teljesítményeik között alulteljesítés formájában lényeges különbség áll fenn.

Ennek az eltérésnek a hátterében a megismerési képességek különböző zavarai állnak, amelyek az olvasás, az írás, a helyesírás vagy a számolás területén önálló, (körülírt) vagy kevert típusú zavar (együttjárás) formájában jelenhetnek meg.

Diszlexia – az olvasási képesség zavara, a specifikus tanulási zavarok leggyakoribb formája, amely önmagában és más jelenségekkel kombinálódva fordulhat elő.

Jellemzői

- a hang-betű kapcsolat kialakulásának nehézsége
- hiányos fonológiai tudatosság: nehezített a beszédhangok megkülönböztetése, hangok, szótagok sorrendjének, rímek felismerésének nehézsége
- értelmes és értelmetlen szavak helyes/hibás olvasásának különbözősége
- gyenge rövid távú emlékezet, a hallott szöveg pontatlan és részleges feldolgozása
- rendhagyó szavak szabályosítása olvasásnál
- írott szavak felbontása a szavakat alkotó hangelemekre
- vizuális felismerési zavarok, vizuálisan hasonló betűalakok esetén

A fejlesztés célja

A fejlesztőmunka specifikus olvasászavar esetén alakítsa ki a tanuló mindenkor osztályfokának megfelelő értő olvasás készségét, segítse az olvasás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.

A fejlesztés feladatai

- a betűbiztonság és az összeolvasási készség, a fonológiai tudatosság,
- a rövid távú emlékezet,
- az auditív, vizuális és mozgáskoordináció fejlesztése,
- a testséma biztonságának kialakítása,

- az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újra tanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a homogén gátlás elvét figyelembe vevő analizáló-szintetizáló módszerrel,
- az olvasási készség folyamatos gondozása a tanuló egész iskolai pályafutása alatt,
- a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,
- az olvasásképtelenség esetében a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával,
- speciális olvasástanítási program alkalmazása,
- az olvasási kedv felébresztése, a motiváció erősítése.

Diszortográfia – a helyesírási képesség zavara, nagy gyakorisággal társul diszgráfiával, de az együtt járástól függetlenül egyik önálló megjelenési formája a specifikus tanulási zavaroknak

Jellemzői:

- a centrális auditív feldolgozás, a fonéma feldolgozás zavara,
- beszédhangok nehezített megkülönböztetése a fonetikai, fonológiai jellemzők pl. (időtartam, zöngéesség mentén),
- helyesírási hibák halmozódása,
- a tollbamondás utáni írás hibái.

A fejlesztés célja

A fejlesztőmunka specifikus helyesírászavar esetén alakítsa ki a tanuló mindenkori osztályfokának megfelelő helyesírási készségét, segítse elő az anyanyelvi kompetencia kialakulását, az írott nyelv használatának korosztályi szintű alkalmazását.

A fejlesztés feladata

- a fonológiai tudatosság és beszédészlelési képesség,
- a rövidtávú emlékezet fejlesztése,
- a spontán és tollbamondás utáni írás színvonalának javítása,
- a figyelem és az önértékelési képesség fejlesztése.

Diszgráfia – az írás grafomotoros jellemzőinek zavara

Jellemzői

- csúnya, torz, nehezen olvasható íráskép,
- szaggatott betűalakítás és betűkötések,
- rossz csukló-, kéz-, ujjtartás, az íróeszköz helytelen fogása, görcsösség,
- egyenetlen ritmusú, strukturálatlan íráskép, formai és aránybeli hibák,
- kialakulatlan kézdominancia,
- lassú tempójú írás, központosítás, hiánya, nagybetűk használata és betoldása a kisbetűk közé,
- továbbá: fonológiai-nyelvi jellemzők zavara (nyelvtan, mondat szerkezet, helyesírás).

A fejlesztés célja

A specifikus írászavar javításának feladata az iskolás korban, hogy a tanuló a mindenkori osztályfokának megfelelő íráskészséggel rendelkezzen, képes legyen azt a kommunikáció egyik formájaként használni ismeretszerzés, tudásgyarapítás és társas kapcsolatok létesítésének céljára.

A fejlesztés feladatai

- a mozgáskoordináció fejlesztése különös tekintettel a manipulációs mozgásokra,
- a testséma biztonságának kialakítása,
- a vizuomotoros koordináció fejlesztése,
- az írásmozgás alapformáinak gyakorlása, különböző technikák alkalmazása (ráírás, másolás, önálló írás kivitelezés),

- a ritmus, a nyomás, és a sebesség optimális egyensúlyának megteremtése,
- sikertudat kialakítása.

Diszkalkulia – a számolási képesség specifikus zavara

A specifikus számolási zavar a különböző számtani műveletek, matematikai jelek, kifejezések, szabályok megértésének, a számjegy, számkép felismerésének, egyeztetésének, grafikus ábrázolásának, a számok sorrendiségének, számneveket szimbolizáló vizuális alakzatok azonosításának nehézsége.

Jellemzői:

- a szimbólumok felismerésének és tartalmi azonosításának nehézségei,
- a mennyiségfogalmak kialakulásának hiányosságai,
- a mennyiségfogalmakkal végzett gondolkodási műveletek, a számsor- és szabályalkotás zavara,
- a téri és síkbeli viszonyok érzékelésének hiányosságai,
- helyiérték megértésének, műveleti jelek értelmezésének, halmazok, mennyiségek összehasonlításának nehézségei,
- szerialitási zavar, számlálási és becslési képesség hiánya,
- számértékek szimbolikus funkciójának értelmezési nehézségei,
- mennyiség és arab szám megfeleltetés és a számértékek összehasonlításának nehézsége,
- számjegyekre vonatkozó lexikai hibák,
- komplex aritmetikai műveletek értelmezésének problémái,
- gyenge verbális emlékezet, a számmemória és az általános memóriateljesítmény különbsége,
- figyelemzavar.

A fejlesztés célja

A specifikus számolási zavar esetén a fejlesztő munka feladata iskolás korban, hogy a tanuló a mindenkor osztályfokának megfelelő matematikai készséggel rendelkezzen, képes legyen a matematikai kompetencia megszerzésére, a

számolási-matematikai műveletek használatára, az ismeretszerzés, a tudásgyarapítás és a hétköznapi gyakorlat színterein. A számolás elkülönülten szerveződő képességrendszer, amelynek számos kapcsolata van a beszéd, az olvasás és az írás rendszereivel, ezért a számolási zavarok a specifikus tanulási zavarok és nyelvi zavarok különböző megjelenési formáival együtt járhatnak.

A diszkalkuliás tanulónál általában hiányzik a matematikai érdeklődés, elmaradásaik vannak a matematikai nyelv használatában, a matematikai relációk verbális kifejezésében.

A fejlesztés feladatai

- a számosság és a számok iránti érdeklődés felkeltése, megerősítése,
- Matematikai törvények és szabályok készségszintű ismerete és alkalmazása,
- a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a nyelvhasználat összehangolt fejlesztése,
- a vizuális-téri képességrendszer fejlesztése,
- a matematikai relációk nyelvi megalapozása, a matematika-nyelv tudatosítása,
- a sorozatalkotási képesség, a szeriális észlelés fejlesztése,
- segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése,
- a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a
- megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés,
- a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák,
- eljárások alkalmazása,
- a diszkalkúlia reedukáció speciális terápiás programjainak felhasználása,
- az önértékelés fejlesztése, sikerélmény biztosítása.

Hiperaktivitás és figyelemzavarok

A pszichés fejlődés zavarainak egyik alcsoportját alkotják azok a sajátos nevelési igényű tanulók, akik nagyfokú impulzivitással, a célirányos, tartós figyelem zavarával küzdenek. A hiperaktivitás és/vagy figyelemzavar megállapítása többlépcsős diagnosztikus folyamat eredménye, szülői és tanári kérdőívek kitöltését, közvetlen megfigyelést, speciális differenciáldiagnosztikai vizsgálatok elvégzését követően.

Jellemzői

- szóródó, terelhető figyelem, hosszabb ideig nem képes összpontosítani,
- komplex feladatokra nem képesek szervezett választ adni, az elterelő ingereket gátolni,
- az impulzivitás következtében kialakuló meggondolatlan viselkedés, eseteként düh, haragreakciók,
- motoros nyugtalanság (babrálás, széken hintázás, ülőhely elhagyása stb.),
- megkezdett tevékenység befejezetlensége,
- ingersorozatok hibás kivitelezése.
- tantárgyi alul teljesítés (főként, nyelvi, számolási feladatokkal kapcsolatban),
- én-bizonytalanság, másodlagos pszichés tünetek.

A fejlesztés célja a figyelemszabályozás és a viselkedés egyensúlyának megteremtése.

A fejlesztés feladatai

- team munka keretében gyógypedagógiai, pszichológiai, szakorvosi együttműködés,
- speciális figyelem-tréning,
- a figyelem tartósságát biztosító környezeti feltételek megteremtése,
- fokozott egyéni bánásmód, motiválás, sikerélmény biztosítása.

- az önszervezési képesség, az önkontroll fejlesztése,
- feladatok idői struktúrájának megtervezése és kivitelezése,

A pszichés fejlődés zavarai körébe tartoznak továbbá a **szocio-adaptív folyamatok zavarainak következtében kialakuló viselkedésszervezési problémák**, amelyek az érzelmi kontroll, ön-, - vagy mások felé irányuló agresszió, a szorongás, az én-szabályozás gyengeségében az alkalmazkodóképesség, a célirányos viselkedés, az önszervezés, valamint a metakogníció eltérő fejlődésében mutatkozik meg. Minthogy magatartásjellemzőkben hasonlóság figyelhető meg, szükséges hangsúlyozni, hogy ezeknek háttérében elsődlegesen idegrendszer működési zavar, az ún. végrehajtó funkciók zavara és nem környezeti ártalom húzódik meg.

A fejlesztés célja

– a közösségi szabályokhoz alkalmazkodó, szervezett viselkedés kialakítása, a szélsőséges megnyilvánulások leépítése, az önkontroll, az érzelmi egyensúly megteremtése.

A fejlesztés feladata a fejlesztési cél alá rendelt szempontok figyelembevételével történik. Eszközei lehetnek:

- kognitív viselkedésterápiás eljárások alkalmazása,
- pszichoterápia,
- a figyelem és egyéb kognitív képességek fejlesztése,
- a mindennapi tevékenységek végzéséhez, iskolai elvárások teljesítéséhez igazított idői keretek rendszeres alkalmazása,
- önértékelési képesség fejlesztése,
- sikerélmény biztosítása, pozitív megerősítés, jutalmazási technikák bevonása,
- együttműködés a családdal és más szakemberekkel,
- A fejlődés segítése gyakori pozitív visszajelzésekkel, a sikerélmény biztosítása.

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

A tanulók iskolai fejlesztésének pedagógiai szakaszai nem térnek el a NAT-ban rögzítettektől. A helyi tantervben indokolt lehet az első évfolyam két tanévi időtartamra történő széthúzása. Ebben az esetben az első tanév az intenzív prevenció, a szakszerű funkciófejlesztés, a pszichés gondozás, a megfelelő motiváció és a feladattudat kialakításának az időszaka a gyógypedagógiai korrekciós – kompenzáló - terápiás módszerek alkalmazásával.

A beszéd fogyatékos tanuló

Beszéd fogyatékos az a tanuló, aki a receptív és/vagy expresszív beszéd/nyelvi rendszer szerveződése, fejlődési eredetű vagy szerzett zavara életkorától eltérő, különböző klinikai képekben megmutatkozó tüneti sajátosságai, valamint a verbális tanulási folyamatok atipikus fejlődése miatt a későbbi társadalmi beilleszkedés szempontjából veszélyeztetett.

A beszéd fogyatékos nem tekinthető elsődlegesen halláskárosodás következményének; együtt járhat a nyelven kívüli kognitív képességek és a viselkedésszerveződés zavarával, azok maradványtüneteivel; valamint tanköteles korban az olvasás/írás/helyesírás/számolás területén kialakuló verbális tanulási zavarral.

Beszéd fogyatékos az a tanuló, akit a szakértői bizottság a sajátos nevelési igény megállapítása céljából diagnosztikus protokollra épülő komplex állapotfelmérés alapján annak minősít.

A beszéd fogyatékos tanulónál a fentiek – az egészen enyhe alaki eltérésekhez társuló, észlelési és feldolgozási problémáktól az érthetetlen beszédig – sokféle változatban előfordulhatnak. A súlyos beszéd fogyatékos tanulónál a kommunikációs zavarok következtében különböző másodlagos pszichés eltérések (magatartási zavar) alakulhatnak ki.

A fenti tünetek együttesen tanulási akadályozottságot is kiválthatnak.

Amennyiben a beszéd fogyatékos a kisiskolás kor kezdetére tartósan fennmarad, a tanuló a továbbiakban is folyamatos gyógypedagógiai/logopédiai ellátásra szorul, ami komplex fejlesztést szolgáló foglalkozások formájában, az egyéni képességekhez igazodó tevékenységrendszer keretében végezhető. Az iskolai oktatás, a pedagógiai, logopédiai ellátás, valamint az egészségügyi rehabilitáció a beszéd és nyelvi teljesítmény jellegétől függ. Ezek az alábbiak szerint csoportosíthatók:

- a) nyelvfejlődési zavar (expresszív diszfázia, receptív diszfázia, kevert típusú diszfázia – maradványtüneteként beszédgyengeség),
- b) orrhangzós beszéd,
- c) folyamatos beszéd zavarai (dadogás, hadarás),
- d) diszfónia,
- e) logofóbia (mutizmus különböző típusai),
- f) centrális eredetű szerzett beszédzavarok (centrális pöszeség, gyermekkori afázia, diszartria),
- g) verbális tanulási zavar együtt járása az olvasás/írás/helyesírás/számolás területén mutatkozó problémákkal vagy ezek halmozott előfordulása.

A terápia komplex szemléletű. logopédiai, orvosi, pszichológiai team munka alapján történik.

A beszéd fogyatékos tanulók iskolai fejlesztése

A beszéd fogyatékos, beszéd- és nyelvi fejlődésben akadályozott tanulók iskolai fejlesztésének **alapelvei, célja és kiemelt feladatai:**

- A beszéd fogyatékos tanulók beszéd és nyelvi fejlesztése egyéni fejlesztési terv alapján komplex fejlesztést szolgáló foglalkozások keretében, az egyéni képességekhez igazodó tevékenységrendszer keretében történik. Az iskolai oktatás, a pedagógiai, logopédiai ellátás, valamint az egészségügyi rehabilitáció a beszéd fogyatékos jellegétől függ.

- A beszéd fogyatékos tanuló a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján adott tantárgy (ak), tantárgyrész (ek) értékelése alól mentességben részesülhet.
- A beszéd fogyatékos tanulók fejlesztésében törekedni kell a pszichológiai és fiziológiai tényezők összhangjára, a személyiség és a beszéd működés kölcsönhatására, funkcionális összefüggésrendszerére.
- A fejlesztés legyen tudatos és tervszerű, melynek során a beszéd állapotának felmérésétől az egyénre szabott terápiás terv meghatározásán át a tudatos módszerválasztáson túl a komplexitás és a folyamatkövetés is megvalósul.
- A módszerek megválasztásakor az életkor, a kognitív készségek, a szocioadaptív viselkedés és a szociokulturális környezet sajátosságainak figyelembevétele szükséges.
- A fejlesztésében meghatározó a sokoldalú perцепciós fejlesztés, melynek során a kineztiázis, a hallási, a látási, a beszéd motorikus benyomások egymást erősítve fejlődnek.
- Fontos a transzferhatások tudatos kihasználása. Mivel a nyelvi és kognitív képességek kölcsönhatásban állnak, komplex fejlesztéssel a terápia hatékonysága fokozható.
- A beszéd fogyatékos tanulók nevelése, oktatása az osztályban megvalósuló, szakmailag megalapozott, differenciált foglalkoztatás mellett megköveteli az egyéni és csoportos foglalkozások változatos szervezeti kereteit.
- A súlyos beszéd fogyatékos tanulók fejlesztése intenzív, komplex és folyamatos fejlesztőmunka napi rendszerességgel.
- A fejlesztést a szülők támogató együttműködése segíti. A terápiában – a minél gyorsabban automatizált jó beszéd szint elérése érdekében – a tanulóval kommunikáló valamennyi felnőtt legyen partner.
- A tanítás-tanulás folyamatában kiemelt figyelmet, a tanulásszervezési módok, a tanulási és értékelési eljárások megválasztása terén sajátos

feladatot jelent a bármely területen tehetségesnek bizonyuló tanulók felismerése, tehetségük gondozása, amely támogatja a pályaaorientáció folyamatát is.

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

A tanulók iskolai fejlesztésének pedagógiai szakaszai megegyeznek a NAT-ban alkalmazott szakaszolással. A helyi tantervben a bevezető szakasz időtartamának megnövelése – általában az első évfolyam tananyagának két tanévre történő elosztásával – indokolt.

Az együttnevelés

- A beszéd fogyatékos, beszéd- és nyelvi fejlődésben akadályozott tanulók integrált oktatása során inkluzív pedagógiai szemlélettel és a különleges nevelési, oktatási, fejlesztési igény személyi és tárgyi feltételeivel rendelkezünk
- Az inkluzív iskola pedagógusai ismerik a fogyatékból eredő hátrányokat és biztosítják, hogy a beszéd fogyatékos gyermekek a szükségleteiknek megfelelően hozzájussanak azokhoz a pedagógiai többletszolgáltatásokhoz, amelyek a hátrányok leküzdését segítik.
- A gyermek harmonikus személyiségfejlődése érdekében a pedagógusok, a logopédus és a szülő szorosan együttműködik.

A hallássérült tanuló

A hallássérült tanuló nál – a hallás hiánya vagy csökkenése miatt – a szokásostól eltérhet a nyelvi kommunikáció (beszédfértés, szövegértő olvasás szókincs, nyelvi szerkezetek értése és használata, hangzó beszéd stb.) fejlettsége, ennek következtében a megismerő tevékenység és a teljes személyiség fejlődése is megváltozhat. A tanuló nyelvi kommunikációja intenzív fejlesztést igényel, mert ennek szintje általában nem korrelál életkorával, hallásállapotával – melytől pozitív és negatív irányú eltérés is lehet.

A **nagyothalló tanulónál** (a beszédhangok frekvenciatartományában mért hallásveszteség 30–45 dB közötti; közepes nagyothallás: esetén a a beszédhangok frekvenciatartományában mért hallásveszteség 46–65 dB közötti; súlyos nagyothallásnál a beszédhangok frekvenciatartományában mért hallásveszteség 66–90 dB közötti) A nagyothalló tanulónál a hallás csökkenése akadályozottságot jelent a hangzó beszéd elsajátításában és értésében. Ennek mértéke a súlyos kommunikációs zavartól a normál nyelvhasználat megközelítésének szintjéig terjedhet.

A hallássérült (nagyothalló) tanulók fejlesztésének alapelvei

A hallássérült tanuló egyéni fejlesztési lehetőségeit személyiségjegyei, intellektusa mellett döntően befolyásolja a hallássérülés bekövetkeztének, felismerésének időpontja, kóroka, mértéke, a fejlesztés megkezdésének ideje. A hallássérült gyermekek fejlesztése az általános pedagógiai tevékenységen kívül gyógypedagógiai és egészségügyi célú rehabilitációs eljárások folyamatában valósul meg. A komplex ellátás a korai fejlesztésre és óvodai nevelésre építkezve, döntően a szurdopedagógiában használatos módszerek alkalmazásával, megfelelő audiológiai ellátással, a jól beállított hallókészülékek és hatékony hangátviteli technikák használatával és/vagy a legkorszerűbb műtéti technika alkalmazásával beépített cochleáris implantátumokkal történik.

A felsoroltak együttesen határozzák meg a hallássérült tanuló eredményes nevelhetőségét, oktathatóságát.

A rendszeresen végzett mérési, speciális pedagógiai vizsgálati, megfigyelési, tapasztalati eredmények figyelembevétele, valamint az audiológus szakorvossal történő folyamatos kapcsolat elengedhetetlen feltétele az eredményes gyógypedagógiai és egészségügyi rehabilitációs és rehabilitációs tevékenységnek. A szakszerű pedagógiai munka végzéséhez mindezen ismeretek, valamint elemi technikai tudnivalók (hallókészülék stb. kezelésében tájékozottság) szükségesek a sajátos nevelési igényű gyermekeket nevelő-oktató pedagógus számára.

Az integrált nevelés során a pedagógusközösségünk vállalja, hogy:

- segíti a gyermek beilleszkedését a közösségbe;
- konzultációs, hospitálási és osztálytermi együttműködési lehetőséget biztosít a gyógypedagógus számára;
- a jogszabályokban foglaltak érvényesítése során mindent megtesz a hallássérült gyermek sikeres integrációja érdekében;
- megszervezi a törvényben meghatározottak szerint a szükséges egyéni korrekciós órákat.

Az együttműködés során a szurdopedagógus/utazótanár vállalja, hogy:

- tájékoztatás nyújtásával segíti a befogadó pedagógus-, gyermek-, és szülői közösségek az intézmény többi pedagógusának felkészítését a hallássérült gyermek érkezése előtt, majd beilleszkedése során;
- konzultációval segíti a pedagógusok, az oktató/nevelő közösség munkáját a hallássérült gyermek sajátosságainak megértésében;
- hospitál a gyermek osztályában;
- segítséget nyújt a befogadó intézmény órai munkájához;
- nyomon követi a gyermek fejlődését;
- egyéni fejlesztés során fejleszti a gyermek kommunikációs kompetenciáját;
- esetlegesen koordinálja a rehabilitációs munkában résztvevő szakemberek munkáját;
- rendszeresen kapcsolatot tart a szülővel.

Az eredményesség érdekében szükség van a szülők aktív közreműködésére, valamint a szülők és az iskola együttműködésére.

A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) tanuló

Mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) az a tanuló, akinek a mozgása veleszületett vagy szerzett károsodás és/vagy funkciózavar miatt jelentősen és maradandóan akadályozott, melynek következtében megváltozik a mozgásos tapasztalatszerzés és a szocializáció.

A mozgás minden gyermek tapasztalatszerzésére, illetve annak lehetőségére hatással van, befolyásolja személyiségfejlődését. Mozgáskorlátozott gyermek esetében a mozgásos tanulás lehetősége és folyamata módosul.

Mások a környezetéről, a saját testéről szerzett tapasztalatai, mint ép mozgású társainak. A mozgásszervi károsodás tartóssága, visszafordíthatatlansága is befolyásolja fejlődésmenetét. Ez gyakran az átlagostól eltérő pszichés, szociális és fizikai szükségleteket teremt.

A jelentősen eltérő kóreredet és károsodás miatt a mozgáskorlátozottság egyénileg is sok eltérést mutat. Ebből eredően a tanulók más-más személyiségfejlődési utat járnak be. A nevelést-oktatást befolyásolja, hogy a tapasztalatszerzési lehetőségek általában beszűkültek, a környezethez való alkalmazkodás gátolt.

A hely- és helyzetváltoztatás, az önkiszolgálás, a kézfunkció, a manipuláció, a tárgy- és eszközhasználat, a grafomotoros teljesítmény, illetve a verbális és nonverbális kommunikáció eltérő mértékű akadályozottsága az iskolai nevelés, oktatás egész időtartama alatt megkívánhatja az egyénre szabott módszerek, eljárások, technikák és eszközök, valamint a fizikai korlátozottságot csökkentő környezeti adaptációk alkalmazását.

A mozgáskorlátozott tanulók nevelése-oktatása során a megfelelően kialakított, adaptált, akadálymentes környezet biztosítja az információhoz való hozzáférést, a tevékenységekben történő szabad és aktív részvételt, előmozdítva az esélyegyenlőséget.

A mozgáskorlátozott tanuló sajátos nevelési igényét a károsodás keletkezésének ideje, annak formája és elhelyezkedése, akadályozottságának mértéke egyedileg határozzák meg, a megfelelő különleges bánásmódot, a fejlesztés szakszerű feltételeit, formáját biztosítani kell.

Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanuló

Az autizmus spektrum zavarok az idegrendszer igen korai, nagy valószínűséggel veleszületett ártalmának, illetve a genetikai, egyéb biológiai és környezeti tényezők együttes hatásának következményei.

Az autizmus spektrum zavarok lényege a társas viselkedés, a kommunikációs és sajátos gondolkodási képességek minőségi károsodása, amely jellegzetes viselkedési tünetekben nyilvánul meg.

Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulóra legjellemzőbb a társas viselkedést a kölcsönösséget igénylő társas viselkedési készségek területén tapasztalható gondolkodási képesség sajátos hiányosságai, a beszéd szintjéhez képest károsodott kölcsönös kommunikáció, a rugalmas viselkedés szervezés és kivitelezés képességének minőségi sérülése és az egyenetlen képességprofil. Az állapot háttérében idegrendszeri fejlődési zavar áll.

Autizmus spektrum zavar minden értelmi szinten előfordul, ami azt jelenti, hogy jelen lehet átlagos vagy átlag feletti intelligencia mellett épp úgy, mint értelmi sérüléssel együtt járva. Autizmusban a beszédfejlődés gyakran megkésik, súlyos esetekben nem alakul ki beszélt nyelv. A központi probléma azonban nem a nyelv hiánya, vagy megkésített fejlődése, hanem a funkcionális, kölcsönös kommunikáció sérülése. Az alapvető problémák közé tartozhat a nyelvhasználat színvonalától függetlenül, hogy hiányozhat a kommunikáció és a beszéd hasznának, hatalmának megértése, vagyis hiányozhat annak megértése, hogy mások érzéseit, gondolatait, tetteit kommunikáció útján befolyásolni lehet.

Az alapvető gondolkodási és viselkedési képességek spontán elsajátításához szükséges képesség hiányok egész életen át jellemzően megmaradnak, de a speciális intenzív terápiás és pedagógiai ellátás segítségével jelentős fejlődés érhető el. A hiányzó/sérült képességek okozta elsődleges és másodlagos viselkedési tünetek az igen súlyostól a jól ellensúlyozott állapotokban csaknem tünet mentessé fejlődhetnek, változhatnak, és az élet különböző szakaszaiban

különböző formákban jelentkezhetnek. Új helyzetben, váratlan események, körülmények hatására felerősödhetnek a típusos tünetek. A tünetek változatossága mellett a tanuló autizmusának súlyossága széles skálán szóródik. Az autizmus spektrum zavarral küzdő gyermekek esetében a kommunikációs képességek fejlődése és nyelvelsajátítás folyamata minőségileg eltér a tipikusan fejlődő kortársakétól. A fejlődési zavar kihat a szókincs, jelentés, nyelvtan és nyelvi funkciók elsajátítására, rugalmas alkalmazására. Hiányozhatnak vagy sérülhetnek azok a képességek, melyek lehetővé teszik a helyzetnek megfelelő személyközi kommunikációt és a nyelvi úton történő ismeretszerzést.

Különösen nehezített az élő nyelv és szociális közvetítés útján való tanulás.

A fejlesztésnél szem előtt kell tartani, hogy a tanuló autizmusa az elsődlegesen meghatározó tényező.

Az autizmus típusai:

❖ Izolált típus:

Társas kapcsolatokat nem kezdeményező, a kezdeményezést, társas helyzeteket kerüli, elutasítja, nem érti. Általában értelmi fogyatékos, gyakoriak a szenzoros ingerfeldolgozás zavarai is. A legrosszabb prognózisú, legnehezebben tanítható alcsoport.

❖ Passzív típus:

Szociálisan nem kezdeményező, a közeledést passzívan elfogadja, gyakran jól irányítható. A legjobban tanítható, legjobb prognózisú a későbbi beilleszkedés lehetősége szempontjából is. Passzivitása, együttműködési készsége miatt nehéz észrevenni, amikor már nem követi a tananyagot, csak jelen van, illetve rugalmatlanul, formálisan „tanul”.

❖ Aktív, bizarr típus

Szociálisan aktív. Viselkedése gyakran a helyzethez nem illő, szokatlan módon, esetleg sokat kezdeményező. Kapcsolatteremtése egyoldalú, a partner

személyiségét, szándékát nem veszi tekintetbe, saját érdeklődési körbe tartozó témákra, kérdésekre szorítkozik.

❖ **Merev, formális típus**

Főként a serdülő- és felnőttkorban, a legjobb értelmű és beszédszintű személyekben alakulhat ki a jellegzetes viselkedés, amelynek háttérében erős kompenzációs igyekezet áll.

A gyermekek fejlődésük során többször is típust válthatnak.

Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók kiemelkedő jelentőségű tulajdonságai melyek nem hagyhatók figyelmen kívül a fejlesztés, oktatás során:

- a) A másik személy szándékának, érzéseinek, gondolatainak, szempontjainak (pl. az információátadás szándékának) meg nem értése, az önmagára vonatkoztatás hiánya. Legsúlyosabb esetben képtelenség arra, hogy az embereket, mint a valóság egyéb elemeinél fontosabbakat megkülönböztesse.
- b) A szociális megerősítés jutalomértékének hiánya, vagy az ezzel kapcsolatos öröm későbbi, direkt tanítás útján való kialakulása, illetve a belső motiváltság gyengesége – gyakran teljes – hiánya. Többnyire nagyon kevés vagy szokatlan dolog okoz számukra örömet.
- c) A beszéd korlátozott megértése, még látszólag jó beszédprodukció mellett is, amelyet nehezítenek a beszéd érzelmi, társas viselkedési sajátosságai, mint pl. a hanghordozás.
- d) A beszéd vagy más kommunikációs eszköz spontán, funkcionális, rugalmas alkalmazásának sérülése.
- e) Egyenetlen képességprofil, pl. a szigetszerű ismeretek, képességek és az önellátás vagy a mechanikus és a személyes memória közötti szakadékszerű különbség.
- f) Hiányzó vagy korlátozott belátás, pl. saját tudásával, az ismeret forrásával, módjával, a szubjektív jelentőséggel kapcsolatban.

g) A változásokkal, újdonsággal kapcsolatos ellenállás, szorongás.

Típusos nehézségek, amelyekkel számolni kell a tanítás, fejlesztés során:

- az érzékszervi ingerfeldolgozás zavarai, túlérzékenységre utaló viselkedések
- figyelemzavar gyakorisága.
- az utánzási képesség kialakulásának hiányosságai
- vizuomotoros koordinációs problémák.
- tér-idő orientáció gyengesége, esetleg hiánya.
- analízis szintézis műveleteinek problémája.
- ok-okozati összefüggések felismerésének problémája.
- a lényegkiemelés nehézségei
- a problémamegoldó gondolkodás fejletlensége
- az általánosítás, a tanultak új helyzetben való alkalmazásának nehezítettsége
- felidézési problémák
- a szimbolikus gondolkodás hiánya
- a valóság téves értelmezése, téves felfogása
- realitás és fantázia összetévesztése
- a szóbeli kérések, közlések félreértése, különösen a többértelmű, elvont kifejezések, több részes utasítások esetén
- ismeretek önálló alkalmazásának nehézsége
- gyermekközösségben áldozattá, bűnbakká válás,
- szociálisan a helyzetnek nem megfelelő viszonyulás

- félelmek, fóbiák, szorongás.

Típusos erősségek, amelyekre építeni lehet a tanítás ill. fejlesztésük során:

- a megfelelő szintű vizuális információ jól értelmezhető számukra
- tanult rutinokhoz, szabályokhoz való alkalmazkodás
- jó mechanikus memória
- érdeklődésének megfelelő témáknál kiemelkedő koncentráció, kitartás.
- egyes, tantárgyi területeken viszonylag jó képességek.

pl. szó szerinti tanulás, nem szöveges számolási feladatok, földrajz, zene.

Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók fejlesztésének általános céljai, feladatai

- A legáltalánosabb cél az egyéni képességek, fejlettség szintjén elérhető legjobb szociális adaptáció és önállóság feltételeinek megteremtése, ennek alapja a szociális, kommunikációs és gondolkodási készségek hiányának speciális módszerekkel történő kompenzálása és a meglévő készségek fejlesztése
- Az iskolai és a mindennapi életre felkészítő tananyag, ismeretanyag speciális módszerek segítségével történő elsajátítása
- A tananyag kiválasztásának legfontosabb szempontja a tanuló túlterheltségének elkerülése érdekében a felesleges információk megszürése, lényegtelenek eltörlése, mert nagy mennyiségű információ az autizmus spektrum zavarral küzdő gyermek számára nehézséget jelent.
- Speciális, egyéni motivációs és jutalmazási rendszer kialakítása
- Vizuálisan segített kommunikációs rendszer, a speciális környezetben belül és személyek között: beleértve a gyermek felé irányuló minden kommunikációt

- A tanítási nehézség miatt keresni kell az információ átadására a gyermek megértési szintjének megfelelő és szociális vonatkozásoktól leginkább független módszereket és médiumokat (pl. írott utasítás, folyamatábra, számítógépes oktatás stb.)
- A fejlesztésben, tanításban és a viselkedésproblémák kezelésében alapvető a kognitívviselkedésterápia módszereinek alkalmazása.
- Az egyéni fejlődési eltérések az általános értelmi, önállósági, beszédképeségi szint, illetve a viselkedésproblémák jellege szerint további speciális, egyedi módszerek alkalmazását teszik szükségessé
- A fejlesztés üteme és a tanuló továbblépési lehetősége függ a mért eredményeitől, azaz: a gyermek képességeitől és a képzés intenzitásától
- A képességek szinten tartása az önállóság fejlesztésével
- A szociális-kommunikációs kompetencia fejlesztése
- Kognitív fejlesztés, különös tekintettel a problémamegoldó gondolkodásra
- A tananyagot mennyiségi és minőségi szempontból módosítani és redukálni kell a tanulók speciális szükségletei szerint.
- a tananyag szűrése
- egyes tantárgyakból, tananyagrészekből felmentés
- Az egyes műveltségi területekre vonatkozó sajátos eltéréseket a helyi tantervben és az egyéni fejlesztési tervekben kell rögzíteni.
- A tananyag elsajátításához speciális módszerek és eszközök használata szükséges.
- Alapvető nevelési cél az énkép és önismeret fejlesztése
- Saját és mások érzelmeinek, nézőpontjának felismerése, megértése
- A saját gondolatok és érzelmek kifejezésének tanítása
- A viselkedésproblémák megelőzése, hatékony kezelése hozzájárul a testi-lelki egészség megőrzéséhez és kiküszöbölheti a gyógyszeres kezelést.

A **médiatudatosságra nevelés** kiemelt jelentőségű az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók nevelésében.

Különösen veszélyeztetettek lehetnek a különböző médiumok által közvetített tartalmak meg nem értése, félreértése tekintetében és fokozott a függőségek kialakulásának veszélye is. Ugyanakkor a különböző médiumok lehetővé teszik az élő nyelvtől és szociális közvetítéstől független tanulást és kapcsolatteremtést, valamint olyan multimédiás tananyagok kialakítását, mely lelassítja és hozzáférhetővé teszi a szociális interakciókat, nagyban hozzájárulva a fejlődési zavar következményeinek enyhítéséhez.

Az **IKT eszközök lehetőséget** nyújtanak az élő nyelv és a szociális közvetítés helyettesítésére, a kölcsönös kommunikáció segítésére, az önálló ismeretszerzésre. A későbbi munkavállalás szempontjából is szerepe lehet az informatikának, mivel számos tanuló érdeklődik e terület iránt.

Az IKT alkalmazása egyedülálló lehetőséget jelent az autizmussal élő tanulók számára, a kommunikációs akadálymentesítés, a tanulás és későbbi munkalehetőségek tekintetében egyaránt, sokan közülük pedig kifejezetten tehetségesek az IKT alkalmazásában. Az érintett tanulók esetében azonban kiemelten fontos a lehetséges veszélyek megelőzése. Fokozottan veszélyeztetettek azzal kapcsolatban, hogy függővé váljanak a számítógép és internet használat során. Szociális-kommunikációs sérülésük miatt nehézséget jelenthet számukra az IKT interaktív használattal összefüggő veszélyek felismerése, elkerülése, valamint a rendelkezésre álló információk közötti kritikus válogatás.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanuló

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók a tanulásban akadályozott gyermekek körébe tartoznak, akik az idegrendszer biológiai és/vagy genetikai okra visszavezethető gyengébb funkcióképessége, illetve a kedvezőtlen

környezeti hatások folytán tartós, átfogó akadályozottságot, tanulási nehézségeket, tanulási képességzavart mutatnak.

Az enyhe fokú értelmi fogyatékoság (mentális sérülés) diagnosztizálása elsősorban orvosi, gyógypedagógiai és pszichológiai feladat.

Pszichodiagnosztikai vizsgálatokkal állapítható meg a kognitív funkciók lassúbb fejlődése, valamint más, nem intellektuális területeken jelentkező eltérések.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelési, oktatási szempontú jellemzői

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlődése igen eltérő attól függően, hogy milyen egyéb érzékszervi, motorikus, beszédfejlődési, viselkedési stb. rendellenességeket mutatnak, amelyek vagy oksági összefüggésben állnak az értelmi fogyatékossgal, vagy következményesen egyéb hatásokra alakulnak ki.

Tanulási helyzetekben megfigyelhető jellemzőik:

a téri tájékozódás, a finommotorika, a figyelemkoncentráció, a bonyolultabb gondolkodási folyamatok, a kommunikáció, valamint a szociális alkalmazkodás fejlődésének eltérései. Ezek változó mértékben és mindig egyedi kombinációban jelennek meg, a tanulási képesség különböző mértékű fejlődési zavarát is mutatják és akadályozzák az iskolai tanulás eredményességét.

A nevelésükhöz szükséges feltételek:

- a fogyatékoság típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógiai tanár/terapeuta, gyógypedagógus foglalkoztatása,
- speciális tanterv, tankönyv és más segédletek, illetve a szakértői és rehabilitációs bizottság által meghatározott szakszolgáltatások biztosítása.
- Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlődése nevelési igényeinek megfelelő gyógypedagógiai nevelés, oktatás és terápia hatására a mentális képességek területén is számottevő lehet.

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

Alapfokú nevelés – oktatás szakasza

a) alsó tagozat: 1–4. évfolyam.

Ezen a tagozaton a tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichés funkciók fejlesztésére helyeződik a hangsúly. A tanulók között meglévő eltérések differenciált eljárások, tartalmak és oktatásszervezési megoldások, terápiák alkalmazását teszik szükségessé. A képességfejlesztésben hangsúlyos szerepük van a közvetlen érzéki tapasztalatoknak, a tárgyi cselekvéses megismerésnek, a céltudatosan kiválasztott tevékenységnek. A tanuló fejlesztésének hosszú folyamatában az aktuális igényeknek megfelelően kell módosulnia a pedagógiai folyamat korrekciós, kompenzáló jellegének.

b) felső tagozat: 5–8. évfolyam

A felső tagozaton a tanulók fejlesztése elsődlegesen a megismerési módszerek további fejlesztésére, a szemléletes képi gondolkodás nyomán kialakuló képzetekre, ismeretekre, az elsajátított tanulási szokásokra épül. Hangsúlyosabbá válik az önálló tanulási tevékenység. A tanítás-tanulás folyamatában előtérbe kerül a verbális szint, de a tanulók fejlettségének megfelelően, differenciált módon jelen van a manipulációs és a képi szint is.

Az integrált keretek között nevelt enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlesztése

Az integrált keretek között nevelt enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelésében az Irányelvben leírtakat alkalmazzuk.

Amennyiben a tanuló állapota megkívánja, úgy más szakembert (pl. terapeuta, logopédus, pszichológus, orvos, konduktor) is bevonunk a fejlesztő munkába.

A fejlesztéshez, habilitációs és rehabilitációs célú foglalkozások vezetéséhez, az egyéni fejlesztő programok kimunkálásához, a tantárgyak fejlesztési feladatainak megvalósításához a szakirányú képesítéssel rendelkező gyógypedagógiai tanár együttműködik a pedagógussal.

7.2. A BEILLESZKEDÉSI, TANULÁSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGGEL KÜZDŐ TANULÓK

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

Iskolánk megszervezi a BTMN - es tanulók számára, a tanulók heti kötelező óraszámára és az osztályok engedélyezett heti időkeret különbözete terhére differenciált fejlesztést biztosító egy - három fős foglalkozásokat.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási zavart a nevelési tanácsadó állapítja meg. Szakvéleményében megjelöli a fejlesztendő területeket.

A fejlesztés célja

A BTMN-es tanulók fejlesztésének célja, hogy a tanulók képessé váljanak az általános iskolai követelmények elsajátítására a nevelés-oktatás terén. A fejlesztés kiterjed a tanuló egész személyiségére. Figyelembe veszi a tanuló egyéni jellemzőit, készségeit, képességeit.

A zavart a különböző részképességek elmaradása, fejletlensége okozza. A fejlesztés az alapképességek mentén történik, lehetővé téve az olvasás, írás, számolás készségszintű elsajátítását.

A fejlesztő tevékenység területei

Testséma fejlesztés, téri-, időbeli tájékozódás fejlesztése

- térészlelés
- oldaliság (bal-jobb)
- irányok
- tájékozódás saját testen, térben, síkban
- relációs szókincs

Mozgásfejlesztés

Nagymozgások: természetes mozgások (járás, futás, ugrás, mászás, kúszás)

Finommozgások: szem-kéz koordináció, szemmozgások (fixálás-követés), kéz-ujjak mozgásának összehangolása

Percepció fejlesztése

- vizuális
- auditív
- taktilis

Emlékezet fejlesztése

- rövid-, közép-, hosszú távú
- szeriális emlékezet
- vizuális, auditív

Figyelem fejlesztése

- terjedelme
- koncentráció

Gondolkodás fejlesztése

- ok-okozati összefüggések felismerése
- problémamegoldó gondolkodás

Beszédfejlesztés

- beszédszervek mozgásának tudatosítása
- szókincsbővítés-, és aktivizálás

Énkép, önismeret fejlesztése, önbizalom növelése

Alapelvek a fejlesztő munkában

- A tanuló egyéni fejlettségéhez, sajátosságaihoz való alkalmazkodás
- Fokozatosság
- Szemléletesség, cselekedtetés
- Változatos tevékenységformák
- Elfogadó légkör
- Játékba ágyazott fejlesztés
- Komplexitás
- Rendszeresség
- Differenciálás

Általános feladatok

A tanév első hónapja a megfigyelések, vizsgálatok, csoportalakítások, órarend kialakításának ideje. Ez mindig team-munkában történik. A team tagjai a fejlesztő pedagógus, a logopédus, a gyógypedagógus, pszichológus kibővítve a pedagógusokkal.

A munkamegosztást a szakmai kompetenciák határozzák meg. A nevelési tanácsadó szakvéleményét közösen beszéljük meg. A fejlesztéshez ez adja az alapot. Ezt egészíti ki az iskolában történő megfigyelés, vizsgálati eredmény.

Foglalkozásokon képességfejlesztés történik, amely mindig adott ismeretekkel történik. Ez nem jelenti az adott osztályfoknak megfelelő tananyagot, hanem a meglevő ismeretekről való továbblépést.

Kapcsolattartás a nevelési tanácsadóval.

A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarok enyhítését segítő iskolai tevékenységi formák:

- Fontos szerepet szánunk a megelőzésnek, melynek alapja a megfelelő iskolai légkör (szeretetteljes, vidám, elfogadó). Törekedni kell a nyugodt, kiegyensúlyozott, határozott, következetes, kiszámítható nevelői magatartásra;

- Pozitív tulajdonságok, képességek felkutatása, továbbfejlesztése, ezek elismerése. A biztatás legyen viselkedésünk alapelve;
- Közös, kedvelt tevékenységek szervezése. Az öröm, a játék fontosságának kiemelése. Tanórán kívüli foglalkozások: sportverseny, vetélkedők, diáknap, „jeles napok”;
- A tanulók sikerélményhez juttatása;
- A másság elfogadása, és elfogadtatása, a problémákkal való bánásmód megtanulása;
- A tanulási sikertelenség, osztályismétlés miatt többször közösséget váltó tanulókra külön odafigyelés. Egyéni bánásmód, egyéni fejlesztés, fejlesztési terv alapján, differenciálás alkalmazása.
- Meg kell tanítanunk a gyerekeket arra, hogy célirányosan tervezzenek, szervezzenek, szabályokat alkossanak, elfogadjanak és betartsanak. A logikus következmények megértése segítségükre lehet különleges viselkedésmódok korrigálásában.
- A tanulókból levő feszültség oldása speciális módszerekkel. Az önérvényesítés lényegének megtanítása, hogy saját szükségleteinket és vágyainkat ki tudjuk elégíteni anélkül, hogy ezzel másoknak ártanánk.

7.3. A KIEMELTEN TEHETSÉGES TANULÓKKAL VALÓ FOGLAKOZÁS

Tehetségnek tekintjük azt, aki egy vagy több részképessége alapján kiemelkedő teljesítményt képes létrehozni. A tehetség gyermek- és serdülőkorban olyan szellemi és testi előfeltételeket jelent, amelyek kiváló tanulást, teljesítményt tesznek lehetővé. Az iskolákra rendkívül nagy felelősség hárul a korai felismerés, és a fejlesztés tekintetében. Szükséges a pedagógusok szemléletváltása, megfelelő pedagógiai kultúrája is. Az alapfokú oktatásban leginkább iskolai és tanulásszervezési differenciálással oldható meg fejlesztésük.

A tehetséges tanulók felismerésének módszerei

1. osztályban:

- előzetes vélemény kérése az óvónőktől,
- megfigyelés tanórán és tanórán kívül,
- beszélgetés a szülőkkel,
- felmérések eredményeinek vezetése.

2-8.osztályban

- beszélgetés az osztályban tanító nevelőkkel, szülőkkel,
- megfigyelés: tanórai, közösségi tevékenység,
- felmérések, speciális képességeket mérő tesztek,
- versenyeken, vetélkedőkön, rendezvényeken szerepeltetés,

A tehetséges gyermekek kiemelkedő képességeik révén nagy teljesítmény elérésére képesek az alábbi területek valamelyikén: általános intellektuális képesség, specifikus iskolai alkalmasság, kreatív vagy produktív gondolkodás, vezetői képesség, zene és képzőművészetek, pszichomotoros képesség.

A kibontakoztatás lehetőségei

Tanórán:

- csoportbontásban oktatás (főleg matematika, testnevelés, idegen nyelv),

- differenciált óravezetés,
- csoport munka,
- egyéni feladatok adása,

Tanórán kívül:

- szakkörök, önképzőkörök
- felvételi előkészítők
- versenyre való felkészítés
- szünidei gyakorlási anyag adása
- iskolai sportkörök

Iskolán kívül:

- Könyvtár, múzeum, kiállítások látogatása
- Városi, megyei, országos versenyeken való részvétel
- pályázatok készítése
- Miskolci Sportiskola és egyéb sportegyesületek.

7.4. A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ, HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ TANULÓKKAL VALÓ FOGLALKOZÁS, A GYERMEKVÉDELEM FELADATAI

Napjainkban, amikor a szülők egy része és a családok is nehezebb helyzetbe kerülnek, s a gyerekek is egyre kiszolgáltatottabbak, az iskola feladata és jelentősége az ifjúságvédelem, a szociális gondoskodás területén is megnő. Egyre több az olyan hátrányos helyzetű gyerekek száma, akiket eddig nem így tartottunk nyilván, de a megélhetési nehézségek, a család hétköznapi gondjai miatt elhanyagoltakká válnak. A nehezedő anyagi körülmények miatt nagymértékben megnőtt a szociális támogatások iránti igény.

Ezek a problémák az iskoláinkban is éreztetik hatásukat, mert befolyásolják a gyerekek eredményeit, viselkedését, társaikhoz és a munkához való viszonyukat.

Iskolánk lakótelepi környezetben fekszenek. Ezért fontos, hogy az igényeknek megfelelően bekapcsolódjunk abba a társadalmi összefogásba, mely korunk veszélyforrásaival szemben, elsődlegesen a tanulók személyiségének fejlesztésére és a prevencióra helyezi a hangsúlyt.

A cél a tanulók személyiségének, életszemléletének olyan irányú fejlesztése, amely képessé teszi őket az ítéletalkotásra és a negatív jelenségek elutasítására.

A nevelés-oktatás szempontjából elsősorban azon szociális egyenlőtlenségek és különbségek számbavétele fontos, amelyek valamilyen módon hatással lehetnek a gyermekek iskolai pályafutására. A feltérképezés megköveteli a család és az iskola együttműködését, a probléma gyökerei csak így tárhatók fel.

A szociális hátrányok enyhítése akkor lehetséges, ha tudjuk, miből ered a hátrány:

- *a család összetételéből jelentkező problémák:* csonka család, erőn felül túl sok gyermeket vállaló család, több generáció együttélése nem megfelelő lakáskörülmények között stb.
- *a szülők társadalmi, gazdasági helyzetéből, értékrendjéből fakadó problémák:* aluliskolázottság, munkanélküliség, munkahelyi problémák, agresszivitás, alkoholizmus, helytelen nevelési módszerek, családon belüli rossz kapcsolatok, világnézeti ellentmondások, nehéz anyagi helyzet stb.

A helyzettanulmány elkészítése után következik a lehetőségek mérlegelése, ügyelve arra, meddig terjedhet egy pedagógus, egy iskola kompetenciája, és mikor kell igénybe venni a hatóságok segítségét.

A segítségnyújtás lehetőségei:

- a beilleszkedés elősegítése
- helyes értékrend kialakítása
- felvilágosító munka
- a szülő és az iskola harmonikus kapcsolata
- napközis elhelyezés, kedvezményes étkeztetés
- pályázatok
- alapítványi támogatás
- mentálhigiénés foglalkozások, tréningek.
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni, vagy csoportos használata,
- a nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai,
- a szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése,
- a családlátogatások,
- a továbbtanulás irányítása, segítése,

- az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, szociálpedagógus, iskolapszichológus segítő tevékenysége,
- ingyenes tankönyvellátás,
- az étkezési díjak kifizetéséhez nyújtott segélyek, díjkedvezmények,
- szoros kapcsolat a polgármesteri hivattal és a gyermekjóléti szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek.

Az iskola gyermekvédelmi tevékenysége három területre terjed ki: *a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésére, feltárására, megszüntetésére.*

- a.) A nevelők és a tanulók személyes kapcsolatainak és a családlátogatásoknak egyik fő célja a tanulók szociális hátterének, a gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő problémáknak feltárása, megelőzése. Minden pedagógus közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.
- b.) Ezen belül feladataik közé tartozik különösen:
 - a tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak.
 - családlátogatásokon vesznek részt a veszélyeztető okok feltárása érdekében,
 - a veszélyeztető okok megléte esetén értesítik a gyermekjóléti szolgálatot,
 - segítik a gyermekjóléti szolgálat tevékenységét,
 - a tanulók anyagi veszélyeztetettsége esetén gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezik,
 - tájékoztatást nyújtanak a tanulók részére szervezett szabadidős programokról.

c.) A gyermekvédelmi problémák feltárásának az a célja, hogy a gyermekek problémáit az iskola a gyermekjóléti szolgálat segítségével minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel súlyosabbá válásukat. Iskolánk alapvető feladatai a gyermek- és ifjúságvédelem területén:

- fel kell ismerni, és fel kell tárni a tanulók problémáit,
- meg kell keresni a problémák okait,
- segítséget kell nyújtani a problémák megoldásához,
- jelezni kell a felmerült problémát a gyermekjóléti szolgálat szakembereinek.

A közvetlen segítségnyújtás formái:

- **Írásbeli tájékoztatás:** az ifjúságvédelmi problémák megoldásának lehetőségeiről, módjáról és formáiról.
- Osztályfőnöki, iskolapszichológusi és igazgatói **fogadóórák,**
- **Családlátogatás,**
- **Személyes beszélgetés** a szülővel az iskolában (osztályfőnök, szükség esetén iskolapszichológus)
- **Tanácskozás** a szülővel az igazgatói irodában

d.) A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében iskolánk együttműködik a területileg illetékes:

- nevelési tanácsadóval;
- gyermekjóléti szolgálattal;
- családsegítő szolgálattal;
- gyámhatósággal;
- gyermekorvossal, védőnővel,
- továbbá a gyermekvédelemben résztvevő társadalmi szervezetekkel, egyházakkal, alapítványokkal.

e.) Iskolánk pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a hátrányos helyzetet kompenzáló célkitűzéseink megvalósítását:

- a felzárkóztató foglalkozások,
- a tehetséggondozó foglalkozások,
- az indulási hátrányok csökkentése,
- a differenciált oktatás és képességfejlesztés,
- a pályaválasztás segítése,
- a személyes, egyéni tanácsadás (tanulónak, szülőnek),
- egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése,
- a családi életre történő nevelés,
- a napközis foglalkozások,
- az iskolai kedvezményes/ingyenes étkezési lehetőségek,
- ingyenes tankönyvellátás,
- az egészségügyi szűrővizsgálatok,
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok),
- a tanulók szociális helyzetének javítása (segély, természetbeni támogatás),
- a szülőkkel való együttműködés,
- tájékoztatás a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

7.5 TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK, ÉS A LEMORZSOLÓDÁS CSÖKKENTÉSE, ILLETVE MEGELŐZÉSE ÉRDEKÉBEN VÉGZETT TEVÉKENYSÉGEK

Intézményünkben évről évre növekszik a hátrányos, halmozottan hátrányos, valamint a roma tanulók száma. A lemorzsolódás okozói lehetnek a tanulás során jelentkező iskolai kudarcok, a motiválatlanság. A szülők az esetek többségében tehetetlenek, vagy nem is akarnak lépést tenni gyermekük jó útra terelése érdekében. A korai iskolaelhagyás leggyakoribb okai között szerepel a párkapcsolat „komolyra” fordulása, melynek következménye a szülőktől való elköltözés.

Fontos célkitűzésünk, hogy a jelenleginél eredményesebben tanulhassanak a hátrányos helyzetű tanulók, a gyermekvédelmi ellátásban részesülő fiatalok, a legképzetlenebb szülők gyermekei. Másik fontos célkitűzésünk, olyan pedagógiai környezet biztosítása, ami lehetővé teszi a szociális és kulturális hátrányok kompenzálását, és ezeken keresztül a lemorzsolódás elkerülését.

A tanulói összetétel változásai, jellemzői jól érzékeltetik, hogy módszertanilag mennyire differenciált feladatokat kell ellátnia a nevelőtestületnek. A felzárkóztatás, az esélykülönbségek csökkentése az egyik domináns tevékenységünk, ahol nemcsak az ismeretanyag bővítése meghatározó feladat, hanem a tanulásban akadályozott, egyéni lemaradásokkal küzdő, motiválatlan tanulók segítése is fontos tennivalónk.

Minden tanköteles tanulónak törvényben biztosított joga, hogy a számára megfelelő oktatásban részesüljön.

Ennek érdekében nevelő-oktató munkánkban kiemelt fontosságú:

- a kulcskompetenciák megalapozása, megszilárdítása, folyamatos, egyénhez igazodó fejlesztés;

- a tanulók tanulási nehézségeinek feltárása, a problémák megoldásának segítése az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában, és valamennyi területén;
- a tanulási esélyegyenlőség eredményes segítése a tanulók személyiségének megismerése, az ahhoz illeszkedő pedagógiai módszerek alkalmazása;
- a tanulók önmagukhoz és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményének, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon;
- adaptív tanulásszervezési eljárások alkalmazása;
- egységes és egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzési és értékelési eljárások alkalmazása;

Az oktatási szolgáltatásokhoz való hozzáférés egyenlőségének biztosításán túl célul tűzzük ki az esélyteremtést, támogató lépések, szolgáltatások megvalósítását a hátrányos helyzetű gyerekek hátrányainak kompenzálása, és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében:

- tanításban, ismeretközvetítésben,
- a gyermekek egyéni fejlesztésében,
- az értékelés gyakorlatában,
- tanulói előmenetelben,
- a fegyelmezés, büntetés gyakorlatában,
- a tananyag kiválasztásában, alkalmazásában és fejlesztésében,
- a továbbtanulásban, pályaorientációban,
- a humán erőforrás-fejlesztésben, pedagógusok szakmai továbbképzésében,
- partnerség a kapcsolattartásban a szülőkkel, segítőkkel, a szakmai és társadalmi környezettel.

Célunk továbbá az, hogy az intézményeinkben érvényesüljön:

- a diszkriminációmentesség,
- a szegregációmentesség,

- a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók nevelési, oktatási és társadalmi integrációjának támogatása,
- a minőségi oktatáshoz történő egyenlő hozzáférés és az integráció biztosítása.

Tiltunk minden közvetlen és közvetett hátrányos megkülönböztetést, amely egy személy vagy csoport valós vagy vélt jellemzői (neme, faji hovatartozása, bőrszíne, nemzetisége, nemzeti vagy etnikai kisebbséghez való tartozása, anyanyelve, fogyatékosága, egészségi állapota, vallási vagy világnézeti meggyőződése, politikai vagy más véleménye, szexuális irányultsága nemi identitása, életkora, társadalmi származása) alapján hátrányos helyzetbe hoz. Tiltjuk a zaklatás, jogellenes elkülönítés és megtorlás alkalmazásának minden formáját. Iskolánk az oktatás - nevelés során tiszteletben tartja a tanulók és alkalmazottak emberi értékeit, emberi méltóságát, egyediségét. Fontos feladatnak tekintjük a befogadó, diszkrimináció - mentes légkör biztosítását, az alapvető értékek megőrzéséhez és megerősítéséhez való hozzájárulást.

Különös figyelemmel kísérjük a hátrányos helyzetű csoportokba tartozó tanulók helyzetét, folyamatosan kapcsolatot tartunk, együttműködünk a szociális és gyermekjóléti ellátások tekintetében illetékességgel és hatáskörrel bíró intézményekkel, szervezetekkel, részt veszünk a gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetésében. Kapcsolatot alakítunk ki a szülői szervezetekkel, módszertani központokkal, szakmai szolgáltató intézetekkel.

A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településünkön élő nemzetiségek kultúrájának megismerését szolgáló tananyagot az irodalom, hon- és népismeret, történelem, etika tantárgyak helyi tantervébe építettük be.

Feladataink:

- A családi eredetű vagy fejlődésbeli hátrányok csökkentése.
- Az élethosszig tartó tanulás megalapozása, a kulcskompetenciák fejlesztése.
- Az információs és kommunikációs technológiák alkalmazásának fejlesztése, az ehhez szükséges feltételek megteremtése. (pályázatok)
- Az integráltan nevelt/oktatott sajátos nevelési igényű gyermekek/tanulók fejlesztéséhez szükséges feltételrendszer továbbfejlesztése (pályázatok).
- A tehetséges tanulóknak speciális fejlesztő, felkészítő képzések képességeik kibontakoztatására.
- Az óvoda – iskola együttműködés elmélyítése.
- Az egyéni különbségekre alapozott nevelés kialakítása, a gyermekek és tanulók közti különbség figyelembevétele a nevelő-oktató munka során.
- Az életminőséget javító prevenciós tevékenységek folytatása.

Fejlesztési követelmények:

- *A tanulással kapcsolatos attitűd javítása*, tartós motiváció, a folyamatos önképzés, önművelés igényének kialakítása.
- *Ismerjék meg* a tanulás folyamatában használatos, az életkori sajátosságokhoz igazodó, egyénre, csoportra szabott, *hatékony tanulási eljárásokat, módszereket*.
- *Felzárkóztatás, egyéni és csoportos segítségnyújtás* lehetőségének megteremtése. Az év eleji felmérések alapján, tudás, ismeretek hiányának pótlása. Folyamatos tanulási segítségadás, szaktanári irányítás azon tanulóknak, akik rendszeres tantárgyi –pedagógiai segítségre szorulnak, a nevelőtestület összetétele, illetve a tanulói igények alapján.
- Tárgyi tudás mellett tanulóink *szerezzék meg* mindazokat a *kommunikációs képességeket* is, amelyek segítségével tudásukat önmaguk és mások számára hasznosítani tudják.

A lemorzsolódás csökkentése érdekében végzett feladatok, tevékenységek:

- **Támogató pedagógiai környezet** biztosítása, amely lehetővé teszi szociális és kulturális hátrányaik kompenzálását. Az iskola szerepe és feladata, hogy segítse a tanulókat a hátrányok leküzdésében, esélyt teremtsen, biztosítsa az integrációt, a hozzáférést a jó minőségű tudáshoz, és ez által javítsa az életminőséget, elősegítse a társadalmi mobilitást, a felzárkózást.
- A tanulók mérése a pedagógiai munka tervezését alapozza meg. **A tanulók komplex helyzetének mérését** évfolyamonként végezzük más- más területen: tanulási stílus, a tanulás motívumai, szociális kompetenciák mérése, szociometria, önismereti mérése, iskolai motiváció.
- **Tantárgyi mérések:** a tanév elején bemeneti mérések, tanév vége előtt pedig a kimeneti mérések történnek meg.
- **A mérések az alapjai az egyéni fejlesztési terveknek,** amelyek egyénre szabottan készülnek figyelembe véve, hogy a tanulónak mely kompetencia területeken fejlődnie. A fejlesztési terv követése, korrekciója folyamatos.
- Az eredményes **tanulási technikák** elsajátítása érdekében **tanulásmódszertan fejlesztő foglalkozások** biztosítása a tanulóknak.
- A személyes képességek fejlesztése céljából **önismereti foglalkozásokat** indítunk csoportos és egyéni foglalkozás keretében. Az önismereti foglalkozásokat **az iskolapszichológus tartja** csoportos vagy egyéni foglalkozások keretében. Feladata a csoportos foglalkozás keretében a személyes és társas hatékonyság, a kommunikációs képességek fejlesztése, a konfliktuskezelés, az egyéni foglalkozásoké az életvezetési tanácsadás.
- **Mentálhigiénés műhely** keretében a tanulók különböző témákban **szakemberek bevonásával** előadásokat hallgatnak, melynek célja a tanácsadás, a tanulók önismeretének fejlesztése, életpályájukra való felkészülésük segítése.

- A tanulók családi hátterének megismerése, ennek legjobb módja a családlátogatás. A lakóhely megismerése, a szülőkkel való együttműködés fontos eleme a programnak. Ezt a célt szolgálja a szülők részére szervezett **„Szülők fóruma” rendezvényünk** is.
- Rendszeresen szervezünk a családokkal, szülőkkel való partneri kapcsolat kialakítását, erősítését célzó közösségi napokat, családi napokat, amelyek megtervezéséért és megvalósításáért az ILMT alapú partnerkapcsolati fejlesztés koordinátora felel. A megtartott családi napokat kiértékeljük, tapasztalatainkat írásban is összegezzük
- Az igazolt és igazolatlan hiányzások nyomon követése havi rendszerességgel **az osztályfőnökök** feladata.
- **Közösségformáló tevékenységek** - kirándulások, színház, mozi és múzeum látogatások, hagyományos rendezvények - erősítik a tanulók intézményhez való kötődését és közösségi tudatát.
- Az iskolában működő **szakkörök, művészetoktatás feladata** a tehetségek kiválasztása és gondozása, a kulturális hátrányok kompenzálása, ismeretbővítés.
- **Az iskola hagyományrendszerében** és éves munkatervében szerepelnek ünnepek, művészeti rendezvények, műsorok, előadások, amelyek a kommunikációs és szociális kompetenciák fejlesztését is szolgálják.
- A szabadidő hasznos eltöltését szolgáló tevékenységek a **napközis és a sport foglalkozások is.**
- **Intézményi elégedettség mérése tanévenként sor kerül** a szülők és a tanulók körében. A felmérés kiterjed a nevelő-oktató munka tartalmára, a környezeti feltételek minőségére, a kapcsolatrendszerre és a visszajelző rendszerre. A kérdőívek feldolgozása és kiértékelése után meghatározásra kerülnek az erősségek és a gyengeségek. A szolgáltatások színvonalának

emelése céljából a gyengeségek kiküszöbölésére intézkedési tervek kerülnek kidolgozásra.

8. AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN VALÓ TANULÓI RÉSZVÉTELI RENDJE

1. A tanulók érdekeinek képviselőjére az iskolában diákönkormányzat működik.
2. A diákönkormányzat feladata, hogy tagjainak érdekeit képviselje, az érintett tanulók érdekében eljárjon.
3. A diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed.
4. A diákönkormányzat a tanulói érdekképviselőtől túl részt vesz az iskolai élet – tanórán kívüli – alábbi területeinek tervezésében, szervezésében és lebonyolításában:
 - a tanulmányi munka (versenyek, vetélkedők, pályázatok stb.);
 - tanulói ügyelet, iskolai felelősi rendszer;
 - sportélet;
 - túrák, kirándulások szervezése;
 - kulturális, szabadidős programok szervezése;
 - a tanulók tájékoztatása (iskolaújság, iskolarádió, iskolai honlap).
5. Ezekben a kérdésekben
 - az osztályközösség véleményét az osztály éves munkatervének összeállítása előtt az osztályfőnököknek ki kell kérniük;
 - a diákönkormányzat iskolai vezetőségének véleményét az iskola éves munkatervének összeállítása előtt az igazgatónak ki kell kérnie.
6. Ezekben a kérdésekben a tanév folyamán az osztályközösségek, illetve a diákönkormányzat iskolai vezetősége javaslatokkal élhet az osztályfőnökök, a nevelőtestület és az igazgató felé.
7. A magasabb jogszabályok alapján a diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:

- az iskola szervezeti és működési szabályzatának jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
 - a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
 - az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
 - a házirend elfogadása előtt.
8. A diákönkormányzatot az iskola igazgatóságával, a nevelőtestülettel, illetve más külső szervezetekkel való kapcsolattartásban (a tanulók véleményének továbbításában) a diákönkormányzat iskolai vezetőségének diákvezetője vagy a diákönkormányzatot segítő nagykorú személy képviseli.
9. Az iskolában iskolai vezetőség (igazgatói tanács) működik, mely az iskolai élet egészére kiterjedő döntés előkészítő, véleményező és javaslattevő jogkörrel rendelkezik. Az iskola vezetőségének (az igazgatói tanácsnak) teljes jogú tagja az iskolai diákönkormányzat képviselője.

9. KAPCSOLATTARTÁS A SZÜLŐKKEL, TANULÓKKAL, AZ ISKOLA PARTNEREIVEL

1. A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, illetve az aktuális feladatokról az iskola főigazgatója, helyettesei, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:
 - az iskola főigazgatója legalább évente egyszer a diákközyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén;
 - a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és a diákönkormányzat faliújságán keresztül;
 - az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki (közösségi nevelés) órákon;
 - az iskolarádióon keresztül.
2. A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, illetve a tájékoztató füzetben, ellenőrzőben KRÉTA rendszeren keresztül írásban) tájékoztatják, illetve az integrációs programban rögzítettek szerint tartják a kapcsolatot.
3. A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel, vagy az iskolaszékkel.
4. A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják.
5. ***A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:***
 - a.) *Családlátogatás*

Feladata, a gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztése érdekében.
 - b.) *Szülői értekezlet* (tanévenként három)

Feladata:

 - a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása;

- a szülők tájékoztatása
 - az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről
 - az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól;
 - a helyi tanterv követelményeiről;
 - az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról;
 - saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról;
 - a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről;
 - az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról;

c.) a szülők kérdéseinek, véleményeinek, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatósága felé.

d.) *Fogadó óra* (tanévenként három)

Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás, integrációs nevelésben való részvételből adódó közös teendők stb.)

e.) *Nyílt tanítási nap*

Feladata, hogy a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről.

f.) *Írásbeli tájékoztató*

Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról.

A szülői értekezletek, a fogadóórák és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.

- A szülők a tanulók és a saját – a jogszabályokban, valamint az iskola belső szabályzataiban biztosított – jogaiknak az érvényesítése érdekében szóban

vagy írásban, közvetlenül vagy választott képviselőik, tisztségviselőik útján az iskola igazgatóságához, az adott ügyben érintett gyermek osztályfőnökéhez, az iskola nevelőjéhez, a diákönkormányzathoz vagy az intézményi tanácshoz, illetve az iskolaszékhez fordulhatnak.

- A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, nevelőtestületével vagy intézményi tanáccsal, illetve az iskolaszékkel.
- A szülők és más érdeklődők az iskola pedagógiai programjáról, szervezeti és működési szabályzatáról, illetve házirendjéről az iskola igazgatójától, valamint nevelőitől az iskolai munkatervben évenként meghatározott igazgatói, igazgatóhelyettesi fogadóórákon kérhetnek tájékoztatást.
- Az iskola pedagógiai programjának, szervezeti és működési szabályzatának és házirendjének előírásai nyilvánosak, azt minden érintettnek (tanulónak, szülőnek, valamint az iskola alkalmazottainak) joga van megismernie.

A sikeres óvoda–iskola, illetve iskolafokok közötti átmenet támogatásában kulcsfontosságú partnereinkkel ILMT alapú partneri együttműködési megállapodást kötünk, amelyet rendszeresen felülvizsgálunk, és szükség esetén módosítunk, meghosszabbítunk.

10. A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGA VIZSGASZABÁLYZATA

1. Iskolánkban az alábbi tanulmányok alatti vizsgákat szervezzük:
 - osztályozó vizsga,
 - pótló vizsga,
 - javítóvizsga.
2. Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha
 - a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól fel volt mentve,
 - engedély alapján egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tehet eleget,
 - ha a tanulónak **egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,**
 - ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen **egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát** meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.
3. Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha valamely vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.
4. Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha a tanév végén – **legfeljebb három tantárgyból** – elégtelen osztályzatot kapott.
5. A tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet előírásaiban szereplő szabályok szerint kell megszervezni.
6. A vizsgák időpontját, helyét és követelményeit az érintett tanulók szüleivel
 - osztályozó vizsga esetén a vizsgák időpontja előtt legalább egy hónappal,
 - javítóvizsga esetén, a tanév végén (bizonyítványosztáskor) közölni kell.

7. Az osztályozó és javítóvizsgák követelményeit az iskola helyi tantervében (a kerettantervben) szereplő követelmények alapján a nevelők szakmai munkaközösségei, illetve – amelyik tantárgynál nincs munkaközösség – a szaktanárok állapítják meg a helyi tanterv életbelépésének megfelelően évente felmenő rendszerben.
8. A tanulmányok alatti vizsgákon az alábbi tantárgyakból kell írásbeli, szóbeli vagy gyakorlati vizsgarészeket tenniük a tanulóknak:

TANTÁRGY	ÍRÁSBELI VIZSGA	SZÓBELI VIZSGA	GYAKORLATI VIZSGA
	<i>ALSÓ TAGOZAT</i>		
Magyar nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Irodalom	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Idegen nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Matematika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Etika/hit- és erkölcstan		SZÓBELI	
Környezetismeret	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Ének-zene		SZÓBELI	GYAKORLATI
Vizuális kultúra			GYAKORLATI
Digitális kultúra		SZÓBELI	GYAKORLATI
Technika és tervezés			GYAKORLATI
Testnevelés			GYAKORLATI

TANTÁRGY	ÍRÁSBELI VIZSGA	SZÓBELI VIZSGA	GYAKORLATI VIZSGA
	<i>FELSŐ TAGOZAT</i>		
Magyar nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Irodalom	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Idegen nyelvek	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Matematika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Etika/hit- és erkölcstan	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Történelem	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Állampolgári ismeretek		SZÓBELI	
Hon- és népismeret		SZÓBELI	
Természettudomány	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Fizika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Kémia	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Biológia	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Földrajz	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Ének-zene	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	GYAKORLATI
Vizuális kultúra			GYAKORLATI
Dráma és színház			GYAKORLATI
Digitális kultúra		SZÓBELI	GYAKORLATI
Technika és tervezés			GYAKORLATI
Testnevelés			GYAKORLATI

Az intézmény vezetője a készségtárgyak vizsgája alól felmentést adhat a tanulónak, ha sajátos helyzete ezt indokoltá teszi.

11. AZ ISKOLÁBA JELENTKEZŐ TANULÓK FELVÉTELÉNEK ÉS ÁTVÉTELÉNEK SZABÁLYAI

1. Iskolánk a kötelező beiskolázási körzetéből – melyet az iskola fenntartója határoz meg – minden jelentkező tanköteles korú tanulót felvesz.
2. Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét augusztus 31. napjáig betöltse.
3. Az első évfolyamba történő jelentkezéshez az alábbi dokumentumok szükségesek:
 - a gyermek személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosító és a lakcímet igazoló hatósági igazolvány,
 - az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító igazolás, amely lehet:
 - óvodai szakvélemény,
 - nevelési tanácsadás keretében végzett iskolaérettségi szakértői vélemény,
 - sajátos nevelési igényű gyermekek esetében a Szakértői Bizottság szakértői véleménye.
4. A második-nyolcadik évfolyamba történő felvételnél be kell mutatni:
 - a gyermek személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosító és a lakcímet igazoló hatósági igazolványt,
 - a szülő személyi igazolványát;
 - az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt;
 - az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot.

5. Az iskola beiratkozási körzetén kívül lakó tanulók átvételéről a szülő kérésének, a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalom érdemjegyeinek, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembevételével az iskola főigazgatója dönt.
6. Ha az átvételt kérő körzeten kívüli tanuló előző tanév végi osztályzatának átlaga 3,5 alatt van, illetve magatartása vagy szorgalma rossz, hanyag vagy változó minőségű, a főigazgató a tanuló felvételéről szóló döntése előtt kikéri az igazgatóhelyettesek és az érintett évfolyam osztályfőnökeinek véleményét.
7. Az iskolába beadott felvételi kérelmeket a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló rendeletben meghatározott sorrendben kell teljesíteni.
8. Amennyiben iskolánk – a rendeletben megadott sorrend szerint – az összes felvételi kérelmet helyhiány miatt nem tudja teljesíteni, akkor az érintett csoportba tartozók között sorsolás útján kell dönteni. A sorsolás lebonyolításának részletes szabályait a házirend tartalmazza.
9. A második-nyolcadik évfolyamba jelentkező tanulónak – az iskola helyi tantervében meghatározott követelmények alapján összeállított – szintfelmérő vizsgát kell tennie azokból a tantárgyakból, amelyeket előző iskolájában – a bizonyítvány bejegyzése alapján – nem tanult. Amennyiben a tanuló bármely tantárgyból a szintfelmérő vizsgán az előírt követelményeknek nem felel meg, a vizsgát az adott tantárgyból két hónapon belül megismételheti. Ha az ismételt vizsgán teljesítménye újból nem megfelelő, az évfolyamot köteles megismételni, illetve tanév közben az előző évfolyamra beiratkozni.

12. AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETOKTATÁS CÉLKITŰZÉSEI, KÖVETELMÉNYEI

1. Az intézményben alapfokú táncművészeti oktatás folyik néptánc tanszakon, népzene oktatás és az alapfokú képző – és iparművészeti oktatás.
2. Az alapfokú művészetoktatás indításával az iskola tantestülete abból a már régóta vallott alapelvből indult ki, hogy valamennyi tanulónak joga, hogy adottságainak, képességeinek, érdeklődésének megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljön, képességeihez mértén tovább tanuljon, valamint tehetségének felismerése és fejlesztése érdekében alapfokú művészetoktatásban vegyen részt.

Az alapfokú művészetoktatás a művészi kifejezőképességet alapozza meg, illetve felkészít a szakirányú továbbtanulásra.

Nevelő-oktató munkánk során azt tartjuk szem előtt, hogy a művészetoktatás fontos szerepet tölt be a nemzeti hagyományok ápolásában, a nemzeti értékek megőrzésében, a különböző kultúrák iránti nyitottság kialakításában.

3. Az iskolában megvalósuló művészeti oktatás helyi tanterve lehetőséget ad a szülők, a tanulók érdekeinek, a pedagógusok szakmai törekvéseinek érvényesítésére. Célja olyan fejlesztőpedagógia megvalósítása, amelyben a hangsúly a meghatározott követelmények teljesítésével történő képességfejlesztés. A kijelölt tananyag eszköz a tanulók értelmi, érzelmi és kifejezőképességeinek fejlesztésében. A tananyag elsajátítása során az alábbi nevelési célkitűzések megvalósítására törekszünk:

- a tanulók előtt tárjuk fel a művészet megörökítő, átörökítő szerepét; értessük meg, hogy az alkotás a legértékesebb emberi alapképesség;
- alapozzuk meg a tanulók esztétikai szemléletét, kommunikációs képességét, az értékes alkotások iránti igényét, a hagyományok tiszteletét, őrzését, a magyar identitástudat elmélyítését, más népek, etnikai csoportok kultúrájának megismerését, tiszteletét;

- segítjük hozzá a tanulókat, hogy a rendszeresen átélt pozitív élmények alakítsák ki bennük az emberi tulajdonságokat, magatartási szokásokat, melyek a művészetek területén az eredményes szereplés összetevői;
- az alkotó típusú tevékenységek megismerésével jussanak a tanulók az akarat, az alkotó-alakító cselekvőképesség birtokába;
- nyújtunk lehetőséget a tanulók mozgásműveltségének és mozgáskultúrájának sokirányú fejlesztésére, fizikai állóképességüknek, ügyességüknek, ritmusérzéküknek, hallásuknak, tér- és formaérzéküknek fejlesztésére, gazdagítására;
- fejlesszük a tanulók testi-lelki állóképességét, kapcsolatteremtő képességét;
- neveljünk egészséges, jó tartású, jó mozgású tanulókat, a táncművészetet értő közönséget, táncot szerető fiatalokat;
- nem tekintjük feladatunknak a hivatásos és versenytáncos képzést, de célunk a tehetséges tanulók pályára irányítása, valamint az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra ösztönzése.

Néptánc oktatás célkitűzései

A néptánc oktatás tantervi programja lehetővé teszi a tanulók kompetenciaalapú fejlesztését. Hozzájárul, hogy a tanulók személyisége nyitottá váljon a közösségi alkotó tevékenységek és művészetek iránt, fejleszti a kapcsolatépítést az emberekkel, az időgazdálkodást, fejleszti a tanulók megérző képességét, intuícióját, kreativitásukat, improvizációs képességüket, készségüket. Fejleszti a tanulók szocializációs, kommunikációs készségét, kezdeményező készségét, kulturális tudatosságát, általános műveltségét.

Lehetőséget nyújt a tanulók mozgásműveltségének, mozgáskultúrájának sokoldalú fejlesztésére, fizikai állóképességük, ügyességük, cselekvő biztonságuk, ritmusérzékük, hallásuk, tér- és formaérzékenységük fejlesztésére, gazdagítására. Figyelembe veszi az egyéni adottságokat, az életkorra jellemző

fizikai és szellemi sajátosságokat. Alkalmazkodik a helyi igényekhez és hagyományokhoz. Rugalmassága révén, hozzájárul a speciális képzési rendszerekben, összevont osztályokban történő oktatás megvalósításához, lehetőséget teremt a különböző életkorban a képzésbe bekapcsolódó tanulók számára az életkornak megfelelő szintű képzés megvalósítására.

Célja, hogy felkészítse és irányítsa a tehetséges tanulókat a táncművészeti pályára, illetve az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra. A múlt és a jelen hagyományainak és táncművészeti értékeinek megismertetésével, megszerettetésével lehetőséget teremt a tanulók számára az életkoruknak megfelelő táncművészeti kultúra, műveltség megszerzésére

A néptánc oktatás általános fejlesztési követelményei

A néptánc tanszak célja a magyar néptánc és népi kultúra iránti érdeklődés kialakítása és elmélyítése, hagyományaink, kulturális örökségünk továbbéltetése, a mozgáskultúra megalapozása és fejlesztése, a tánc, mint a közösségteremtés és közösségformálás lehetséges eszközének értelmezése.

Kiemelt kompetenciák a néptánc területén

Szakmai kompetenciák

- A táncos képességek – készségek – jártasságok kialakítása és fejlesztése;
- A hagyományos népi játékmód ismerete;
- Korszerű szemléletmód kialakítása a népi kultúra–népélet összefüggő rendszerének értelmezéséhez;
- A tánc általánosan jellemző vonásainak ismerete és gyakorlati alkalmazása;
- A zenéhez igazodó, alkalmazkodó táncos mozgás kialakítása;
- Az improvizáció és a táncszerkesztés törvényszerűségeinek, szabályainak az életkori sajátosságoknak megfelelő ismerete és tudatos alkalmazása;
- A térforma, stílusérzék és mozgásmemória fejlesztése, az alakzatok, formák gyakorlati alkalmazása;

- A táncokhoz kapcsolódó énekek, zenei kísérek, jellemző viseletek, szokások és a társasági táncélet alkalmainak megismerése;
- A színpad általános törvényszerűségeinek megismertetése;
- Előadói táncos magatartás kialakítása az életkori sajátosságoknak megfelelően;
- A színpadi táncművészet legfontosabb ágazatainak, korszakainak és művészeti alkotásainak megismerése.

Személyes kompetenciák

- Az esztétikai érzék fejlesztése;
- A rendszeres és következetes kitartó munkára nevelés;
- Nyitottságra, valamint a múlt és a jelen értékeinek befogadására nevelés;
- Folyamatos ismeretbővítésen keresztül a szintetikus látásmódra való nevelés;
- A vizuális memória és a képzelőerő fejlesztése;
- A kreativitás és a testi–lelki állóképesség fejlesztése;
- A kommunikáció verbális és nonverbális módjainak alkalmazása.

Társas kompetenciák

- A közösségi alkotás öröme, a közösségi kultúra értékei iránti fogékonyság kialakítása;
- A másság elfogadásának képessége;
- Az önálló döntéshozatal képessége;
- Kezdeményezőkézség, egyéni feladat– és szerepvállalás;
- A kapcsolatteremtő képesség fejlesztése;
- A szabálytudat kialakítása;
- A csoportnorma kialakítása;
- A segítő életmódra nevelés, a szociális érzékenység fejlesztése;

- A közösségi szemlélet kialakítása;
- A környezet megóvásának fontossága;
- Az egészséges életmód igénye.

Módszerkompetenciák

- Az ismeretbefogadás képességének fejlesztése;
- Az intelligens tudás megszerzésére irányuló igény kialakítása;
- Az összefüggések megértésére, a következtetések levonására irányuló fejlesztések;
- Az ismeretek alkalmazásának, újra fogalmazásának képessége;
- A kreatív alkotói folyamatokban való részvétel igényének kialakítása;
- A hatékony önálló tanulásra nevelés;
- Az alkalmazott tudás kialakítása, a képzés során elsajátított ismeretek alkalmazása más környezetben is;
- A tehetség azonosítása, tehetséggondozás, mentorálás, nyomon követés;

Az alapfokú népzeneoktatás cél és feladatrendszere

1. Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja keretében folyó népzenei nevelés alkalmat ad az érdeklődő és fogékony tanulók sajátos képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását.

A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket és gyarapítja ismereteiket.

Lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására. Az énekes és hangszeres népzene anyanyelvi szintű elsajátíttatásával a hagyományos kultúra értékeinek tiszteletére, őrzésére, gyarapítására, továbbadására nevel.

2. A program lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység – nyitottság, igényesség, fogékonyság – alakítása mellett a zene megszólaltatásához szükséges hangszer- és énektechnikai készségek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására.

3. A zeneoktatás a különböző zenei műfajok sajátosságait és hiteles megjelenítési módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készítsen fel.

A népzeneoktatás általános fejlesztési követelménye, feladata

A népzene sajátos gondolkodásmódjának (logikájának), a dallam- és harmóniavilág és a formai szerkezet összefüggéseinek, a ritmus és intonáció szabadabb értelmezésének, a magyar nyelv sajátágaival is összefüggő hangsúlyviszonyainak megismertetése. Az önkifejezés eszköztárának gazdagítása, a népzene sajátos értékrendszerének felismerése, alkalmazása.

A technikai készség, a variációképző rögtönzőkészség kialakítása, személyiségfejlesztés és tehetséggondozás.

A korábban gyűjtött vagy még élő népzenei anyag segítségével (különös tekintettel a hangzóanyagok hallgatására, értelmezésére) a tanuló megismertetése a különböző népzenei műfajok, dialektusok, stílusok sajátosságaival, a népzene kutatás történetével, a népzene nagy előadó-egyéniségeivel. A művészeti értékek befogadására, alkalmazására, a hagyományos kultúra értékeinek önálló, egységes szemléletű feldolgozására nevelés.

Az alkotó magatartás, a pozitív beállítódások és magatartási szokások kialakítása, az általános és speciális zenei képességek (hallás, ritmusérzék – különös tekintettel a népzene sajátos hangközeire és ritmusfajtaira – stílusérzék, intonációs érzékenység, zenei memória, fantázia, előadói és manuális készség) fejlesztése. Rendszerezett zenei-népzenei ismeretek átadása, az általános zenei műveltség megalapozása.

A zenei írás-olvasáshoz, az önálló lejegyzéshez és dallamértelmezéshez, az eredeti előadásmód alapvető jellegzetességeinek felismeréséhez és alkalmazásához, dallamfüzérek, zenei folyamatok, táncciklusok szerkesztéséhez szükséges alapok megtanítása. Rendszeres, céltudatos, igényes, önálló munkára, értő zenehallgatásra nevelés, igény kialakítása a társas muzsikálásra. Aktív közművelődési tevékenységre, koncerteken, fesztiválokon, táncházakon, táborokban, valamint gyűjtő utakon való részvételre ösztönzés, az egyházzenei élet segítése a népzene eszközeivel.

A tanulók hazai és – a lehetőségeknek megfelelően – nemzetközi programokban való részvételének, cserekapcsolatok kialakulásának szorgalmazása. Nyitottság kialakítása a klasszikus zene, régi zene, jazz, az értékes szórakoztató zene iránt, a zenei értékek élményt adó felismerésére és befogadására nevelés. A zenei pályát választó tanulók felkészítése szakirányú továbbtanulásra.

Vokális tanszak - népi ének

A népi ének tanításának szakirányú feladatai

Ismertesse meg a tanulókat:

- az énekes népzene hagyományaival, a népdalok hiteles megszólaltatásához szükséges elméleti és technikai ismeretekkel, hogy tanulmányaik végeztével képességeiknek és megszerzett tudásuknak megfelelően tudatosan vállalják a megtanult népdalkincs megőrzését, továbbadását, átmentését;
- az emberi hang sajátosságaival, kifejezési lehetőségeivel, a népdalok élményszerű, ugyanakkor autentikus megszólaltatáshoz szükséges természetes éneklés technikai hátterével;
- a magyar népzenei dialektusok sajátosságaival (hangszín, tempó, ornamentika, szöveg).

Fejlessze folyamatosan, módszeresen és sokoldalúan:

- az énekhang technikai adottságait (légzés, vokális hangzók, hangterjedelem, hangszín);
- a tanulók zenei képességeit: hallását, intonálási képességét, ritmusérzékét;
- az egyszerű, érthető és kifejező szövegmondás képességét;
- a népdalok memorizálási képességét;
- az énekelt népzenei karakterek megformálásához szükséges forma-, dallam- és tempóérzékét;
- a különböző népzenei dialektusok felismerésének képességét;
- a dialektusok díszítésmódjainak megszólaltatásához szükséges készségeket;
- törekedjen a korosztályi jellemzők, az egyéni adottságok, készségek és képességek, habitus, érzelmi beállítódás figyelembevételére az egyes tanulók fejlesztési programjának kialakításában;
- ismertesse meg a tanulókat a vokális anyag hangszeres és táncbeli vonatkozásaival, a gyakorlatban is;
- teremtsen alkalmat – a hangzó felvételek hallgatása mellett – a még élő adatközlőkkel való élményt adó találkozásokra, az adott tájegységre történő kirándulás vagy táborozás formájában is;
- vegye figyelembe a repertoár kialakításánál, hogy a vokális népzenei hagyományban olyan emberi érzések, viszonyok tükröződnek és nyernek kifejezést, melyek a tanulók későbbi önálló, felnőtt életében családi, baráti körben a legkülönbözőbb hétköznapi és ünnepi helyzetekben aktivizálódhatnak, kerülhetnek használatba: pl. gyermeknevelés, karácsonyi ünnep, baráti mulatság;
- biztassa a tanulókat a tanultak további használatára és önálló repertoárbővítésre a tanulmányok befejezése után is, a hangzó és irodalmi források megismertetésével.

Képző- és iparművészeti ág

Az alapfokú képző- és iparművészeti oktatás célrendszere és funkciói

1. Az alapfokú művészetoktatás célja, hogy hozzásegítse a tanulókat a külvilág tudatos érzékeléséhez, tanulmányozásához, valamint a belső látás és a képzelet finomításához, tudatosításához. A tanulók belső világának gazdagítása teszi lehetővé, hogy egész személyiségük használni és hasznosítani tudja az összegyűjtött és egyre tudatosabban szelektált vizuális információkat. Az élményszerű tapasztalások és képzetek teremtik meg az önmeghatározások és ön kifejezések egyre differenciáltabb formáit.

2. Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység – nyitottság, igényesség, ízlés, erkölcsi fogékonyság – alakítása mellett a látás kiművelésére és tudatosítására, bővítve a képi műveltséget, a képi emlékezetet és képzeletet. A tervező, konstruáló, anyagformáló, eszközhasználó, tárgykészítő és környezetalakító tevékenységek gyakorlata nemcsak a kezűgyességet, technikai érzékenységet fejleszti, hanem kialakítja a képességet a gondolatok, érzések, elképzelések, tapasztalatok vizuális eszközökkel való megjelenítésének gyakorlatára.

3. A program keretében folyó vizuális nevelés alkalmat ad a képző- és iparművészeti tevékenységek iránt érdeklődő és vonzódó tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző művészeti szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását. A képzés széles körben segíti a vizuális kultúra iránt fogékony tanulók fejlődését. Figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, vizuális tapasztalataira építve gyarapítja ismereteiket, fejleszti képességeiket és alakítja készségeiket. Az alapfokú és továbbképző évfolyamokon a tanulók képességeiktől és szorgalmuktól függően fejleszthetik vizuális műveltségüket, és különféle szakirányú területeken szerezhetnek jártasságot.

A vizuális művészeti oktatás megismerteti a tanulókkal az adott művészeti ág műfaji sajátosságait, a művészi kommunikáció megjelenítési módjait. A képzés célja az is, hogy a múlt értékeit megszerettesse és tovább éltesse, segítsen a hagyománytisztelet megteremtésében.

4. A képző- és iparművészeti oktatás a vizuális kultúra ágait, a műfaj sajátosságait, a művészi kommunikáció megjelenítési módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy a múlt értékeit megszerettesse és továbbéltesse, segítsen a hagyománytisztelet megteremtésében és a tanulók életkorának megfelelő vizuális műveltség kialakításában.

Kiemelt kompetenciák a képző- és iparművészeti oktatás területén

A kiemelt kompetencia területek a vizuális művészeti alkotótevékenység által a személyiség fejlesztését, az önkifejezés kibontakoztatását segítik.

Olyan tulajdonság–együttest alakítanak ki, amely lehetővé teszi a változó élethelyzetekhez való rugalmas alkalmazkodást, a probléma felismerést, a probléma megoldást.

Bemeneti kompetenciák: iskolai előképzettség nem szükséges

Szakmai kompetenciák:

- A környezet által közvetített üzenetek befogadása;
- A környezet által közvetített üzenetek értelmezése;
- Tervezési készség;
- Alkotói magatartás;
- Kreativitás;
- Vizuális gondolkodás;
- Vizuális kifejezőkészség;
- Eszközhasználati készség;
- Anyaghasználati készség;
- Komplex szemlélet;

- Tudatos környezetformálás igénye;
- Biztonságos munkavégzés képessége;
- Az esztétikum iránti igény és befogadóképesség;
- Problémaérzékenység;
- Véleményformálási képesség.

Személyes kompetenciák:

- Nyitottság;
- Fejlődőképesség;
- Önállóság;
- Önkifejezés;
- Rugalmasság;
- Érzékenység;
- Kísérletező kedv;
- Interaktivitás (személyközi kapcsolatok aktivitása, kooperáció).

Társas kompetenciák:

- Motiválhatóság;
- Empatikus készség;
- Együttműködési készség;
- Kezdeményezőkézség;
- Segítőkézség;

Módszerkompetenciák:

- Figyelemösszpontosítás;
- Gyakorlatias feladatértelmezés;
- Ismeretek helyénvaló alkalmazása;
- Következtetési képesség;
- Kreativitás, ötletgazdagság;
- Módszeres munkavégzés;
- Nyitott hozzáállás;

- Probléma felismerés, –megoldás;
- Tervezési készség;
- Új ötletek, megoldások kipróbálása;
- A munkakörnyezet tisztántartása.

A képző- és iparművészeti oktatás általános fejlesztési követelményei, feladatai

Irányítsa a tanuló figyelmét az emberi és a természeti környezet esztétikumára, szépségére.

Ismertesse meg az egyetemes emberi kultúra, az európai műveltség, a nemzeti hagyományok értékeit, az értékmegőrzés, kommunikáció művészi formáit, a képző- és iparművészet műfaji sajátosságait.

Ösztönözzé a tanulót az önkifejezés eszköztárának gazdagítására, és készítse fel a tanult művészi kifejezőeszközök alkalmazására.

Készítse fel a tanulót

- a látvány megfigyelésére, értelmezésére, analízisére;
- a vizuális információk, közlemények megértésére;
- a képi gondolkodásra, a vizuális absztrakcióra;
- tapasztalat, képzelet, emlékezet utáni ábrázolásra;
- a legfontosabb kifejezési eszközök, kompozíciós eljárások ismeretére;
- a kifejezési eljárások használatára;
- élmények, gondolatok, érzelmek vizuális kifejezésére;
- a képi nyelv kifejezési szándék szerinti megválasztására;
- a média által közvetített üzenetek befogadására, értelmezésére;
- a vizuális önkifejezésre, alkotásra;
- tanulmányok, szabadkézi vázlatok, makettek, modellek készítésére;
- tervezésre, konstruálásra;
- a kifejezési technikák, a tárgykultúra anyagainak ismeretére;

- eszközhasználatra, anyagalakításra;
- a baleset- és munkavédelmi előírások betartására;
- tárgykészítésre, környezetformálásra;
- a kézműves tevékenységek gyakorlására,
- a jelentés, az esztétikum felismerésére, értelmezésére;
- a rendeltetés – a szerkezet, a tartalom és a forma összefüggéseinek felfedezésére;
- a mindennapok, a természet szépségének, a művészetek, a műalkotások befogadására;
- a vizuális művészetek, a környezet- és tárgykultúra megismerésére;
- a műelemzési eljárások alkalmazására.

Tegye lehetővé a néphagyomány, a népi kultúra élményszerű megismerését.

Alakítsa ki a tanulóban

- az esztétikum iránti igényt;
- az esztétikai élményképességet;
- az alkotó magatartást és ehhez tartozó pozitív beállítódásokat, szokásokat.

Fejlessze a teremtő képzeletet és az improvizációs készséget.

13. ROMA TANULÓK INTEGRÁLT OKTATÁSA

A roma gyerekek iskoláztatási ügyét az egész iskola minden tevékenységére és működésének minden részterületére ki kell terjeszteni. Csak a rendszerelméletű, a hátránykompenzáción túllépő, esélyteremtő komplex megoldások együttesen képes igazán hatékony megoldást kínálni.

Teendőink az alábbiakban foglalhatók össze az egész iskolai működést rendszerszemléletűen átgondolva:

- Kiemelt értékkn kezeljük a másság tiszteletben tartását, a toleranciát és a kisebbségi identitás megerősítését.
- Pedagógiai programunk egyik alapelve a gyermekközpontú szemlélet. E fogalmat azonban az alternatív pedagógiáknál szűkebb értelemben használjuk. A következők biztosítását jelenti:
 - Kellemes környezet és befogadó iskolai légkör teremtése.
 - Személyesség a tanár-diák és diák-diák viszonyban.
 - Demokratikus légkör, ahol a szólás joga minden gyerek számára biztosítva van, s a tanulói önkormányzat révén minden iskolai tevékenységbe érdemi beleszólást kapnak az iskola tanulói.
- Tudatos iskolakészültségi hiánypótlás
- A tanév elején elvégzett vizsgálatra alapozva olyan felzárkóztató programot állítunk össze és valósítunk meg, amellyel a pszichológiai képességek hiányai felszámolhatók, a tanulási tevékenységbe a gyerekek kellően bekapcsolhatóvá válnak, s az elemi szokásrendszer normáit az érintett tanulók elsajátítják.
- Intenzív iskolai kezdőszakasz. Az első négy évfolyamon a délutáni fejlesztő foglalkoztatásra szoruló kis létszámban, a továbbhaladáshoz szükséges ismeretekre koncentrálnak tanulhatnak. Ez az iskolakészültségi felzárkóztatással párhuzamosan és egymást kiegészítve folyik.

- Pozitív diszkrimináció. A roma népismeret oktatása része az integrációs nevelésnek, s a tantárgyak keretében módot teremtünk az interkulturális nevelésre is. Minden iskolába járó gyerek számára nyújtunk romológiai ismereteket.
- Együttműködés a roma gyerekek nevelésében érdekeltekkel:
 - A szülőkkel – értékrendjük mentén –együtt akarjuk nevelni (és neveljük is) a roma gyerekeket. Az együttműködésben mindig a gyerek érdekét helyezzük a középpontba, arra keresve a választ, mi a jó a gyerekeknek, s miben és mivel tehetünk érte a legtöbbet.
 - A kisebbségi önkormányzattól azt várjuk, hogy a cigányság véleményének közvetítése mellett legyen partnerünk az iskola sajátos céljainak megértésében a cigány lakosság körében.
- Pályázatok segítségével igyekszünk megragadni minden olyan többletforrást, amivel a nevelő-oktató munka hatékonyságát növelhetjük.

14. FELNŐTTOKTATÁS

2000 őszétől az **alapfokú felnőttoktatás** feladatát is iskolánk látja el Miskolc és vonzáskörzetében. Azokat a fiatalokat oktatjuk levelező tagozaton, akik tanköteles korukban nem tudták befejezni alapfokú tanulmányaikat.

Ennek keretében a tanulók hetente egy alkalommal - a tanév elején meghatározott napon - délután 14⁰⁰ h-tól kötelező konzultáción vesznek részt.

Az órákon a tanulók számot adnak tudásukról, illetve segítséget kapnak a következő időszakra az egyéni felkészüléshez.

Az oktatásban részt vevő tanulók minden félév végén írásbeli vizsgát tesznek.

AZ ISKOLA HELYI TANTERVE

1. AZ ISKOLÁBAN TANÍTOTT KÖTELEZŐ TANTÁRGYAK ÉS ÓRASZÁMAIK

Iskolánk helyi tanterve az emberi erőforrások minisztere által kiadott kerettantervek közül az alábbi tantervre épül: A Kormány 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról. 1. sz. mellékletében szereplő „Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyamára”, valamint 2. sz. mellékletében szereplő „Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára”. Iskolánk helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei teljes egészében megegyeznek az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben meghatározott NAT 2020 szerinti tananyaggal és követelményekkel.

A tantárgyfelosztás az iskola pedagógus-erőforrásainak optimális kihasználásával készül úgy, hogy minden osztály és tanulócsoport számára biztosítsa a szakos ellátást. Az iskola méretéből adódóan a pedagógusok szülői-tanulói oldalról történő kiválasztására ezért általában nincs lehetőség.

1.1 Tantárgyak és műveltségi területek szerint

Magyar nyelv és irodalom

- Magyar nyelv és irodalom 1–4. évfolyam
- Magyar nyelv és irodalom 5–8. évfolyam

A magyar nyelv- és irodalom tantárgy két tantárgyként: magyar nyelv, irodalom szerepelnek az értékelésben

Matematika

- Matematika 1–4. évfolyam
- Matematika 5–8. évfolyam

Történelem és állampolgári ismeretek

- Történelem 5–8. évfolyam
- Állampolgári ismeretek 8. évfolyam
- Hon- és népismeret 5–8. évfolyam

- 6. évfolyamon

Etika /hit és erkölcstan

- Etika 1–4. évfolyam
- Etika 5–8. évfolyam

Természettudomány és földrajz

- Környezetismeret 3–4. évfolyam
- Természettudomány 5–6. évfolyam
- Kémia 7–8. évfolyam
- Fizika 7–8. évfolyam
- Biológia 7–8. évfolyam
- Földrajz 7–8. évfolyam

Idegen nyelv

- Angol, német nyelv 4. évfolyam
- Angol, német nyelv 5–8. évfolyam

Művészetek

- Ének-zene 1–4. évfolyam
- Ének-zene 5–8. évfolyam
- Vizuális kultúra 1–4. évfolyam
- Vizuális kultúra 5–8. évfolyam
- Dráma és színház 5. évfolyam

Technológia

- Technika és tervezés 1–4. évfolyam
- Technika és tervezés 5–7. évfolyam
- Digitális kultúra 3–4. évfolyam
- Digitális kultúra 5–8. évfolyam

Testnevelés és egészségfejlesztés

- Testnevelés 1–4. évfolyam
- Testnevelés 5–8. évfolyam
- Közösségi nevelés (osztályfőnöki) 5-8. évfolyam

Alapfokú művészetoktatásban:

Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja (2022/2023-as tanévtől hatályba lépő 2. számú melléklet) alapján

Képző- és iparművészeti ág: grafika és festészet tanszak

Színművészeti- és bábművészeti ág: színjáték tanszak

Táncművészeti ág: néptánc tanszak

A választott kerettanterv, az iskolában tanított kötelező és nem kötelező (választható) tantárgyak és óraszámok (óraterv)

Az 1-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámjai																
Heti óraszám/évfolyam	1		2		3		4		5		6		7		8	
	kötelező óraszám	szabadon tervezhető	kötelező óraszám	szabadon tervezhető	kötelező óraszám	szabadon tervezhető	kötelező óraszám	szabadon tervezhető	kötelező óraszám	szabadon tervezhető	kötelező óraszám	szabadon tervezhető	kötelező óraszám	szabadon tervezhető	kötelező óraszám	szabadon tervezhető
Magyar nyelv és irodalom																
Magyar nyelv	3		3	1	3		3		2		2		1	1	1	1
Irodalom	4	1	4		2	1	2	1	2		2		2		2	
Idegen nyelvek																
Angol/német nyelv							2		3		3		3		3	
Matematika																
Matematika	4	1	4	1	4	1	4	1	4		4		3	1	3	1
Történelem és állampolgári ismeretek																
Történelem									2		2		2		2	
Állampolgári ismeretek															1	
Hon- és népismeret												1				
Etika/Hit- és erkölcsan																
Etika	1		1		1		1		1		1		1		1	

Természettudomány és földrajz																
Környezetismeret					1		1									
Természettudomány								2		2	1					
Kémia												1		2		
Fizika												1		2		
Biológia												2		1		
Földrajz												2		1		
Művészetek																
Ének-zene	2		2		2		2		2		1		1		1	
Vizuális kultúra	2		2		2		1		1		1		1		1	
Dráma és színház									1							
Technológia																
Technika és tervezés	1		1		1		1		1		1		1			
Digitális kultúra					1		1		1		1		1		1	
Testnevelés és egészségfejlesztés																
Testnevelés	5		5		5		5		5		5		5		5	
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)																
Osztályfőnöki								1		1		1		11		
kötelező alapóraszám	2 2		2 2		22		23		27		26		28		28	
Szabadon tervezhető órakeret		2		2		2		2		1		2		2		2
rendelkezésre álló órakeret	24		24		24		25		28		28		30		30	

Alsó tagozat

Kötelező tantárgyak és óraszámok az 1–4. évfolyamon				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv	3	3+1	3	3
Irodalom	4+1	4	2+1	2+1
Matematika	4+1	4+1	4+1	4+1
Etika/Hit-és erkölcsstan	1	1	1	1
Környezetismeret	-	-	1	1
Idegen nyelvek	-	-	-	2
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra	-	-	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	24	24	24	25

Felső tagozat

Kötelező tantárgyak és óraszámok 5–8. évfolyamon				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv	2	2	1+1	1+1
Irodalom	2	2	2	2
Matematika	4	4	3+1	3+1
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek	-	-	-	1
Hon- és népismeret	-	+1	-	-
Etika/Hit-és erkölcsan	1	1	1	1
Természettudomány	2	2+1	-	-
Kémia	-	-	1	2
Fizika	-	-	1	2
Biológia	-	-	2	1
Földrajz	-	-	2	1
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Ének-zene	2	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Dráma és színház	+1	-	-	-
Technika és tervezés	1	1	1	-
Digitális kultúra	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	1	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	30	30

A közlekedési ismeretekkel kapcsolatos tananyagrészek oktatása a technika és tervezés tantárgy témáiban jelennek meg.

A levelező tagozatos felnőttoktatás óraszámai

2023-2024. tanévtől

Évfolyam/ Tantárgyak	5.		6.		7.		8.	
	heti	éves	heti	éves	heti	éves	heti	éves
Anyanyelv, kommunikáció	0,5	18	1	18	0,5	18	0,5	18
Irodalom	0,5	18	0,5	18	0,5	18	0,5	18
Matematika	1	36	1	36	1	36	1	36
Hon-és népismeret		-		-	0,25	9	-	-
Dráma és színház		-		-	-	-	0,25	9
Természettudomány	0,5	18	0,5	18	0,5	18	0,5	18
Történelem és állampolgári ismeretek	0,25	9	0,25	9	0,25	9	0,25	9
Művészeti ismeretek	0,25	9	0,25	9	0,25	9	0,25	9
Digitális kultúra	0,25	9	0,25	9	0,25	9	0,25	9
Technika és tervezés	0,25	9	0,25	9	-	-	-	-
Idegen nyelv (Angol/Német)	0,25	9	0,25	9	0,25	9	0,25	9
Osztályközösség- építő program	0,25	9	0,25	9	0,25	9	0,25	9
Összesen	4	144	4	144	4	144	4	144

Tantárgyi bontásokra fordított órák száma

Tantárgy/osztály	4.	5.	6.	7.	8.	Összesen
Angol évfolyamonként	2	3	3	3	3	14
Digitális kultúra évfolyamonként		1	1	1	1	4
Technika és tervezés évfolyamonként		1	1	1		3

Differenciált fejlesztés osztályonként

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	Összesen
Magyar	1	1	1	1	1	1	1	1	8
Matematika	1	1	1	1	1	1	1	1	8
egyéb					1	1	1	1	4

Angol szakkör alsó tagozaton

Évfolyam	1- 2.	3.	4.	Összesen
Óra	1	1	1	3

A fennmaradó többi órát tömegsportra, korrepetálásokra, énekkarra, sportkörre, egyéb szakkörökre fordítjuk.

SNI rehabilitációs órák számításához

Évfolyam	Értelmi fogyatékos	Gyengén látó	Vak, nagyothalló, Mozgássérült, beszéd fogyatékos	Siket, autista	Egyéb
1.	3	7	8	10	3
2.	3	7	8	10	3
3.	3	7	8	10	3
4.	3	7	8	11	3
5.	3	8	9	11	3
6.	3	8	9	11	3
7.	4	8	10	12	4
8.	4	8	10	12	4

Abban az esetben, ha a sajátos nevelési igényű tanuló nevelés-oktatása a többi tanulóval együtt történik, a mellékletében a kötelező egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozások megszervezésére meghatározott heti időkeretet **kilenc főre** kell meghatározni és biztosítani oly módon, hogy az azonos heti óraszámban foglalkozásra jogosult tanulók számát elosztják kilenccel.

Ha az osztás alapján az azonos heti időtartamú foglalkozásra jogosult tanulók száma a négy főt meghaladja, akkor a meghatározott heti óraszámot, négy vagy kevesebb fő esetén a meghatározott heti óraszám ötven százalékát kell biztosítani.

2. A CSOPORTBONTÁSOK ÉS AZ EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSI ELVEI

A tanulók heti kötelező óraszama és az osztályok engedélyezett heti időkerete különböztet csoportbontások és egyéb foglalkozások megtartására vesszük igénybe. A csoportbontások esetében az irányadó létszáma 14 fő, ettől csak szakmai indokkal, a fenntartó engedélyével lehet eltérni.

Az alkalmazható tudás megszerzése, a hatékony képességfejlesztés céljából csoportbontásban tanítjuk:•

- testnevelés (fiúk-lányok; felső tagozaton);
- a digitális kultúrát;
- a technika és tervezés tantárgyat a felső tagozaton.

Idegen nyelvből negyedik évfolyamon tanulói létszámtól függően (angol-német) két csoportban az oktatás azonos szinten, azonos követelmények szerint folyik. A csoportba sorolást a gyermekek addigi teljesítménye és általános tanulmányi eredménye alapján, az osztályfőnökök véleményének figyelembevételével végzik el a szaktanárok.

Digitális kultúrából és technika és tervezésből– szintén a tanulói létszámtól függően –évfolyamonként általában két csoportot szervezünk. A csoportok egyforma óraszámban, hasonló elvárásoknak megfelelően haladnak a követelmények elsajátításában.

Egyéb foglalkozások szervezése

A foglalkozások szervezésénél a jelentkezők számán (minimum 14 fő/csoport) kívül a személyi és tárgyi feltételek biztosíthatóságát is figyelembe vesszük. Fontos szempont a folyamatosság és a felmenő rendszer elve. A foglalkozások megszervezéséről, az adott tanév tantárgyfelosztásának ismeretében, a szakmai munkaközösségek javaslatát figyelembe véve, a nevelőtestület dönt.

3. A NEMZETI ALAPTANTERVBEN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSA

3.1. KULCSKOMPETENCIÁK, KIEMELT FEJLESZTÉSI IRÁNYOK

Az iskolai nevelés-oktatás alapvető célja **a kulcskompetenciák fejlesztése**. A magyar közoktatás meghatározó dokumentumainak, szabályzóinak és a nemzetközi trend követelményeinek megfelelően iskolánk pedagógiai szemléletében is hangsúlyos szerepet kapott az utóbbi években a kompetenciaalapú oktatás. Ennek középpontjában tanítványaink azon képességének és hajlandóságának fejlesztése áll, hogy a bennük lévő tudást, ismereteket, készségeket és attitűdbeli jellemzőket sikeres problémamegoldó cselekvéssé alakítsák át. A kulcskompetenciák kialakítását, elmélyítését és egyénre szabott fejlesztését a tanítási-tanulási folyamat alapvető feladatának tartjuk.

A kulcskompetenciák fejlesztésén az

- A tanulás kompetenciái;
- Kommunikációs kompetenciák: anyanyelvi és idegen nyelvi;
- Digitális kompetenciák;
- Matematikai gondolkodási kompetencia;
- Személyes és társas kapcsolati kompetencia;
- Kreativitás, önkifejezés, kulturális tudatosság;
- Munkavállalói, vállalkozói kompetencia;
- Természettudományos és technikai kompetencia.

A kompetencia alapú, minőségi oktatásunk céljai:

- A sikeres munkaerő piaci alkalmazkodáshoz szükséges képességek fejlesztése.
- Az egész életen át tartó tanulás megalapozását szolgáló képességek fejlesztése, kompetencia alapú oktatás elterjesztése.
- A kompetencia-alapú oktatás megvalósításához illeszkedő módszertan széleskörű meg-ismerése, és megvalósítása.
- A nevelőközösség módszertani kultúrájának fejlesztése.
- A tanulók képességeinek és kulcskompetenciáinak egyénre szabott fejlesztése.
- Az esélyegyenlőség érvényesítése. Szegregációmentes együttnevelési környezet kialakítása.
- Újszerű tanulásszervezési eljárások bevezetése.
- Egyéni fejlesztési tervek készítése.
- Digitális írástudás elterjesztése, digitális tudásbázis alkalmazása.
- Elősegíteni és szorgalmazni a gyermekek körében, hogy ismerjék meg és éljenek azokkal a kulturális és technikai lehetőségekkel, amelyeket családjuk nem, de intézményünk biztosítani tud.
- A tanulószobai, a napközis foglalkozás és az informatikai hozzáférések segítségével az iskolában megfelelő pedagógiai környezetet kialakítása a családi háttér kompenzálására a tanulás, a házi feladat elkészítéséhez.
- Tanulóink számára a szabadidő eltöltésének olyan értelmes és hasznos formáit biztosítjuk, amelyekhez családi háttérük, hátrányos helyzetük miatt egyébként nem juthatnának hozzá.

3.2. AZ 1-2. ÉVFOLYAM PEDAGÓGIAI FELADATAINAK MEGVALÓSÍTÁSA

Fontosnak tartjuk az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelését, a gyerekek fokozatos átvezetését az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe. Az alapozó funkció tartalmának és hatékonyságának a növelését elsősorban **a szövegértés-olvasás, a problémamegoldás és a tanulás tanulása készségek, képességek fejlesztését** látjuk leginkább indokoltnak. Az alapkészségekben ezeken a területeken jelentkeznek leginkább a problémák.

Az **alapkomponeensek** közül: az **olvasáskészség**, az **írás-készség**, az elemi **számolási** készség, az elemi **rendszerező** képesség, az elemi **kombinatív** képesség fejlesztése a feladat. Az elvárt teljesítménytől az **elmaradók felzárkóztatását, illetve a készség és képességfejlesztést** valósítjuk meg.

A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása. A belépő osztályoknál kiemelt hangsúlyt fektetünk a tanulás tanítására közösségi nevelés, illetve egyéb szakórákon, délutáni foglalkozásokon, de ennek a folyamatnak az egész ciklust végig kell kísérnie. Ki kell alakítanunk a gyerekekben a kitartó, mindennapos, hatékony tanulás képességét, hogy tudják saját tanulásukat megszervezni egyénileg vagy csoportban, hogy képesek legyenek az idővel, információval gazdálkodni, és hogy új ismereteket magabiztosan dolgozzanak fel és építsék be tudatukba. Nagyon fontos a motiváció és a magabiztosság kialakítása a tanulóinkban.

Az iskola közösségi életével támogatjuk a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, felelősségérzet, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a türelem, a megértés, az elfogadás. A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

3.3. A 3-4. ÉVFOLYAM PEDAGÓGIAI FELADATAINAK MEGVALÓSÍTÁSA

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítményelvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a NAT elveiből következő **motiválási és a tanulásszervezési folyamat.**

A kulcskompetenciák megalapozása, megszilárdítása a tanulók **egyéni képességeihez igazodó fejlesztéssel, a tanulók tanulási sajátosságainak** figyelembevételével, a műveltségterületenként meghatározott fejlesztési feladatok kulcskompetenciák szerint történő feldolgozásával folyik.

Az olvasás, írás, számolás, szóbeli kommunikáció és a gondolkodás készségének kialakítása, megalapozása és folyamatos fejlesztése a fő tennivalónk. A megalapozást követően nagy hangsúlyt kell fordítanunk a **szövegértő olvasásra, szövegfeldolgozásra, az írásbeli munkák pontosságára, olvashatóságára, tisztaságára.**

A **mozgásigény kielégítésével**, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával, az **egészséges életvitel** kialakításához kívánunk hozzájárulni.

A **művészi kifejezés sokfélesége** iránti nyitottsággal fejlesztjük a tanulói érdeklődést, kreativitást és az arra való készséget, hogy a művészi önkifejezés és

a kulturális életben való rész-vétel révén gazdagítsuk önismeretüket, emberi viszonyaikat. Az esztétikai és művészeti tudatosság és kifejezőképesség jelenti az esztétikai megismerést, elképzelések, érzések kreatív kifejezését különböző formában (irodalom, zene, tánc, dráma, bábjáték, fotó, mozgókép stb.).

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegíti diákjainkat az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. Ösztönözzük a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz kezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Feladatunk, hogy a családdal együttműködve felkészítsük tanulóinkat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiénében, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. Motiváljuk és segítjük őket a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

3.4. AZ 5-6. ÉVFOLYAM PEDAGÓGIAI FELADATAINAK MEGVALÓSÍTÁSA

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a **sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák**, képesség-együttesek és tudás-tartalmak megalapozásának folytatása. Az alsó tagozaton kialakított és megalapozott készségek, **képességek továbbfejlesztésén** túl az ismeretek folyamatos bővítése, rendszerezése, összehangolása, a tanulók tudásszintjének emelése, az **önálló ismeretszerzés**, tanulás igényének fokozása a fő feladat.

Ezt a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a **mentális képességek** célirányos fejlesztésével; az **önálló tanulás és az önművelés** alapozásával segítjük.

Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók **egyéni tanulási módszereit** és szokásait, fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő **kooperatív-interaktív tanulási technikákat** és a tanulásszervezési módokat.

Az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani.

A **matematikai kompetenciák** esetében kiemelt szerepet szánunk a kritikus gondolkodás és a problémamegoldás fejlesztésének, valamint a tanultak gyakorlati, mindennapi élet területén történő alkalmazásának.

A **digitális kompetenciák** kiemelt fontosságúak a XXI. század emberének, hisz az információhoz való hozzáférés az egyéni és társadalmi siker záloga lehet. E terület fejlesztésénél az információs társadalom technológiájának magabiztos és kritikus használatát kell a diákjainkkal elsajátíttatnunk. A tanórákon és egyéb helyzetekben is lehetőséget kell teremtenünk e kompetencia használatára (pl. információközlés, tantárgyi beszámolók stb.).

3.5. A 7-8. ÉVFOLYAM PEDAGÓGIAI FELADATAINAK MEGVALÓSÍTÁSA

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre **összetettebb tudástartalmakkal** is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, **az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása**, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a **pályaválasztásra**, pályaaorientációra.

Nyelcadik évfolyam végére **a kerettantervben meghatározott**, a NAT szerint átdolgozott, és a helyi tantervekben megfogalmazott **követelmények** legalább minimum szinten történő teljesítése a cél.

A személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával; az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával segítjük társadalomba való beilleszkedésüket.

A szociális kompetenciák kialakítása a társadalmi létben, a közügyekben való részvételre készít fel. E kompetencia fejlesztésében kiemelt szerepe van a történelemoktatás mellett azon fórumoknak (diákközgyűlés, diákönkormányzat), ahol ezeket az ismereteket gyakorolják a tanulók. Fontos kialakítanunk a normatudatot, a viselkedési és általánosan elfogadott magatartási szabályok megértését, a stressz és frusztráció kezelését és a közügyekben való hatékony részvétel, együttműködés, szolidaritás és emberi jogok tiszteletben tartásának képességét.

A kezdeményezőkézség és vállalkozói kompetencia a tudást, kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti. Fontos része a tervek készítése és végrehajtása, de ehhez tisztában kell lenni mindezek gazdasági és jogi feltételeivel is. Az egyes tanórákon (történelem, matematika, gazdasági ismeretek) a témák vagy a példák, illetve azon projektek, amelyekben a gyerekek részt vesznek (osztályprogram, tanulmányi kirándulás, iskolai rendezvény megszervezése) segítenek ennek kialakításában.

Az idegen nyelvi kommunikáció fejlesztése során kiemelt szerepet szánunk annak, hogy tanulóink használható nyelvtudáshoz jussanak. Nyelvtudásuk terjedjen ki a hallott szöveg értése, a beszédkézség, az olvasott szöveg értése, és az íráskézség elsajátítása mellett az adott nyelv társadalmi – kulturális hátterének megismerésére, megértésére.

3.6. ALKALMAZOTT PEDAGÓGIAI MÓDSZEREK

Fontosnak tartjuk, hogy az **osztályok összetételének, képességének** leginkább **megfelelő pedagógiai-módszertani szervezeti formát** válasszuk. A hagyományos tanulásszervezési módok mellett előtérbe helyezzük a differenciált óravezetést, a csoport munkát, kooperatív tanítást, valamint a projekt módszert.

A tanórán alkalmazott tanulásszervezési módok:

- A nyílt oktatás szellemében működő *frontális munka*, melyben a tanulók is aktív részesei a tanítási-tanulási folyamat tervezésének, alakításának; ahol a kommunikációs rendszerben természetessé válik a kölcsönösség nemcsak a tanárral, hanem a társakkal is.
- *Az egyéni munka*, mely során az egyes gyerekek önállóan, egyénileg megoldandó feladatok kapnak; megvalósulhat ez egyedül végzett munka, teljesen vagy részben egyénre szabott munka formájában.
- *A párban folyó tanulás*, melynek lényege, hogy két tanuló működik együtt valamilyen tanulmányi feladat megoldása érdekében; két változata alkalmazható: páros munka (hasonló szinten lévő tanulók közti munka) vagy tanulópár (különböző szinten lévő tanulók közötti munka).
- *A csoportmunka*, melyben 3-6 fő közös munkában old meg kapott vagy vállalt feladatot – kiemelt szerepet tulajdonítunk ennek a tanulásszervezési módnak tanítványaink szociális és együttműködési kompetenciáinak és toleranciájának fejlesztésében.

A tanórákon alkalmazott oktatási módszerek:

- *Az előadás*, amit egy-egy téma logikus, részletes, viszonylag hosszabb ideig tartó kifejtésére használunk; általában magába ötvözt további oktatási

módszereket is, mint például az elbeszélést, a tanári magyarázatot és a szemléltetés elemeit.

- *A tanulói kiselőadás*, ami a kutatótevékenységnek köszönhetően élményszerű ismeretszerzési formát jelent a diákjaink számára; melyben lehetőségük nyílik könyvtári munkára, az internetes keresés technikájának elsajátítására, az előadás megtervezésére, megírására, elmondására s ezeken keresztül kutató, tervező, előadói és szóbeli kifejezőkészségeik fejlesztésére.
- *A megbeszélés*, amelynek alkalmazása során tanulóink a tanár kérdéseire válaszolva dolgozzák fel a tananyagot (kérdve kifejtés).
- *A vita*, aminek az ismeretek elsajátításán túl célja a gondolkodás, a kommunikációs és a vitakészségek fejlesztése is.
- *A munkáltató módszer*, melynek során a tanulóink tárgyakkal vagy eszközökkel manipulatív tevékenységet végeznek egyénileg, párban vagy kis csoportokban tanári felügyelet alatt.
- *A szimuláció*, a szerepjáték, a játék, mint olyan oktatási módszerek, amelyekben tanulóink tapasztalati tanulás révén fogalmakat, eseményeket, jelenségeket sajátítanak el; tevékenységeket gyakorolnak be; számot adhatnak korábban megszerzett tudásukról (vetélkedők formájában).
- *A kooperatív, KIP módszerek*, ami a tanulók 4-6 fős kis csoportokban végzett tevékenységén alapul; több fajtája fordul elő: a csoportos tanulás, a mozaiktanulás, a csoportkutatás – kiemelt szerepet tulajdonítunk ezeknek a módszereknek tanítványaink szociális és együttműködési kompetenciáinak és toleranciájának fejlesztésében.
- *A projektmódszer*, ami egy olyan tantárgyakon átívelő módszer, melyben egy adott témát a tanulóink széles körű összefüggéseiben dolgoznak fel komplex feladatok meg-oldása során; a projekt kidolgozása történhet

egyéniileg vagy csoportosan, végeredménye azonban minden esetben egy bemutatható szellemi vagy anyagi alkotás.

A 2020-as Nemzeti Alaptantervben preferált korszerű oktatási módszerek:

- az *aktív tanulás*, a tanulói kompetenciafejlesztés, az *egyéniire szabott tanulási lehetőségek* biztosítása,
- a *tanulói együttműködésen alapuló tanulás*, az eddiginél nagyobb hangsúlyt a differenciált tanulásszervezési eljárásokra,
- *több multidiszciplináris óra* megszervezését, azaz olyan foglalkozások szervezését, amelyek megvalósításakor a tanulók egyszerre több tudományterülettel foglalkoznak, a tudnivalók integrálásával ismerkednek meg,
- a *teamtanításnak* olyan *alkalmazása*, amely a több tantárgy ismereteit integráló témákat feldolgozó foglalkozásokat közös tanítás keretében,
- a *digitális technológiával támogatott oktatási módszerek* rendszeres alkalmazása,

4. AZ OKTATÁSBAN ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI

1. Iskolánkban a nevelő – oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket hivatalosan tankönyvvé nyilvánítottak, és a tankönyvjegyzéken szerepelnek. A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van (testnevelés, művészeti oktatás, technika.)
2. Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.
3. A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában szülői értekezleteken) tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetére a szülő kötelessége.
4. A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:
 - A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének.
 - Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyet több tanéven keresztül használhatóak.
 - A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.
5. Az iskola arra törekszik, hogy saját költségvetési keretéből, illetve egyéb támogatásokat felhasználva egyre több nyomtatott taneszközt szerezzen be az iskolai könyvtár számára. Ezeket a taneszközöket a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók ingyenesen használhatják.

5. AZ ISKOLA KÉPZÉSI RENDJE

Képzési rendünk összhangban van az köznevelési törvénnyel, a szakmai alapidokumentumban, a házirendben, valamint a szervezeti és működési szabályzatban megfogalmazottakkal.

Az 1-4. évfolyamon tanítók negyedik osztállyal bezárólag vezetnek osztályaikat, a tantárgyakat az osztályfőnök és a napközis nevelők tanítják, kivételt képezhetnek a testnevelés, az idegen nyelv és a művészeti tantárgyak.

Az 5-8. évfolyamon, ötödik osztálytól a tantárgyakat szakos tanárok tanítják, kivételt képezhetnek, a természettudományos tantárgyak (fizika, kémia, technika és tervezés) szakos nevelő hiányában.

6. AZ ISKOLAI BESZÁMOLTATÁS, AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI ÉS FORMÁI

Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését. A tanulói teljesítmény értékelésekor visszajelzést kapunk, és adunk a tanítás-tanulás eredményéről (cél - tanítási-tanulási folyamat - eredmény; visszajelzés: a tanuló felé, a tanítási-tanulási folyamatra, a célrendszerre).

Csak azt értékeljük (osztályozzuk), amit korábban megtanítottunk és meggyőződünk az elsajátításáról. Az értékelés legyen folyamatos, igazságos, körültekintő, következetes, humánus (egyénre szóló). Igyekezzünk egyértelműen megfogalmazni a követelményeket, és az értékelési módszereket az egyes tantárgyi modulokban. A tanuló tudja, értse milyen teljesítményt, milyen irányú fejlődést várunk el tőle. A tanulók minél többféle tevékenységét értékeljük, de ne mindig osztályozzuk. Iskolánkban *kiemelt hangsúlyt helyezünk diákjaink rendszeres szóbeli feleltetésére is*, mert szóbeli megnyilvánulásuk, kommunikációjuk szintje jelenleg elmarad a kívánatostól.

A jól megválasztott értékelési szempontok nagy segítséget nyújtanak a tanulók önellenőrző, önértékelő, képességének kialakításában. Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

Az értékelés változatos módszereit használjuk:

- **diagnosztikus,**
- **formatív,**
- **szummatív.**

A tanulók formatív értékelése a szaktanárok és a nevelőtestület feladata. A szaktanárok *rendszeresen* mérik a tanulók teljesítményét, és osztályzattal értékelik azt. A rendszeres osztályozás egyik feladata a tanulási hibák és hiányosságok feltárása, amely lehetővé teszi a javítást és pótlást. A másik fontos célja a tanuló, a tantestület és szülő tájékoztatása az elért eredményekről. Összességében a formatív értékeléssel az iskola a nevelés folyamatát kívánja szabályozni.

A pedagógiai értékeléshez szükséges adatokat különböző módszerek segítségével gyűjtjük össze, például *feleltetéssel, megfigyeléssel, feladatlapos felméréssel*. Az írásbeli feladatok kapcsolódnak az adott tananyaghoz. Egy-egy fejezet lezárását rendszerint *írásbeli számonkérés követi*. A tanulónak joga van a megírt, és két héten belül kijavított dolgozatát megtekinteni. Az iskola pedagógusai lehetőséget adnak, hogy az adott érdemjegyről tájékoztatást kérjen a tanuló.

A lezáró-minősítő (szummatív) értékelést a tanulási folyamat nevezetes szakaszainak befejezésekor alkalmazzuk (tanítási témák vége). A minősítő értékelés során **globális képet adunk a tanulóról**; arról, hogy egy-egy tanulási periódus végén milyen mértékben tett eleget a neveltségi és tanulmányi követelményeknek.

Ezek a következők:

- az évközi osztályozás,
- negyedéves értékelés (első évfolyamon)
- a félévi értesítő,
- az év végi bizonyítvány,

A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez; emellett

azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanulói teljesítmény hogyan változott – fejlődött-e vagy hanyatlott – az előző értékeléshez képest.

A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:

- *Az első évfolyamon, valamint a második évfolyam első félévében* minden tantárgy esetében csak szöveges értékelést alkalmazunk.
- Az első évfolyamon félévkor és év végén, valamint a második évfolyamon félévkor a tanulók teljesítményét, előmenetelét szöveges minősítéssel értékeljük.
- A szöveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:
 - KIVÁLÓAN TELJESÍTETT
 - JÓL TELJESÍTETT
 - MEGFELELŐEN TELJESÍTETT
 - FELZÁRKÓZTATÁSRA SZORUL

A tantárgyak osztályzatai, valamint a szöveges minősítés, a következő tanulói teljesítménynek felelnek meg:

- **kiválóan teljesített (jeles):** az ismeretanyagot a tantárgyi követelményeknek megfelelően kiválóan sajátítja el. Feladatmegoldása önálló, logikus, lényegét kiemelő, összefüggést meglátó. Példamutató szorgalommal és kitartó munkafegyelemmel dolgozik.
- **jól teljesített (jó):** a tantárgyi követelményeknek megbízhatóan, kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget. Feladatmegoldása során önállóságra törekszik. Munkájában némi pontatlanság, felületesség észlelhető.
- **megfelelően teljesített (közepes):** az ismeretanyagot bizonytalanul, kisebb pontatlansággal, az ok-okozati összefüggést fel nem ismerve sajátítja el. Tanári segítséget igényel a feladatmegoldás során. Teljesítménye változó, munkájában nagyobb fokú felületesség észlelhető.

- **felzárkóztatásra szorul (elégséges):** az ismeretanyaga nagyon hiányos, munkatempója lassú. Logikus gondolkodást igénylő feladatok megoldására nem képes. Szóbeli és írásbeli teljesítménye az átlag alatt van.

Amennyiben a tanuló a tantárgyi ismeretanyagot nem sajátítja el, az órai munkába nem kapcsolódik be. Feladatmegoldása értékelhetetlen. (elégtelen)

A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:

- Az első évfolyamon az első negyedév végén, félévkor és év végén, valamint a második évfolyamon félévkor a tanulók teljesítményét, előmenetelét *szöveges minősítéssel* értékeljük.
- *A második évfolyamon, év végén, valamint a harmadik-nyolcadik évfolyamon félévkor, és év végén* a tanulók teljesítményét, előmenetelét *osztályzattal minősítjük*. Kivételt képez az Etika/Hit- és Erkölcstan tantárgy, a Hon- és népismeret, Állampolgári ismeretek, valamint a Dráma és színház tantárgy, amelyet szövegesen értékelünk.

A második évfolyamon, év végén, valamint a harmadik-nyolcadik évfolyamon félévkor, és év végén a tanuló osztályzatát az adott félév során szerzett érdemjegyek, illetve a tanuló év közbeni tanulmányi munkája alapján kell meghatározni.

A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében a *kis óraszámú tantárgyból fel évente legalább három érdemjegyet* kell szereznie. *A három vagy nagyobb óraszámúban* tanított tantárgy esetén, minden tanuló munkáját *havonta legalább egy érdemjeggyel* kell értékelni.

A magyar nyelv, irodalom, idegen nyelv, matematika, környezetismeret, természetismeret, történelem, fizika, kémia, biológia, földrajz ellenőrzésénél:

- a nevelők a tanulók munkáját egy-egy témakörön belül szóban és írásban is ellenőrizhetik;
- az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak;
- a tanulók eredményes felkészülésének érdekében egy tanítási napon belül egy-egy osztállyal legfeljebb kettő témazáró, illetve félévi vagy év végi felmérő dolgozatot lehet íratni. Ennek időpontját egy héttel előre be kell jelenteni. Nem esik korlátozás alá az írásbeli felelet, a „röpdolgozat”.

A szóbeli feleleteket, mint a beszámoltatás alapvető módját rendszeresen alkalmazzuk. A szóbeli feleletekre elsősorban egy-egy tanítási órára történő tanulói felkészülés mértékének és hatékonyságának ellenőrzésére alkalmazzuk, de lehetőség van a néhány órával korábban tanult tananyag szóbeli számonkérésére is. Szóbeli számonkérési forma alkalmazható egy-egy fejezet összefoglalása, áttekintése alkalmával akkor, ha házi feladatként a nagyobb egység átismétlését kapták feladatul a tanulók.

Gyakorlati beszámoltatásra kerül sor a testnevelés, a vizuális kultúra, technika és tervezés, digitális kultúra tantárgyak esetében. A gyakorlati beszámoltatás a tanuló által az iskolai oktatás és az otthoni felkészülés alatt megszerzett gyakorlati feladatok teljesítési szintjének értékelését, a tanuló osztályozását célozza.

Az írásbeli számonkérés rendje

Formái	Célja	Feladata	Eljárása	Súlya
Év végi vagy félév végi Felmérés	Egy tanulási periódust lezáró értéke és az adott tantárgy tantervi követelményeinek tükrében. A megszerzett tudás összegző számonkérése	A félév/tanév során feldolgozott tananyag elsajátítási szintjének mérése. A tanulók féléves teljesítményének értékelése. A félévi/év végi osztályzat véglegesítése, zárása	A féléves tananyag befejezését, rendszerezését követő, teljes áttekintést adó, egész tanórás feladatlap megoldása, értékelése egységes javítókulcs alapján.	A félév/tanév során szerzett érdemjegyek alapján még nem egyértelmű osztályzat eldöntése. Az így szerzett érdemjegy súlyozottan szerepel a záró osztályzat kialakításában.
Tanév eleji Mérés	A tanévi kezdőszint megállapítása.	A tartós tudás tartalmának és a felejtés mértékének megállapítása A felelevenítés, megerősítés, begyakorlás, hiánypótlás irányainak meghatározása.	Az előző évi tananyag alapismereteinek egész órás felmérése vagy a tanév első hetében, vagy néhány órás ismétlés, rendszerezés után, egységes javítókulcs alapján értékelve.	Nincs meghatározó ereje a minősítésben, csak a motiváló hatású jegyeket ajánlott
Témazáró Feladatlapok	A tudás nagyobb egységének felmérése és a tantervi követelmények kritériumaival való összevetése. A tovább haladáshoz szükséges alapfogalmak ismeretének ellenőrzése. A témakörben lévő általánosabb összefüggések meglátásában és alkalmazásában való jártasság feltérképezése.	Objektív tájékozódás és tájékoztatás a témakörben szerzett ismeretek, fogalmak, összefüggések felismerésében, megértésében és alkalmazásában való elsajátítási szint mértékéről.	Az adott tantárgyi tantervekben meghatározott számú, előre bejelentett írásbeli számonkérés a témakör összefoglalását, rendszerezését követő egész tanórán. Értékelése előre, egységesen kidolgozott javítókulcs alapján történik.	A félévi/tanév végi osztályzat kialakításában, nagyobb súllyal szerepel. A teljesítmény jegyértékének megállapítása egységes Standard küszöbök alapján történik.

Tudásszintmérő feladatlapok	Az eredményes tanulás elősegítése az esetleges tanulási hibák feltárásával; a fejlesztett képességek, készségek diagnosztizálása; a feldolgozott témák elsajátítási hiányosságainak felmérése.	Az aktuális téma tudástartalmainak felismerése - megértése - alkalmazása, problémaértelmezés képességének mérése; a fejlesztés területeinek, irányainak, a gyakorlás témáinak kimutatása.	A tanítási-tanulási folyamat bármely időszakában tájékozódó jellegű, spontán mérés lefolytatása az előző órákon (vagy korábban) tanult, gyakorolt ismeretek, eljárások. szabályokból.	Az elért teljesítmény tájékoztató jellegű, nem szükségszerű jegyre váltani; egy feleletnyi súlyú érdemjegyre csak ösztönző hatása esetén ajánlott beváltani.
Írásbeli felelet	A folyamatos tanulás szokásának kialakítása; az aktuális ismeretek elsajátítási szintjének ellenőrzése.	Kisebb anyagrészek számonkérése, rendszeres értékelés és visszajelzés	Rövid, 15-20 perces, néhány, az előző órák anyagára vonatkozó, tömör kérdés, feladat megoldása.	Érdemjeggyel értékelt teljesítmény az ötfokozatú skála alapján a szóbeli feleletekkel, azonos súllyal.

Eszközei: Nyomtatásban megjelent, központi feladatlapokkal és javítókulccsal.

Könyvkiadók, mérési központok ajánlott, adaptált mérőeszközei.

Helyileg összeállított, egyéni feladatsorok, tantárgyi tesztek.

Korlátai: Egy nap két tantárgyi témazáró feladatlapnál több nem íratható ugyanazzal a tanulóval (tanulócsoporttal).

Témazáró feladatlap íratását előzze meg egy összefoglaló, rendszerező óra.

A témazáró feladatlap íratását legkésőbb az előző órán be kell jelenteni az érintett tanulócsoportnak.

A témazárót 2 héten belül értékelni kell, eredményét rögzíteni a KRÉTA rendszerben

7. A TANULÓK TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK, MAGATARTÁSÁNAK ÉS SZORGALMÁNAK ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

1. Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők: *jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1)*.

2. A teljesítmények minősítése a 4. évfolyam végén és az 5 –8. évfolyamon továbbra is a hagyományos módon, számjegyekkel és szöveggel történik.

Jeles /5/: ha a tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz. Ismeri, érti, tudja a tananyagot, mindent alkalmazni is képes. Pontosan, szabatosan fogalmaz. Lényegre mutatóan definiál, saját szavaival is vissza tudja adni a szabályt. Tud szabadon, önállóan beszélni. Bátran mer visszakérdezni.

Jó /4/: ha a tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget. Hasonló az ötöshöz, de apró bizonytalanságai vannak. Kisebb előadási hibákat vét, definíciói bemagoltak.

Közepes /3/: ha a tantervi követelményeknek pontatlanul, néhány hibával eleget tesz, nevelői segítségére / javításra, kiegészítésre / többször rászorul. Ismeretei felszínesek. Kevésbé tud önállóan dolgozni, beszélni. Segítséggel képes megoldani szóbeli feladatát. Rövid mondatokat mond. (Párbeszéd alakul ki a tanár és tanuló között.)

Elégséges /2/: ha a tantervi követelményeknek súlyos hiányossággal tesz csak eleget, de a tovább haladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártassággal rendelkezni. Egyszavas válaszokat ad. Fogalmakat nem érti. Gyakorlatban képtelen önállóan feladatvégzésre. (Akar, de nem megy).

Elégtelen /1/: ha a tantervi követelményeknek a nevelői útbaigazítással sem tud eleget tenni. A minimumot sem tudja.

3. A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a szaktárgyat tanító nevelők:

<u>Teljesítmény</u>	<u>Érdemjegy</u>
0-30 %:	elégtelen (1)
31-50 %:	elégséges (2)
51-75 %:	közepes (3)
76-90 %:	jó (4)
91-100 %:	jeles (5)

4. A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a *példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2)* értékeléseket használjuk.

5. A tanulók magatartását az minden évfolyamon az osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli. A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök javaslata alapján a nevelőtestület állapítja meg. A félévi és az év végi osztályzatot rögzíteni kell a KRÉTA rendszerben, az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

6. A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tantárgyat tanító nevelő értesíti a KRÉTA rendszeren keresztül. Az érdemjegyeket a KRÉTA rendszerbe 24 órán belül rögzíteni kell. Különös tekintettel arra, KRÉTA zárási határnapja a tárgyhót követő hónap 5. napja.

A KRÉTA rendszer bejegyzéseit az osztályfőnök havonta ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt érdemjegyek beírását pótoltatja a szaktanárral.

A magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

MAGATARTÁS		példás	jó	változó	rossz
1.	Fegyelmezettsége	nagyfokú, állandó, másokra pozitívan kiható	megfelelő, még nem teljesen a sajátja	másokat zavaró, kifogásolható, gyenge, ingadozó, de igyekszik javulni	erősen kifogásolható másokat erősen zavaró, negatív
2.	Viselkedés kultúrája, hangneme	kifogástalan, példaértékű, tisztelettudó, udvarias	kevés kivetnivalót hagy maga után	udvariatlan, nyegle	durva, romboló, közönséges, goromba, heves, hangoskodó
3.	Hatása a közösségre, társas emberi kapcsolatai	pozitív, aktív, segítőkész, jóindulatú, élen jár, kezdeményező	részt vesz, de befolyást nem gyakorol, jóindulatú	nem árt, ingadozó, közömbös, vonakodó, komisz	negatív, goromba, ártó, lélektelen, megfélemlítő
4.	Házirend betartása	betartja, arra ösztönöz	néha hibázik	részben tartja be	sokat vét ellene
5.	Felelősségérzete	nagyfokú felelősségtudat	időnként feledékeny	ingadozó	felelőtlen, megbízhatatlan

A szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

SZORGALOM		példás	jó	változó	hanyag
1.	Tanulmányi munkája	céltudatosan törekvő, odaadó, igényes, a tudás megszerzésére törekszik	figyelmes törekvő	ingadozó	hanyag, lassító
2.	Munkavégzés	kitartó, pontos, megbízható, önálló, lankadatlan	rendszeres, többnyire önálló	rendszeretlen, hullámzó, önállótlan	nem megbízható, gondtalan
3.	Kötelességtudata	kifogástalan, precíz	megfelelő, néha ösztökélni kell	felszerelése gyakran hiányos	szinte nincs felszerelése, többnyire hiányos
4.	Tanórákon kívüli információk felhasználása	rendszeres, érdeklődő	előfordul, hogy ösztönzésre dolgozik	ritkán	egyáltalán nem

8. AZ OTTHONI FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI FELADATOK MEGHATÁROZÁSA

A tanító és a szaktanár törekszik a tananyag mennyiségétől függő, a tanulók képességeinek és életkori sajátosságainak megfelelő, lehetőség szerint érdekes, a gondolkodást segítő, elvégezhető mennyiségű házi feladat adására. Cél, hogy a házi feladat segítse a tananyag elmélyítését, sikerélményt nyújtson.

A házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (készség – és képességfejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása. Kerülni kell a házi feladat hiányának érdemjeggyel történő értékelését.

Törekedni kell az írásbeli és szóbeli házi feladatok arányára. A napi felkészülésre fordított idő ne haladja meg – az átlagos képességű gyermeket figyelembe véve – a tantárgyanként napi fél órát.

Az első-negyedik évfolyamon a tanulók hétvégére (szombatra, vasárnapra), valamint a tanítási szünetek idejére nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot.

Az ötödik-nyolcadik évfolyamon a tanulók a tanítási szünetek idejére – a szokásos (egyik óráról a másikra esedékes) feladatokon túl – nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot.

A házi feladat ellenőrzése

- Napi, órai rendszerességgel
- Módszerei: önjavítás, frontális osztály vagy csoportmunka, szaktanári javítás stb.

A füzetek, munkafüzetek ellenőrzése legalább félévente történjen meg.

9. A MINDENNAPOS TESTNEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK MÓDJA

Az iskola a mindennapos testnevelést a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezi meg. Ennek alapján az iskola minden osztályban, megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében, amelyből a tanuló legfeljebb heti két órát kérelem alapján – sportszervezet, sportegyesület által kiállított igazolás alapján kiadott igazgatói engedéllyel – sportszervezet, sportegyesület keretei között szervezett edzéseken való sportolással. amennyiben a testnevelésórát közismereti tanóra nem előzi meg vagy nem követi.

10.A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSE

Az Nkt. 80. § (9) bekezdése alapján országos mérés, értékelés keretében gondoskodni kell **a tanulók fizikai állapotának és edzettségének vizsgálatáról.**

A **Magyar Diáksport Szövetségtől (MDSZ)** által kifejlesztett, egységesen használandó, új fizikai állapot mérési rendszer a **NETFIT (Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt).**

A **NETFIT** legfontosabb újdonsága, hogy egészségközpontú, egészség orientált értékelési rendszer. Az egészség szempontjából meghatározó értékeket mér (erő, testösszetétel és tápláltság, állóképesség, vázizomzat fejlettsége, hajlékonyság), és előre meghatározott fittségi értékekhez képest minősíti a tanulók állapotát. Az 5. osztálytól felfelé elvégzett mérések eredményei alapján a tanulók megtudhatják, hogy fejlesztésre szorulnak-e vagy az egészségszónába tartoznak.

A lefolytatott fizikai fittségi mérés eredményeit a mérést végző pedagógus – a mérésben érintett tanulónként – rögzíti és feltölti az (5) bekezdés szerinti informatikai rendszerbe.

A mérési rendszernek köszönhetően a pedagógusok, a szülők és a diákok is évről-évre nyomon követhetik a tanulók fittségi szintjének változását, s a felmérést végző testnevelők ehhez képest tesznek javaslatot azokra a mozgásformákra, amelyek a fejlődést segíthetik. Minden tanuló egyénre szabott, szöveges és vizuális értékelést kap majd az állapotáról. A rendszer segítségével nagyobb figyelmet kaphat a testmozgás szükségessége, hiszen a diákok és a szüleik is pontos, objektív adatokkal alátámasztott jelentést kapnak.

NEMZETI EGYSÉGES TANULÓI FITTSÉGI TESZT – NETFIT

A NETFIT tartalmi területei

A NETFIT a fizikai fittségi mérés során három tartalmi területet, azokhoz kapcsolódóan négy fittségi profilt különböztet meg az alábbiak szerint.

A NETFIT tartalmi területei és a kapcsolódó fittségi pontok			
	Tartalmi területek	Fitsségi profilok	Leírás
1.	A tanulók testösszetételére vonatkozó mérések – az antropometriai és a testösszetétel becslése	Testösszetétel és tápláltsági profil	A NETFIT testösszetétel és tápláltsági profilja tartalmazza a testtömeg és testmagasság értékekből számított testtömeg-indexet (BTM) és a testzsír-százalék értéket.
2.	A tanulók vázizomzatának fittségére vonatkozó (pálya) tesztek	Vázizomzat fitsségi profil	A NETFIT tesztek közül a vázizomzat fittségével az ütemezett hasizomteszt, a törzsemelés teszt, az ütemezett fekvőtámasz teszt, a kézi szorítóerő mérés és a helyből távolugrás teszt foglalkozik.
		Hajlékonysági profil	A hajlékonysági teszt megbízható eredményekkel szolgál a térdhajlító izmok nyújthatóságáról
3.	A tanulók aerob kapacitására vonatkozó (pálya) tesztek	Aerob fitsségi (állóképességi) profil	Aerob fitsségi profil a 20 vagy 15 méteres állóképességi ingafutás teszt eredménye alapján becsült aerob kapacitás minősítését tartalmazza, vagyis a légzőszervrendszer és a keringési rendszer állapotának, a szervezet oxigénszállító és oxigén-felhasználási képességének mutatója.

A tanulók testösszetételére és tápláltsági állapotára vonatkozó mérések típusai

- testtömeg mérése
- testmagasság mérése
- BMI (az előző két érték alapján számítva)
- testzsír-százalék mérése

A tanulók aerob kapacitásának és vázizomzatának fittségére vonatkozó mérések, tesztek

	A	B
1.	A mérés megnevezése	A mérés célja
2.	Ütemezett hasizom teszt	A hasizomzat erejének és erő-állóképességének mérése.
3.	Törzsemelés teszt	A törzsfeszítő izmok erejének mérése.
4.	Ütemezett fekvőtámasz teszt	A felsőtest izomerejének és erő-állóképességének mérése.
5.	Kézi szorítóerő teszt	Az alkar izmainak maximális izometrikus erő kifejtő képességének mérése.
6.	Helyből távolugrás teszt	Az alsó végtag dinamikus erő kifejtési képességének mérése.
7.	Hajlékonysági teszt	A térdhajlító izmok nyújthatóságának mérése.
8.	Állóképességi ingafutás teszt 15 m illetve 20 m	A maximális oxigénfelvevő-képesség becslése

11. PEDAGÓGIAI MÉRÉS ÉS ÉRTÉKELÉS

Az iskolai munka folyamatos fejlesztésében, megújításában kulcsszerepet töltenek be a pedagógiai értékelés, tesztelés diagnosztikus módszerei. A diagnosztikus értékelés a tantárgyi tanítás-tanulás, a képességfejlesztés és-fejlődés szabályozásában, a tennivalók tervezésében hatékonyan segítheti a pedagógusok munkáját, a fejlesztést, a szaktárgyi munka ellenőrzését. Az értékelés mintát ad a gyerekeknek az önértékeléshez és mások értékeléséhez.

Az értékelés a nevelési módszerek közé tartozik, és külső szabályzó szerepet tölt be a személyiségfejlődésben/fejlesztésben. Az értékelés információkat ad arról, hogy mely célokat, milyen szinten sikerült elérni.

Funkciói:

- a tanulás ösztönzése, a tanulási teljesítmények minősítése, kategorizálása;
- a tanulók szelekciója (évről évre haladás elbírálása), a tanulók motiválása;
- a pedagógiai folyamat közvetlen szabályozása, a tanári hatékonyság visszajelzése a tanulás szervezésével, tervezésével kapcsolatban;
- a tantervek, tanári programok bevalásának vizsgálata az iskola pedagógiai eljárásainak hatékonysága (közvetett szabályozás);

Az értékelés típusai:

- **Formatív (segítő, fejlesztő):** a tanítás-tanulási folyamat állandó kísérője, információt ad a tanulónak, tanárnak a tanulás következő lépéseiről, s ez által ösztönözzön, az eredményes tanulást elősegítse. Alapvetően a folyamat közbeni irányítást, segítséget tűzi ki célul a tanulási sikerek megerősítését, a tanulási hibák és nehézségek differenciált feltárását.

- ***Szummatív (lezáró, minősítő):*** szintek megállapítása, minősítés, kategorizálása a tanulónak, a tudás globális értékelése. Egy-egy nevelési-oktatási szakasz záróaktusa, célja az összegzés, a záró minősítés. A tanulókat szelektálja, szűri. Hatékonyságának alapfeltétele, hogy objektív, hiteles és megbízható adatokat nyújtson. Gyakori formája a vizsga, amely igazolhatja a végzettséget, a megfelelő képzettséget, betölthet továbbtanulási szelekciós funkciót, eszköze lehet a pályaorientációnak.
- ***Diagnosztikus (helyzetfeltáró):*** a tudás tartalmi és strukturális feltérképezése azzal a céllal, hogy az eredmények, hiányosságok oka feltárható legyen. A különböző pedagógiai döntések, beavatkozások, fejlesztések előtt a döntéshozók (tanárok) részletes információkat szerezzenek arról, hogy a tanulók milyen feltételekkel kezdik a nevelés-oktatás adott szakaszát, megfelelnek-e az elvárásoknak, melyek azok a területek, ahol lemaradtak a tanulók, ahol kiemelkedők. A diagnózis kiterjedhet értelmi képességekre, az affektív és pszichomotoros területekre egyaránt. A pedagógiai diagnózis értelmében a diagnosztizálás feladata a tanulás hatékonyságának javítása (a tanulási problémák feltárása, elemzése, értelmezése alapján), mint az objektív, megbízható minősítés módszereinek kidolgozása.

A diagnosztikus értékelés eszközei:

- tesztek
- kérdőívek
- megfigyelés
- interjúk
- dokumentumelemzés, adatok elemzése

12. MÉRÉSEK, ÉRTÉKELÉSEK A TANÉV FOLYAMÁN

Országos mérés, értékelés:

Az Oktatási Hivatal szervezésében és útmutatásai alapján zajlik minden tanévben. Az eredmények elemzése a tanév végi értekezleten történik.

Első évfolyamos tanulók felmérése

A tanuló eltérő ütemű fejlődéséből, fejlesztési szükségleteiből fakadó egyéni hátrányoknak a csökkentése, továbbá az alapkészségek sikeres megalapozása és kibontakoztatása érdekében az általános iskoláknak minden tanév október hónapjában felméri az első évfolyamos tanulók körét. Elsősorban azokat, akiknél az óvodai jelzések, vagy a tanév kezdete óta szerzett tapasztalatok alapján az alapkészségek fejlesztését hangsúlyosabban kell a későbbiekben támogatni, és ezért az osztálytanító indokoltnak látja az azt elősegítő pedagógiai tevékenység megalapozásához a Diagnosztikus fejlődésvizsgáló rendszer alkalmazását.

Az igazgatóknak, a Hivatal által meghatározott módon, jelentik az érintett tanulók létszámát. Az e bekezdésben meghatározott vizsgálatokat az iskoláknak a kiválasztott tanulókkal december első hetéig kell elvégezniük.

Belső mérések, értékelések

Bemeneti mérések

1. Olvasás-szövegértés egységes értékelési szempontok alapján.

- a mérés anyagának összeállítása: 2-4. évf. – alsós munkaközösség-vezetők
5-8. évf.- felsős munkaközösség-vezetők
- a mérést végzik: a tantárgyat tanítók, szaktanárok
- értékelés végzik, dokumentálják: a tantárgyat tanítók, szaktanárok
- határidő: szeptember 30.

2. Matematika

Alsóban egységes értékelési szempontok alapján.

Felsőben: a közösen összeállított mérőlapok alapján.

- a mérés anyagának összeállítása: 2-4. évf. – alsós munkaközösség-vezetők
5-8. évf.- felsős munkaközösség-vezetők
- a mérést végzik: a tantárgyat tanítók, szaktanárok
- értékelés végzik, dokumentálják: a tantárgyat tanítók, szaktanárok
- határidő: szeptember 30.

Bármilyen más tantárgyból szervezhető bemeneti mérés a szaktanárok igénye szerint.

Kimeneti mérések

1. Olvasás-szövegértés

- a mérés anyagának összeállítása: 3. évf. – alsós munkaközösség-vezető
5. és 7.évf.- felsős munkaközösség-vezető
- a mérést végzik: a tantárgyat tanítók, szaktanárok
- értékelés végzik, dokumentálják: a tantárgyat tanítók, szaktanárok
- határidő: május 31.

2. Matematika

- a mérés anyagának összeállítása: 3. évf. – alsós munkaközösség-vezető
5. és 7. évf.- felsős munkaközösség-vezető
- a mérést végzik: a tantárgyat tanítók, szaktanárok
- értékelés végzik, dokumentálják: a tantárgyat tanítók, szaktanárok
- határidő: május 31.

Bármilyen más tantárgyból szervezhető kimeneti mérés, vizsga a szaktanárok igénye szerint.

A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGÉVEL, MÓDOSÍTÁSÁVAL, NYILVÁNOSSÁGÁVAL KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK

I. A pedagógiai program érvényességi ideje

Az iskola 2013. szeptember 1. napjától az első és az ötödik évfolyamon szervezte meg először nevelő és oktató munkáját e pedagógia program alapján. A pedagógiai program felmenő rendszerben került bevezetésre.

A jogszabályi változások figyelembevételével a pedagógia program átdolgozásra került 2024. augusztusában. Érvényességi ideje 4 tanév.

II. A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

1. A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.

A nevelők szakmai munkaközösségei minden tanév végén írásban értékelik a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.

2. A 2028-2029 tanév során az főigazgatónak a nevelőtestület-bevonásával el kell végeznie a pedagógiai program teljes – minden fejezetre kiterjedő – felülvizsgálatát, értékelését, és szükség esetén a pedagógiai programot módosítania kell, vagy teljesen új pedagógiai programot kell kidolgoznia.

III. A pedagógiai program módosítása

1. A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:

- az iskola főigazgatója;
- a nevelőtestület bármely tagja;
- a nevelők szakmai munkaközösségei;
- az intézményi tanács;
- az iskolaszék;
- a szülői munkaközösség;
- az iskola fenntartója.

2. A tanulók a pedagógiai program módosítását az intézményi tanács vagy az iskolaszék diák-önkormányzati képviselői útján az intézményi tanácsnak, illetve az iskolaszéknek javasolhatják.
3. A pedagógiai program módosítását a főigazgató végzi a nevelőtestület közreműködésével, a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.
4. A pedagógiai program azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra vagy a működtetőre a jogszabályi előírásokon felül többletkötelezettség hárul, be kell szerezni a fenntartó, illetve a működtető egyetértését.

IV. A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

1. Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára hozzáférhető, elolvasható az iskola honlapján. Az iskolai honlap internet címe: <http://herman-munkacsy.fw.hu>
2. A pedagógiai programról minden érdeklődő tájékoztatást kérhet az iskola főigazgatójától, főigazgató-helyettesétől, valamint az iskola pedagógusaitól a nevelők fogadó óráján vagy – ettől eltérően – a pedagógussal előre egyeztetett időpontban.
3. A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:
 - az iskola honlapján;
 - az iskola fenntartójánál;
 - az iskola könyvtárában és nevelői szobájában;
 - az iskola főigazgatójánál

NYILATKOZAT

A Miskolci Herman Ottó Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Iskolaszéke képviselőjében és felhatalmazása alapján aláírással tanúsítom, hogy a Pedagógiai program módosításához és elfogadásához előírt véleményezési jogunkat gyakoroltuk. Az iskolaszék az Pedagógiai program módosítását **2025. augusztus 29-ei** ülésén megtárgyalta, a módosítási javaslatokat elfogadták.

Miskolc, 2025. augusztus 29.

.....
iskolaszék elnöke

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A Miskolci Herman Ottó Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai programját Kosztrubné Szűcs Katalin főigazgató készítette a nevelőtestület közreműködésével, és a 2025. augusztus 29-én tartott nevelőtestületi értekezleten egyhangúlag elfogadták.

Az intézmény nevelőtestülete nevében:

.....
hitelesítő nevelőtestületi tag

Miskolc, 2025. augusztus 29.

.....
Kosztrubné Szűcs Katalin
főigazgató

Jóváhagyta:

.....
dr. László István
Tankerületi Igazgató
Miskolci Tankerületi Központ

A Pedagógiai program 2025. szeptember 1-jétől hatályos.